

”

Vastuullisuustyössä ei ole kyse vain raportoinnista vaan riskienhallinnasta ja varautumisesta.

Asta Autelo
konsultointipalvelujen kaupallinen johtaja

”

Maapallon
tulevaisuus ja
sen kestävyys
ovat itseämme
isompia asioita.

Pekka Metsi
toimitusjohtaja

Granlund

”

On tärkeää, että
perhe ja ura eivät ole
vastakkain. Meillä
molemmille on tilaa.

Mira Lindholm-Heikkinen
energiajohtamisen ryhmäpäällikkö

VASTUULLISUUSRAPORTTI

2025

Rakennamme kestäväää tulevaisuutta

Toimitusjohtaja Pekka Metsi: Innovaatiot vievät meitä kohti kestäväää kasvua	3
Vastuullisuusmatkamme	
1960–1990-luvut: Perusta energiatehokkuudelle ja suunnittelulle	4
2000–2025-luvut: Vastuullisuus laajenee ja alkaa ohjata liiketoimintaa	5
Vastuullisuus lukuina	6
Rakennamme digitaalista yhteiskuntaa	
Datakeskukset ovat digitalouden selkäranka	8
Supertietokoneet palauttavat investoinnit moninkertaisina	10
Kohti vaikuttavampaa vastuullisuutta	
Hiilijalanjäljen ohjaus	13
RT-ohjekortit	14
Päästökustannusanalyysi	15
Luontojalanjälki	16
Talotekniikan kiertotalous	17

Kehitymme yhdessä asiakkaidemme kanssa

Technopolis: Siirtymäsuunnitelma antoi strategista etumatkaa	19
Kauppakeskus Sello: Hukkalämmön kierrätys pienentää hiilijalanjälkeä	22
Roihupellon kampus: Energiatehokas jättikampus luo hyvät puitteet oppimiselle	24

Pidämme huolta työntekijöistämme

Työhyvinvointi: "Ylikierrokset alkoivat tuntua normaaleilta"	28
Näin kannamme vastuuta jaksamisesta	30
Perhemyönteinen työkuulttuuri: Perhearki ja ura luontevasti rinnakkain	31

Vastuullisuusliiketoiminnan johtaja Tytti Bruce-Hyrkäs: Vielä ei ole valmista	34
---	----

Vastuullisuustietomme 2025

Olemme sitoutuneet toimimaan eettisesti, vastuullisesti ja kestävästi. Huomioimme toiminnassamme sosiaaliset, ympäristö- ja hallinnolliset vaikutukset. 35

Innovaatiot vievät meitä kohti kestäväää kasvua

”Iman innovaatioita ja kehitystyötä bisneksemme ei voi olla uskottavaa.” Näin sanoi yhtiömme toinen perustaja **Olof Granlund** aikanaan – eikä voinut olla enempää oikeassa. Koko kiinteistö- ja rakennusalan kehittäminen on aina ollut Granlundin dna:ssa. Panostamme vuosittain kuusi prosenttia liikevaihdostamme innovaatio- ja kehitystoimintaan, oli suhdanne mikä tahansa.

KASVUTAVOITTEEMME ON kova: tähtäämme siihen, että vuoteen 2030 mennessä liikevaihtomme kolminkertaistuu nykyisestä ja liikevaihdostamme 40 prosenttia tulee muualta kuin Suomesta. Tämä tempu ei ole helppo, mutta se on tehtävissä: kasvu ei synny vain orgaanisesti, vaan haluamme lyödä hynttyyt yhteen hyvien yhtiöiden kanssa. Näin olemme pärjänneet Suomessa, ja uskon, että tällä reseptillä pärjäämme myös maailmalla. Meille kaksi tärkeintä menestyksen mittaria ovat omien ihmis-

temme ja asiakkaidemme tyytyväisyys. Jos nämä mittarit ovat huippulukemissa, menestymme.

VALONPILKAHDUKSIA RAKENTAMISEN

markkinaa tuovat nyt datakeskushankkeet, joilla on kansainvälinen asiakaskunta. Olemme Suomen johtava datakeskusten konsultti ja olemme halunneet tuoda hankkeisiin mukaan myös suomalaisia urakoitsijoita. Näin voimme osaltamme vauhdittaa Suomen talouden myönteistä kehitystä.

GRANLUNDIN ALKUVUOSINA mainostimme yhtiötämme Suomen ensimmäisenä Lämpöasiantuntijana. Sitä olemme yhä, mutta asiantuntemuksemme on laajentunut monille muille alueille. Painopiste on siirtynyt energiatehokkuudesta ympäristövaikutusten pienentämiseen. Työmme vaatii valtavan määrän insinöörimäistä laskemista, analysointia ja johtopäätösten tekemistä. Etsimme ratkaisuja siihen, miten voimme itse vähentää päästöjä ja miten

voimme auttaa asiakkaitamme sekä koko kiinteistö- ja rakennusalaan tämän tavoitteen saavuttamisessa.

TÄTÄ EMME voi tehdä yksin. Siilot eivät edistä kestäväää kehitystä eivätkä tuottavuutta. Yhteistyö alalla on parantunut paljon takavuosista, mutta petrattavaa on yhä. Maapallon tulevaisuus ja sen kestävyys ovat itseämme isompia asioita. Meidän kaikkien kädenjälki ratkaisee, millaisen pallon jätämme jälkeemme. Granlundin kaltaiselle asiantuntijatoimijalle tämä on myös ainoa mahdollinen suunta: kun elämme niin kuin opetamme, vaikutteemme moninkertaistuu.

Jokainen Granlundin konsultti on myös kestävään kehityksen konsultti.

Pekka Metsi

toimitusjohtaja, Granlund Oy

Vastuullisuusmatkamme

- Insinööritoimisto Olof Granlund ja Antti Oksanen perustetaan.
- Fokus energiatehokkuuteen ja lämmityksen tehokkuuteen
- Rakennusten energia-analyysit
- ATK mukaan suunnitteluun: energia-simulointiohjelmat reikäkorteilla
- 360°-lähestyminen energiatehokkuuteen: myös rakenteellinen energiatehokkuus mukaan ajatteluun
- Kaikki talotekniikan suunnittelualueet Granlundin palveluihin
- Elinkaarimallin strategia
- RIUSKA-simulointiohjelma rakennusten energiankulutuksen, sisäolosuhteiden ja LVI-järjestelmien toiminnan analysointiin
- Energiatehokkuuteen liittyvän regulaation kehittäminen viranomaisyhteistyössä

1960

Sisäolosuhteiden parantaminen nousee esiin. Vesien suojelun ja ympäristöhallinnon rakentuminen luo pohjaa ympäristö- ja ilmasto-ohjaukselle.

1970

Öljykriisit nostavat energiansäästön fokukseseen. Energiatehokkuusstandardit ja -koodit syntyvät.

1980

Otsonikadon torjunta muuttaa rakennusalaan. Sisäilman ja kemikaalikuorman hallinta nousee esiin. Ympäristöministeriö perustetaan 1983.

1990

Kestävä kehitys nostaa päätään. Energiatehokkuudesta tulee käytännön tekemistä säätöjen, automaation ja energiasuorituksen myötä.

- BREEAM-sertifioinnit ja elinkaari-konsultointi palveluvalikoimaan
- Granlund Manager -ohjelmisto asiakkaiden vastuullisuustoimien tueksi

- LEED-sertifioinnit, RTS-ympäristö-luokitus ja Joutsenmerkki-ympäristö-merkintä palveluvalikoimaan
- Pääkonsultti ympäristö- sekä työ- ja elinkeinoministeriöille nZEB-nollaenergian määrittelyssä
- Ensimmäiset vastuullisuusstrategiat asiakkaille
- WELL-sertifiointi Helsingin Malmin pääkonttorille

- Ensimmäisen tekoälyavusteisen energiakartoitustyökalun lanseeraus
- Ensimmäiset rakennustuotevalmistajien ympäristöselosteet asiakkaille
- Sitoutuminen kestävän kehityksen Science Based Targets -aloitteeseen (SBTi)
- Hiilijalanjäljen testausta Tuusulan asuntomessukohteissa

- Opas luontojalanjäljen laskemiseen ja kehittämiseen rakennetussa ympäristössä
- Hiilijalanjäljen raja-arvot rakentamishankkeisiin sekä RT-ohjekortit
- Vastuullisuus strategian läpileikkaavaksi teemaksi kaikille liiketoiminta-alueille
- Talotekniikan kiertotalous -hanke
- Granlundin hiilikädenjälki eli positiiviset ilmastovaikutukset suuremmat kuin negatiiviset vaikutukset

2000

2010

2020

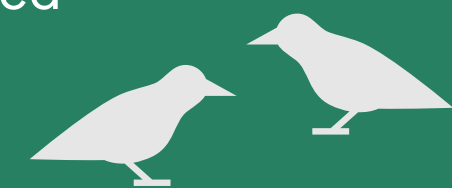
2025

Energiatehokkuuden sääntely vahvistuu. EU:n rakennusten energiatehokkuus-direktiivi (EPBD) luo yhteisen kehyksen energiatehokkuudelle Euroopassa.

Lähes nollaenergiarakentaminen ja E-luku tulevat voimaan. Energiatehokkuutta ryhdytään ohjaamaan E-luvulla, rakentamismääräyksillä, -ohjeilla ja lailla.

EU:n rakennusten energiatehokkuus-direktiivi eli EPBD alkaa ohjata myös rakennuskannan päästöjen vähentämistä. Kiertotalouden merkitys vahvistuu.

Hiiliohjaus ja ilmastaselvitys mukaan rakentamislakiin. Rakentamisen luontovaikutuksia aletaan laskea ja mitallistaa.

Vastuullisuus lukuina

+ 200

uutta asiantuntijaa tuli meille töihin viime vuonna.

96 %

granlundilaista on suorittanut eettiset pelisäännöt -koulutuksen

NPS 80

oli energiatehokkuushankkeiden, kestävän rakentamisen ja energiajohtamisen projektipalautteemme keskiarvo vuonna 2025.

eNPS 51

oli koko Granlundin henkilökunnan tyytyväisyyttä mittaava luku vuonna 2025. Edellisvuonna luku oli 49.

2x

Tavoitteenamme on tuplata vastuullisuuspalveluihin liittyvä liikevaihto vuoteen 2029 mennessä vuodesta 2024.

100 %

uusiutuvaa energiaa käytetään Granlundin kaikissa kiinteistöissä.

674 t CO₂e

on Science Based Targetsin (SBTi) hyväksymä päästövähennystavoittemme vuoteen 2030 mennessä.

2 392 t CO₂e

oli hiilijalanjälkemme vuonna 2025. Henkilöstömäärämme kasvoi edellisvuodesta, ja sen mukana kokonaispäästömme. Vuonna 2024 hiilijalanjälkemme oli 2 334 tCO₂e.

667 850 t CO₂e

oli hiilikädenjälkemme vuonna 2025. Se koostui toteutuneesta (12 427 tCO₂e) ja potentiaalisesta kädenjäljestä (665 423 tCO₂e). Mukana 5 palvelukategoriaa ja 51 projektia.

RAKENNAMME DIGITAALISTA YHTEISKUNTAA VASTUULLISESTI

Datakeskuksista on tulossa yksi Suomen suurimmista yksityisen sektorin investointikohteista. Yhteiskunnan kriittinen infrastruktuuri on toteutettava vastuullisesti.

Jari Innanen,
datakeskusliiketoiminnan johtaja

Datakeskukset ovat digitalouden selkäranka

Talouden veturina toimivat datakeskukset herättävät keskustelua puolesta ja vastaan: ne tuovat työtä Suomeen, mutta niihin liittyy myös vastuullisuuskysymyksiä. On keskeistä, kuinka datakeskushankkeet toteutetaan.

Erittäin vähäpäästöinen ja edullinen sähkön-
tuotanto, viileä ilmasto ja vakaa toimintaym-
päristö tekevät Suomesta houkuttelevan
sijoituspaikan datakeskuksille.

Energia muodostaa 50–70 prosenttia datakes-
kusten operointikuluista, joten toimialalla energia-
tehokkuus on keskeinen vaatimus. Datakeskuksen
energiatehokkuus ratkaistaan suunnitteluvai-
heessa: teknisissä ratkaisuissa, jäähdytyksen mitoi-
tuksessa ja elinkaarivaikutusten hallinnassa.

VALTIONEUVOSTON JULKAISEMAN

Datakeskusten kansallinen tiekartta -raportin
(2025)* mukaan Suomessa sijaitsevat datakes-

kukset ovat keskimäärin hyvin tehokkaita, ja niiden
hyötysuhde on hyvä. Kun verrataan, kuinka paljon
datakeskuksessa kuluu energiaa muuhun kuin
varsinaiseen datan käsittelyyn, Suomi sijoittuu
tehokkuudessa toiseksi Belgian jälkeen. Uusi-
tuvan energian osuus on Suomessa suurin.

”Datakeskuksista on tulossa yksi Suomen suurim-
ista yksityisen sektorin investointikohteista – ja
digitaalisen yhteiskunnan kriittinen infrastruktuuri. Sitä
pitää rakentaa vastuullisesti”, Granlundin datakes-
kusliiketoiminnan johtaja **Jari Innanen** sanoo.

DATAKESKUKSET ovat kasvaneet Granlundia
eniten työllistäväksi toimialaksi.

DATAKESKUKSET – MIKSI NE OVAT SUOMELLE STRATEGISIA?

- Julkistettuja investointisuunnitelmia yli 12 mrd € – alan kokonaispotentialiaali arviolta yli 30 mrd €
- Rakentamisen harvoja kasvusektoreita ja merkittävä työllistäjä
- Hukkalämmön hyödyntäminen tukee kaukolämpöverkkoja ja vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä
- Suomen sähkön tuotanto on eurooppalaisittain poikkeuksellisen vähäpäästöistä (yli 90 % päästötöntä tai vähäpäästöistä tuotantoa), ja viileä ilmasto tukee energiatehokkuutta
- Vakaa ja turvallinen toimintaympäristö on keskeinen kilpailuetu pitkäjänteisille, vuosikymmenten investoinneille

*Lähde: Datakeskusten kansallinen tiekartta –
Selvityshenkilön raportti, Veli-Matti Mattila
(Valtioneuvoston julkaisu 2025:94)

Yli 300 Granlundin asiantuntijaa Suomessa ja Ruotsissa työskentelee niiden parissa.

”Datakeskukset ovat tässä rakentamisen suhdanteessa harvoja vetureita: työvoiman tarve toimialalla nelinkertaistuu lähivuosina. Se kertoo tulevien investointien mittakaavasta.”

TEKOÄLY, PILVIPALVELUT ja automaatio kehittyvät vauhdilla, eikä digitaalisen infrastruktuurin globaali tarve vähene. Datakeskukset ovat koko digitalouden selkäranka, ja Innasen mukaan on aluepoliittisesti erittäin tärkeää, että niitä on myös Suomessa.

”Datakeskuksia rakennetaan joka tapauksessa. Ratkaisevaa on, missä ja miten ne rakennetaan. Suomessa tehdään monilla mittareilla vastuullisempia datakeskuksia, vaikka parantamisen varaa toki on edelleen.”

Ratkaistavia asioita ovat muun muassa rakennushankkeiden hiili- ja luontojalanjäljen ohjaaminen, materiaalien kiertotalous sekä joustomahdollisuudet sähkön kysyntäpiikeissä.

GRANLUND TOIMII yhä useammin myös kuntien strategisena kumppanina arvioimassa sijaintipaikkoja, hukkalämmön hyödyntämistä ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Datakeskukset ovatkin tärkeä osa aluekehitystä, eivät irrallisia hankkeita.

Jari Innasen mukaan keskuksia ei voi typistää pelkäksi kulutukseksi: niiden hukkalämmöillä voidaan tukea koko Suomen energiaverkostoa ja lämmittää datakeskusten lähellä olevia kiinteistöjä ja asuinalueita. Datakeskushankkeita tulisi ohjata paikkakunnille, joissa kohtuullisella etäisyydellä löytyy taloudellisesti perusteltua kysyntää ja tarvetta lämmölle.

JULKISUUDESSA ON käyty kriittistä keskustelua datakeskusten energiankulutuksesta ja sähkön riittävydestä. Datakeskusten kansallinen tiekartta -raportin mukaan Suomen sähköjärjestelmä on pystynyt ottamaan vastaan datakeskukset ilman merkittäviä ongelmia.

Raportti näkee kuitenkin riskinä valtavan mittakaavan ja mahdolliset hintapiikit tuotomina aikoina. Toimintansa turvaamiseksi datakeskukset tarvitsevat joustoa energiankäyttöön. Joustomahdollisuuksia ja teknologioita kehittämällä voidaan samalla vahvistaa niiden roolia osana suomalaista sähköjärjestelmää.

”Datakeskusten liiketoiminta on usein pääosin sen luonteista, että datakeskuksen tulee toimia jatkuvassa valmiudessa ilman häiriöitä, ja tällöin mahdolliset joustot sähkön kulutuksessa perustuvat yksinomaan datakeskuksen omiin tarpeisiin”, raportilla todetaan.

Datakeskuksia rakennetaan joka tapauksessa, ja ratkaisevaa on mihin. Suomessa tehdään monella mittarilla vastuullisia keskuksia.

Granlundin datakeskusliiketoiminnan johtaja Jari Innasen mukaan datakeskukset eivät ole irrallisia hankkeita, vaan tärkeä osa aluekehitystä.

Supertietokoneet palauttavat investoinnit moninkertaisina

CSC:n Kajaanin datakeskukseen sijoitetut supertietokoneet LUMI ja Roihu tekevät Kajaanista yhden Euroopan merkittävimmistä suurteholaskennan keskuksista.

On tärkeää, että
infrastruktuurit toteutetaan
energiatehokkaasti.

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy on valtion ja korkeakoulujen omistama, voittoa tavoittelematon erityistehtäväyhtiö. Osana kansallista tutkimusjärjestelmää CSC kehittää, integroi ja tarjoaa korkeatasoisia ICT-palveluja tutkimukselle, opetukselle, kulttuurille, julkishallinnolle ja yrityksille.

Kajaanin datakeskuksessa mallinnetaan muun muassa ilmastonmuutosta, tuetaan lääketieteen tutkimusta ja koulutetaan tekoälymalleja. Kyse ei ole yksittäisestä teknologia-investoinnista, vaan kansallisesta ja eurooppalaisesta tutkimusinfrastruktuurista, jonka vaikutukset ulottuvat korkeakouluista yrityksiin ja koko yhteiskuntaan.

”On tärkeää, että infrastruktuurit suunnitellaan ja toteutetaan energiatehokkaasti, turvallisesti ja toimintavarmasti”, CSC:n johtaja **Juha Oinonen** sanoo.

CSC:n datanhallinnan ratkaisut ja laskentaympäristöt tarjoavat tutkijoille ja yrityksille huippututkimuksen resurssit. Oinonen johtaa Funet-tietoliikenneverkkoon ja datakeskuksiin liittyviä toimintoja.

LUMI ON osa Euroopan yhteistä suurteholaskennan kokonaisuutta ja yksi maailman tehokkaimmista supertietokoneista. Keväällä 2026 käyttöön otettava Roihu-supertietokone kolminkertaistaa Suomen kansalliset laskentaresurssit. Roihu sijoitetaan CSC:n Kajaanin datakeskukseen.

Granlund on toiminut keskeisenä suunnittelijana Kajaanissa vuonna 2021 toimintansa aloittaneessa LUMI-datakeskuksessa. Granlund vastasi LUMI-datakeskuksen taloteknisestä suunnittelusta ja projektin johtamisesta 2020-luvun alussa.

Ympäristöystävällisyydestään useita kansainvälisiä palkintoja saaneen LUMIn tuottama lämpö hyödynnetään Kajaanin kaukolämpöverkossa.

Yli 20 vuotta jatkunut yhteistyö CSC:n kanssa loi pohjaa supertietokone Roihun tuloon liittyneelle datakeskuksen muutoshankkeelle. Datakeskuksen infrastruktuuri on suunniteltu skaalautuvaksi ja kestäväksi konesukupolvelta toiselle.

”Roihun edellyttämät muutokset toteutettiin toiminnassa olevaan laitokseen. Tämä yhdistettynä suurteholaskennan erityisvaatimukseen korosti tiiviin yhteistyön merkitystä hankkeen eri vaiheissa”, Juha Oinonen sanoo.

CSC ON valtion ja korkeakoulujen omistama erityistehtäväyhtiö. Sen tehtävä on varmistaa, että tutkijoilla ja korkeakouluilla on käytössään laskennan ja datanhallinnan ympäristöt, jotka mahdollistavat tieteelliset läpimurrot.

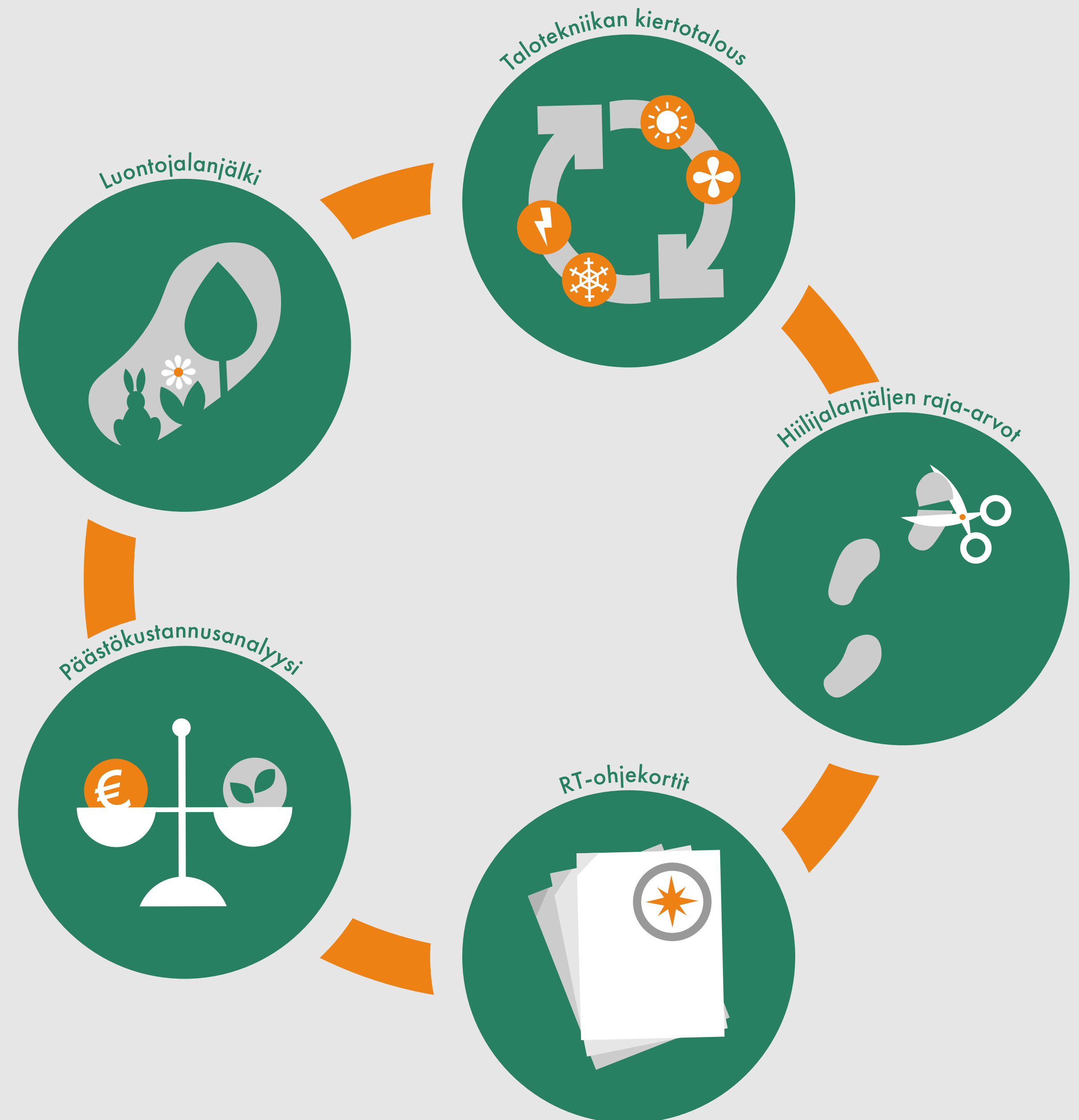
Investoinnit ovat suuria, mutta vaikutukset vielä suurempia.

”Suurteholaskenta on investointi, joka maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti tutkimuksen, innovaatioiden ja kilpailukyvyn kautta. On monella tavalla tärkeää, että eurooppalainen data sijaitsee eurooppalaisessa infrastruktuurissa”, Oinonen sanoo.

5x

kohti vaikuttavampaa vastuullisuutta

Näytämme suuntaa kiinteistö- ja rakennusalan vastuullisuudessa. Emme kuitenkaan voi muuttaa maailmaa yksin ja siksi kehitämme uusia toimintamalleja, ohjeita ja ratkaisuja, jotka hyödyttävät koko alaa.

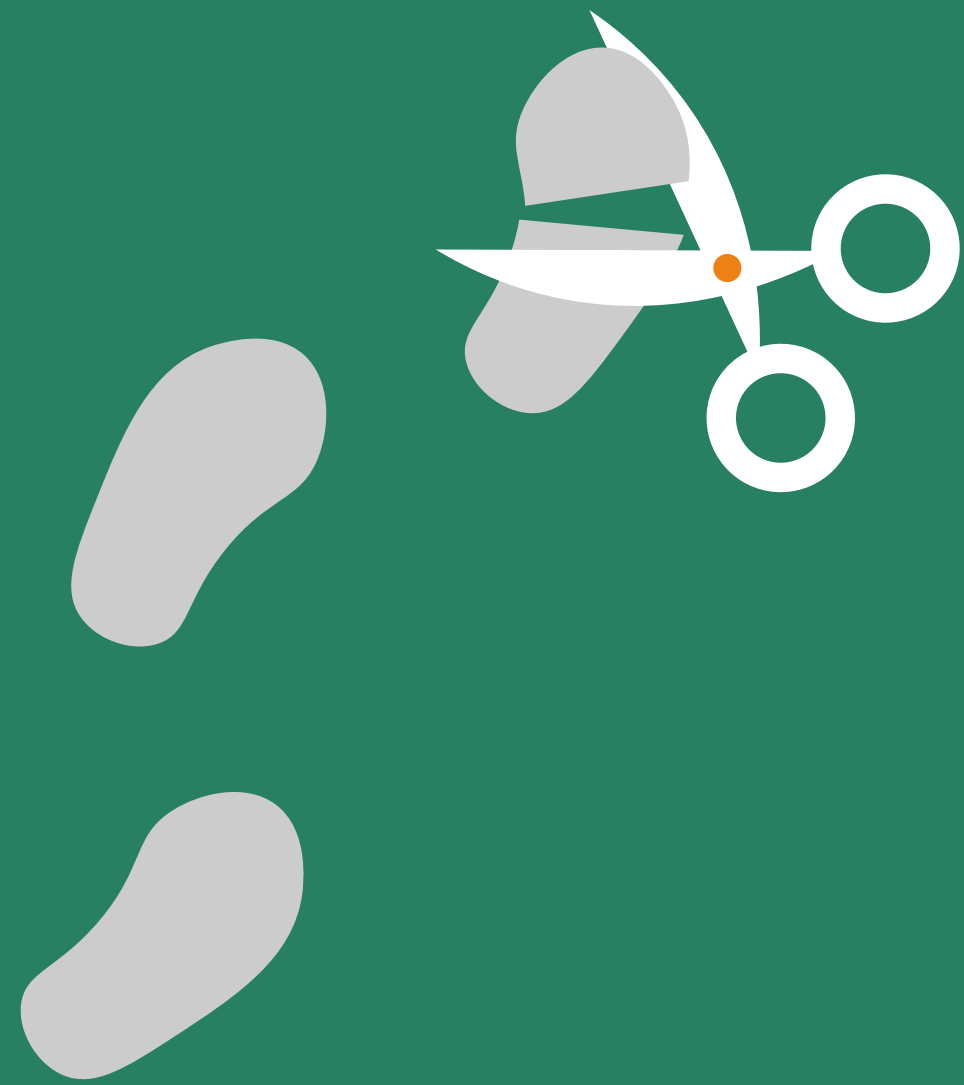

1

HIILIJALANJÄLJEN RAJA-ARVOT

Vähähiilisyyden ohjaus sai uudet raamit

Parhaisiin tuloksiin päästään ohjaamalla päästöjä läpi rakennushankkeen. Uudet raja-arvot antavat yhteisen kehyksen hiilijalanjäljen laskennalle.

Kiinteistö- ja rakennusala tuottaa noin kolmanneksen Suomen hiilipäästöistä. Viime vuosina energiankäytön päästöt ovat kääntyneet laskuun, ja samalla rakennusten energiatehokkuutta on pystytty parantamaan. Nykyisin jopa 60–70 % uusien rakennusten elinkaaren aikaisista päästöistä syntyy materiaaleista ja niiden valmistuksesta.

MONI ALAN toimija on jo tehnyt merkittäviä toimia koko elinkaaren aikaisten päästöjen pienentämiseksi, mutta osaamisen kasvattamiseksi ja päästövähennysten kirittämiseksi ala tarvitsee myös selkeää sääntelyä. Olemme olleet keskeisessä asiantuntijaroolissa valmistelemassa hiilijalanjäljen lainsäädäntöohjausta toimimalla konsulttialan edustajana ympäristöministeriön asetusta valmistelleessa työryhmässä.

VALMISTELIMME MINISTERIÖN toimeksiannosta talotekniikan hiilijalanjäljen oletusarvot. Päivitimme ne vuonna 2025 ja arvioimme hiilijalanjäljen raja-arvojen kustannusvaikutukset. Vaikutusarvioinnin tuloksena syntyi ensimmäistä kertaa julkista tietoa vähähiilisten ratkaisujen kustannuksista ja kustannustehokkaimmista keinoista eri hankkeissa. Talotekniikan selvityksemme toi puolestaan esiin talotekniikan materiaalien merkittävän roolin.

HIILIJALANJÄLJEN RAJA-ARVOT ovat tärkeä askel kohti elinkaarenaikaisten vaikutusten huomiointia, sillä niiden avulla saadaan leikattua pois suuripäästöisimmät kohteet. Mutta raja-arvo-ohjaus koskee vain uudisrakentamista.

Korjausrakentamisen materiaalien roolia päästöissä ei ole laajasti tunnistettu. Autoimme FIGBC:tä (Green Building Council Finland) tekemään tämän näkyväksi Kestävyyden kunto-tarkastus -raportilla, jota varten laskimme ensimmäistä kertaa korjausrakentamisen materiaalien ilmastovaikutukset Suomessa. Laskelmat osoittivat, että nämä vaikutukset ovat samaa suuruusluokkaa kuin uudisrakentamisella.

Korjausrakentamisen roolia päästöissä ei ole laajasti tunnistettu.

Tytti Bruce-Hyrkäs
vastuullisuusliiketoiminnan johtaja

2

RT-OHJEKORTIT

Konkreettiset ohjeet helpottavat valintoja

Aloitteestamme syntyneet RT-ohjekortit tarjoavat suunnittelijoille, rakennuttajille ja tilaajille työkalut kohti entistä vähähiilisempää rakentamista.

Vuodenvaihteessa 2025–2026 Rakennustietosäätiö RTS julkaisi kolme RT-ohjekorttia suunnittelun tueksi. Me teimme aloitteen ohjekorteista, jotta alan toimintatavat yhdenmukaistuisivat ja kaikilla olisi samanlainen valmius toimia vähähiilisen rakentamisen puolesta. Me loimme korttien sisältämät prosessit yhdessä työryhmän kanssa ja kirjoitimme sisällöt. Kortit ovat selkeitä työkaluja, jotka tarjoavat väylän vaikuttavaan hiiliohjaukseen, vaikka omaa osaamista ei olisi vielä riittävästi.

ARKKITEHTIÄ KORTTI auttaa esimerkiksi pohtimaan, mihin kohtaan tonttia rakennus asettuu ja mihin ilmansuuntaan se aukeaa. Nämä asiat vaikuttavat lämmityksen ja jäähdytyksen suunnitteluun.

Suunnittelun edetessä kortit ohjaavat kohti yksityiskohtaisempia valintoja: esimerkiksi millaisia vaikutuksia erilaisilla julkisivumateriaaleilla on päästöihin, miten suuret ikkuna-aukotukset vaikuttavat lämmitykseen ja jäähdytykseen ja mitkä ovat pintamateriaalien vaikutukset.

RT 103926 Hiilijalanjäljen ohjaus rakentamishankkeessa -yleiskortti taustoittaa hiilijalanjäljen arviointia ja ohjausta. Kortilla esitellään keskeiset käsitteet, lainsäädäntö ja vaikuttavimmat ratkaisut. Kortti toimii johdantona aiheeseen ja soveltuu

sekä uudis- että korjausrakentamiseen.

RT 103928 Hiilijalanjäljen ohjaus – Rakennuttajan ja tilaajan ohjekortti neuvoo hiilijalanjäljen ohjauksessa hankkeen kaikissa vaiheissa aina tarveselvityksestä toteutukseen ja käyttöönottoon saakka. Ohjekortissa korostetaan tavoitteiden asettamisen, resurssien varmistamisen ja hankintakriteerien merkitystä.

RT 103927 Hiilijalanjäljen ohjaus – Pääsuunnittelijan ja arkkitehdin ohjekortti käsittelee muun muassa vähähiilisyystavoitteiden integrointia suunnitteluprosessiin, vaihtoehtovertailujen toteuttamista ja yhteistyötä eri suunnittelualojen kesken.

Asiat ovat vaikeita, jos ei ole prosessia. Ne helpottuvat, kun on prosessi ja alamme toimia sen mukaan.

Charlotte Nyholm
ryhmäpäällikkö, kestävä rakentaminen

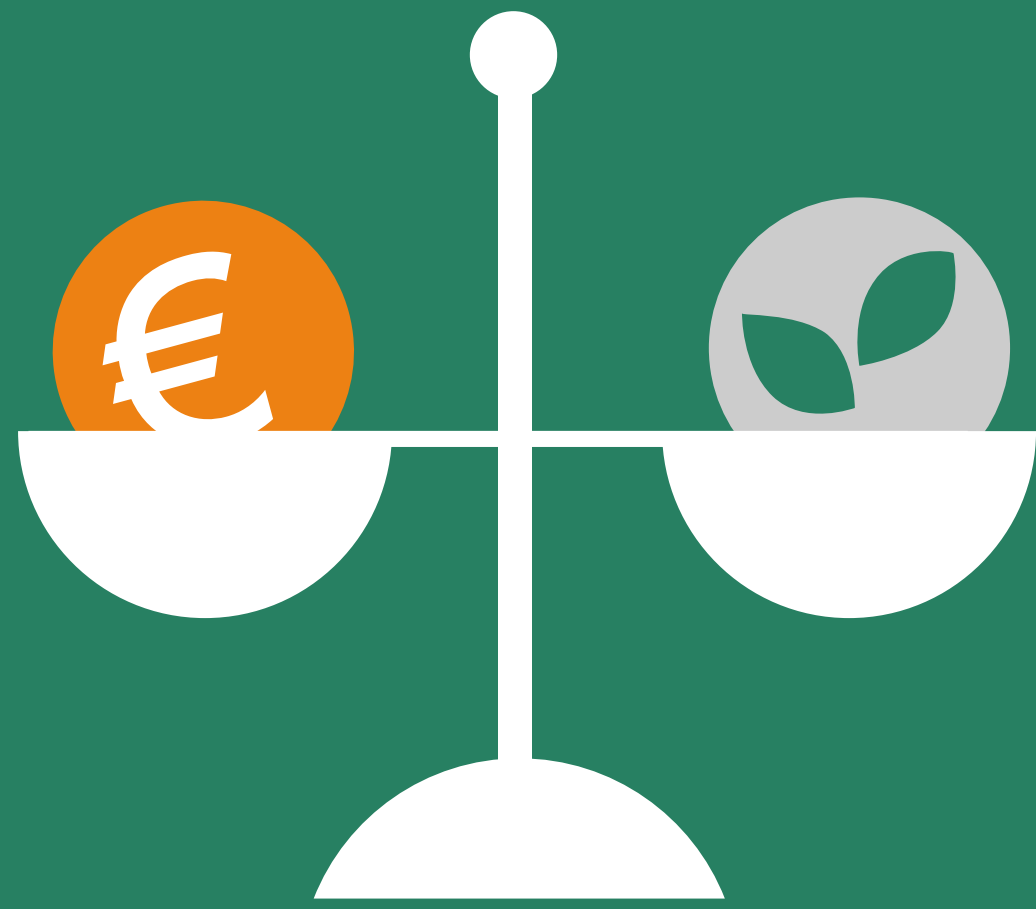

3

PÄÄSTÖKUSTANNUSANALYYSI

Päästösäästöt ovat luultua halvempia

Päästökustannusanalyysi kertoo, mitkä asiat aiheuttavat rakennushankkeissa eniten päästöjä ja mitä niiden vähentäminen maksaa.

Päästökustannusanalyysi kokoaa rakennushankkeen päästövähennystoimenpiteet kokonaisuudeksi ja järjestää ne vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

YLEINEN HARHALUULO on, että päästöjen vähentäminen vähähiilisemmillä materiaaleilla aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Todellisuudessa merkittäviä päästövähennyksiä voidaan saada aikaan lisäkustannuksilla, jotka ovat noin prosentin kymmenysten luokkaa koko hankkeen kustannuksista.

Olemme tehneet päästökustannusanalyyseja monenlaisille kohteille, ja huomanneet, että päästövähennyksiä voidaan monesti saada aikaan yllättävän pienillä kustannuksilla.

Jos pääsemme vaikuttamaan valintoihin jo suunnittelun alkuvaiheessa, voimme jopa vähentää kustannuksia materiaalien määrän optimoinnilla ja vaihtoehtoisilla suunnitteluratkaisuilla.

Myöhemässä vaiheessa voidaan vielä vaikuttaa päästöihin tuote- ja materiaalivalinnoilla.

OLENNAISTA ON tarkastella, mikä on kokonaisuudessaan paras ratkaisu hankkeelle. Merkittävimmät vähennystoimet löytyvät usein suurista massoista. Esimerkiksi betonirunkoisessa kohteessa rakenteiden valmistuksen aiheuttamia päästöjä voidaan vähentää merkittävästi vaihtamalla

materiaali vähähiiliseen betoniin ja elementteihin, kuten ontelolaattoihin.

Pienissä kohteissa, joissa teräsrungon osuus päästöistä on hyvin suuri, päästövähennyksiä voidaan saada aikaan tehokkaasti vaikuttamalla yhteen materiaaliin, teräkseen. Esimerkki tällaisesta kohteesta on päivittäistavarakauppa.

Kuitenkin myös pienemmissä rakennuksen osissa, kuten vaikkapa julkisivutiilissä tai talotekniikassa on saavutettu yllättävän suuria vaikutuksia kustannustehokkaasti.

Iida Alander
ympäristöasiantuntija

Vähähiilisuuden kustannusvaikutus riippuu keinoista

Kustannusvaikutus ilmastaselvityksen raja-arvon saavuttamiseen voi lähtötasoltaan heikon uuden asuinrakennuksen osalta olla -18 € tai jopa +45 € bruttoneliötä kohden valinnoista riippuen.

Esimerkiksi muuttamalla rakennuksen muotoa monimuotoisesta ja polveilevasta yksinkertaisemmaksi, julkisivumateriaalia säästyy ja myös hiilijalanjälki pienenee.

Lähde: Ilmastaselvityksen raja-arvo-ohjauksen kustannusvaikutusarviointi (Granlund 2025)

4

LUONTOJALANJÄLKI

Luontokatoa on pakko kitkeä

Jopa 30 prosenttia luontokadosta johtuu rakentamisesta. Siksi luontojalanjäljen mittaaminen ja ohjaaminen on välttämätöntä.

Tutkimusten mukaan suurin osa rakentamisen vaikutuksista luontoon tapahtuu tontin ulkopuolella. Silti luontokadon torjunta on tähän asti keskittynyt vain tontille eikä koko arvoketjun vaikutuksia ole pystytty luotettavasti mittaamaan.

Luontojalanjälki on mittari ihmisen luonnolle aiheuttamalle kuormitukselle. Se kertoo, kuinka suuren haitan tuote, yritys tai rakentaminen aiheuttaa luonnon monimuotoisuudelle.

Selvitimme rakentamisen luontojalanjälkeä kokoamassamme yhteishankkeessa, johon osallistui kolme kiinteistönomistajaa: CapMan Real Estate Oy, Sponda Oy ja Senaatti-kiinteistöt sekä kaksi tuotevalmistajaa: Kiilto Oy ja Saint-Gobain Finland Oy. Selvityksemme osoitti, että jopa 99 prosenttia rakentamisen aiheuttamista vaikutuksista tapahtuu muualla kuin tontilla: rakentamisen arvoketjussa, esimerkiksi materiaalien valmistuksessa.

KUVASIMME NYT ensimmäistä kertaa numeroin, mitä luontovaikutukset tarkoittavat rakentamisen arvoketjussa. Jos emme pysty arvioimaan ja mitallistamaan luontovaikutuksia, emme voi niitä ohjatakaan.

Luontojalanjäljen laskenta on silti vasta alussa. Luontovaikutusten arviointi on hyvin moniulotteista, koska luonto on erittäin kompleksinen järjestelmä ja laskentaan tarvitaan paljon erilaisia lähtötietoja. Kehitystä tarvitaan, sillä standardisoitua yhteisesti käytössä olevaa menetelmää ei vielä ole.

Rakentamisessa luontokatoa aiheuttavat erityisesti ilmastonmuutos sekä maankäyttö ja siinä tapahtuvat muutokset, esimerkiksi kaivoksen viemä maapinta-ala tai metsän kaato. Kun rakennamme uutta, kasvien ja eläinten elinympäristöt supistuvat. Se vaikuttaa lajien populaatiomääriin, geneettiseen monimuotoisuuteen ja sitä kautta myös selviytymiskykyyn.

Voimme pienentää luontoon kohdistuvaa kuormitusta neitseellisen materiaalin käytön vähentämisellä, kiertotaloudella sekä pienentämällä hiilijalanjälkeä keinoilla, joilla ei ole haitallisia luontovaikutuksia. Raaka-aineiden hankintamaalla sekä tuotteen valmistusmaalla on suuri vaikutus luontojalanjälkeen.

Suomessa valmistettu kipsi kuormittaa luontoa vähemmän kuin Etelä-Euroopassa valmistettu kipsimateriaali.

Emma Väliaho,
ympäristöasiantuntija

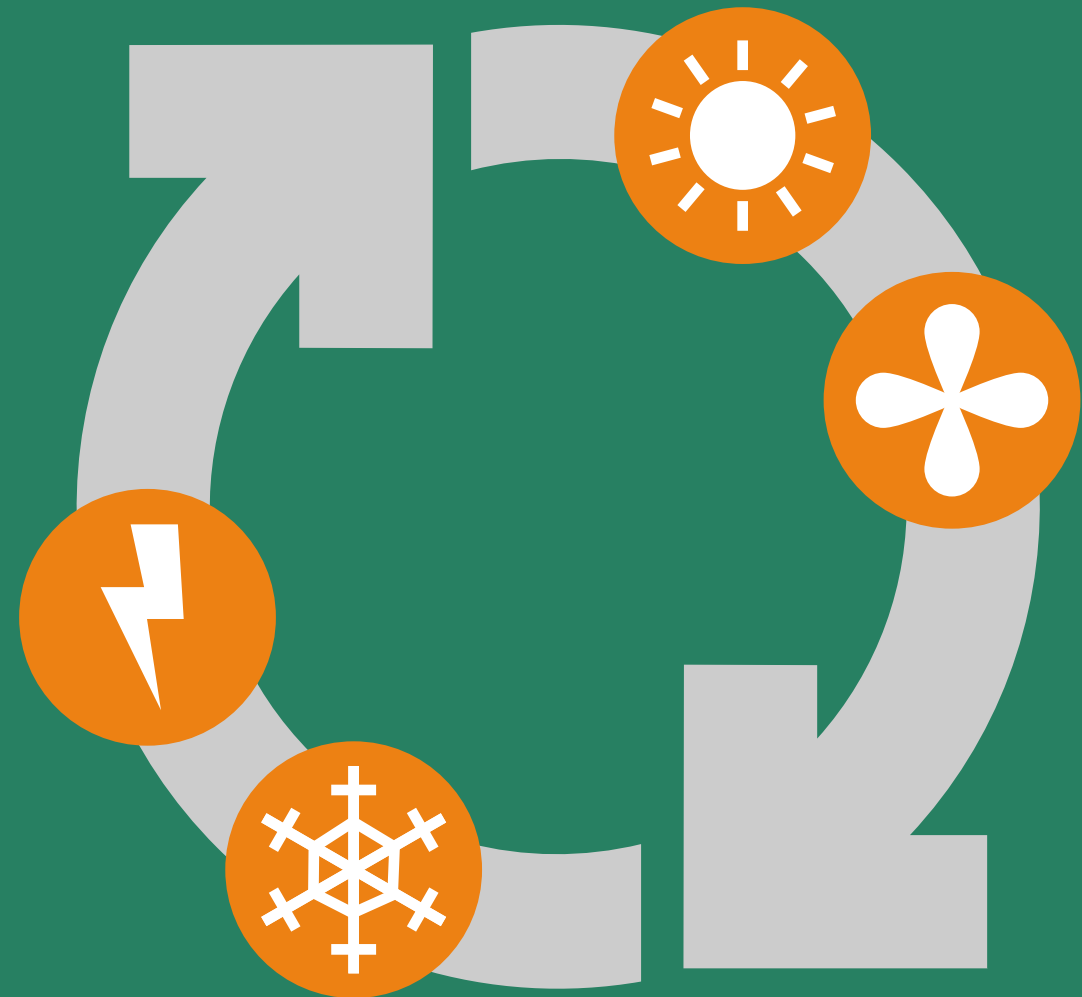

5

TALOTEKNIKAN KIERTOTALOUS

Uudelleenkäyttö toisi
euro- ja päästösäästöjä

Talotekniset osat ja järjestelmät ovat toimitilarakentamisessa yleensä rungon jälkeen toiseksi suurin hiilipäästöjen lähde rakennuksen elinkaarella.

Toimistoissa, hotelleissa ja liiketiloissa tehdään tilamuutoksia tyypillisesti alle kymmenen vuoden välein, kun vuokralaiset tai omistajat vaihtuvat. Taloteknisten tuotteiden elinkaari on kuitenkin huomattavasti pidempi. Siksi teimme Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:lle (Talteka) aloitteen hankkeesta, jossa pääsimme ensimmäisinä Suomessa selvittämään talotekniikan kiertotalouden ja uudelleenkäytön edellytyksiä.

Talotekniikka päättyy kiertoon usein ainoastaan materiaalina, kuten muovina, metallina tai sähkö- ja elektroniikkajätteenä. Talotekniikan kiertotaloudella tulisi kuitenkin tavoitella laitteiden ja komponenttien uudelleenkäyttöä.

TALOTEKNISET OSAT ja järjestelmät ovat toimisto- ja liikerakennuksissa yleensä rungon jälkeen toiseksi suurin hiilipäästöjen lähde rakennuksen elinkaaren aikana. Siksi niiden uudelleenkäytöllä voidaan saavuttaa merkittäviä päästövähennyksiä.

Tuotteiden uudelleenkäyttö voi tuoda myös merkittäviä kustannussäästöjä, sillä monet talotekniset laitteet, kuten ilmanvaihtokoneet, ovat kalliita.

Talotekniikan kiertotalouden kehityksen esteitä on monia, esimerkiksi ansaintamallit, jotka eivät aina tue uudelleenkäyttöä. Osittain kyse on ollut osaamisen tai yhteisten prosessien puutteesta. Talotekniset kauppapaikatkin ovat vasta kehitteillä.

Kun rakennuksen käyttötarkoitusta muutetaan, kiertotalous voidaan huomioida suuressakin mittakaavassa. Olemme olleet mukana useissa konversiohankkeissa, joissa olemassa olevaa tekniikkaa ja vanhoja rakennusmateriaaleja on hyödynnetty tehokkaasti.

Charlotte Nyholm
ryhmäpäällikkö, kestävä rakentaminen

Suurimmat kustannus- ja hiilijalanjälkisäästöt saadaan käyttämällä uudelleen

- ilmanvaihtokanavat
- ilmanvaihtokoneet
- jäähdytyspalkit
- vedenjäähdytyskoneet
- LED-valaisimet
- sähkökeskukset

Kiinteistönomistajista Talotekniikan kiertotalous -hankkeessa olivat mukana CapMan Real Estate ja Sponda. Siihen osallistuivat myös AMP-Yhtiöt Oy, Ahlsell Oy, Green Building Council Finland ry, LVI-alan tuotetietorekisteri LVI-info.fi ja Sähkötekniikan Kaupan Liitto ry. Hanke on saanut tukea ympäristöministeriöltä Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelmasta, jonka rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä. Lisäksi hanketta ovat rahoittaneet Rakennustuotteiden Laatu Säätiö sr sekä Helsingin kiertotalouden klusteriohjelma.

KEHITYMME YHDESSÄ ASIAKKAIDEMME KANSSA

Siirtymäsuunnitelmamme auttaa yrityksiä priorisoimaan ja tekemään päätöksiä tilanteessa, jossa sääntely ja vaatimukset elävät.

Asta Autelo,
konsultointipalvelujen kaupallinen johtaja

Siirtymäsuunnitelma antoi strategista etumatkaa

Technopolis päätti varautua ilmasto- ja sääntelymuutoksiin ennen kuin niistä tulee pakollisia. Granlundin tuella laadittu siirtymäsuunnitelma kokoaa keskeiset ilmasto- ja kestävyysriskit osaksi liiketoiminnan riskienhallintaa ja päätöksentekoa.

Technopoliksella vastuullisuus on tärkeä osa liiketoimintastrategiaa toimialalla, jossa ilmasto- ja sääntelymuutokset vaikuttavat suoraan yrityksen omistamien kiinteistöjen arvoon ja kannattavuuteen. Technopolis vuokraa toimitiloja useissa maissa. Kiinteistöjen ja tilojen energiatehokkuus, päästöt sekä tehokas käyttö ovat merkittäviä asioita liiketoiminnassa. Technopolis päätti laatia Granlundin tuella siirtymäsuunnitelman vahvistaakseen valmiuttaan tuleviin muutoksiin.

”Kysymys ei ole enää siitä, raportoimmeko vastuullisuudesta, vaan siitä, miten varaudumme muutoksiin ajoissa. Halusimme varmistua, ettei meille tule yllätyksiä”, Technopoliksen vastuullisuuspäällikkö **Johanna Kivelä** sanoo.

TYÖ KÄYNNISTYI EU:n CSRD-raportointiin liittyvien valmistelujen yhteydessä, mutta nopeasti kävi selväksi, että siirtymäsuunnitelma palvelee ennen kaikkea liiketoiminnan riskienhallintaa.

”Tavoitteena oli muodostaa selkeä kokonaiskuva siitä, miten ilmastoon ja sääntelyyn liittyvät muutokset vaikuttavat kiinteistöalaan ja ovatko nykyiset ratkaisut riittäviä myös tulevaisuudessa”, Kivelä kertoo.

YKSI KESKEISIMMISTÄ haasteista oli sääntelyympäristön jatkuva muutos. Technopolis toimii useassa Pohjoismaassa sekä Luxemburgissa, joissa kussakin kansallinen ilmasto- ja energiasäätely kehittyy eri tahtiin.

”Vastuullisuustyötä on jatkuvasti priorisoitava sen perusteella, mikä on olennaisinta juuri tällä hetkellä

Vastuullisuus on meille riskienhallintaa ja varautumista tulevaan.

”On arvokasta, kun kumppani pystyy avaamaan, mitä sääntelyn muutokset oikeasti tarkoittavat meidän kannaltamme”, Technopoliksen vastuullisuuspäällikkö Johanna Kivelä sanoo.

ja pitkällä aikavälillä eri maat ja niiden tarpeet huomioiden.”

GRANLUNDIN ASIAANTUNTIJOILLA oli työssä keskeinen rooli. He auttoivat jäsentämään vastuullisuustyötä ja kytkemään muuttuvan sääntelyn käytännön vaikutukset Technopoliksen liiketoimintaan ja kiinteistöportfolioon.

”On arvokasta, kun on kumppani, joka seuraa sääntelyä aktiivisesti ja pystyy avaamaan, mitä muutokset oikeasti tarkoittavat meidän kannaltamme – ei vain vaatimuksina, vaan osana kokonaisajattelua”, Johanna Kivelä kiittelee.

KIVELÄN MUKAAN tiivis ja sujuva yhteistyö Granlundin kanssa auttoi viemään siirtymäsuunnitelmaa eteenpäin nopeammin ja jäsenellymmän kuin mihin Technopoliksella olisi omin voimin päästy.

”Granlundin asiantuntijoiden syvälinen kiinteistö- ja rakennusalan ymmärrys mahdollisti suoran ja sparraavan keskustelun. Puhuimme samaa kieltä.”

SIIRTYMÄSUUNNITELMA VALMISTUI

loppuvuodesta 2025, ja sen vaikutukset näkyvät jo Technopoliksen arjessa. Suunnitelma toimii taustana päivitetylle vastuullisuuden tiekartalle ja tukee päätöksentekoa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

”Se vahvisti jo tunnistettuja painopisteitä ja auttoi näkemään, mihin kannattaa keskittyä seuraavaksi.”

Taustalla TCFD – mistä on kyse?

Siirtymäsuunnitelman teko pohjautui kansainväliseen TCFD-viitekehykseen (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), joka auttaa yrityksiä raportoimaan ilmastonmuutoksen aiheuttamista taloudellisista riskeistä ja mahdollisuuksista yhdenmukaisella tavalla. Se ohjaa tunnistamaan, miten ilmastonmuutos vaikuttaa liiketoimintaan nyt ja tulevaisuudessa.

”

Siirtymäsuunnitelma auttaa näkemään ajoissa, mihin muutokset vaikuttavat.

Säntely voi muuttua, mutta tulevaisuuden riskit eivät katoa.

Johanna Kivelän mukaan siirtymäsuunnitelma antaa strategista etumatkaa. Päätöksiä pystytään tekemään ennakkoiden, ei reagoiden.

Technopolikselle siirtymäsuunnitelma on myös strateginen etumatka. Kun ilmasto- ja sääntelyriskit tunnistetaan ajoissa ja kytketään osaksi liiketoiminnan johtamista, päätöksiä pystytään tekemään ennakkoiden, ei reagoiden.

Tämä näkyy myös asiakkaille: toimitilat kehittyvät hallitusti, energiatehokkuus huomioidaan suunnitelmallisesti ja tuleviin vaatimuksiin varaudutaan jo ennen niiden konkretisoitumista.

”Siirtymäsuunnitelma antaa meille varmuutta siitä, että olemme oikealla polulla. Vastuullisuus on meille tapa varautua tulevaan – ei vain reagoida siihen.”

CSRD – hyvä tietää vastuullisuussäätelystä

- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) on EU:n yritysraportointia koskeva direktiivi, joka velvoittaa tietyt yritykset raportoimaan aiempaa laajemmin ilmasto- ja kestävyysvaikutuksistaan.
- CSRD koskee vain osaa yrityksistä, mutta ilmatoriskit koskevat kaikkia.
- Raportointivelvoitteet voivat muuttua, mutta rahoittajien ja asiakkaiden tiedontarve ei. Monet yritykset jatkavat siirtymäsuunnittelua, vaikka raportointivelvoite kevenisi.

”SIIRTYMÄSUUNNITELMA TUO RAKENTEEN EPÄVARMUUDEN KESKELLE”

Granlundin konsultointipalvelujen kaupallinen johtaja **Asta Autelo** näkee Technopoliksen siirtymäsuunnitelman esimerkkinä siitä, miten vastuullisuustyötä kannattaa lähestyä nykyisessä toimintaympäristössä.

”Kyse ei ole vain raportoinnista, vaan riskienhallinnasta ja varautumisesta. Yritykset joutuvat pohtimaan, millaisia kestävyysriskejä niihin kohdistuu ja miten riskeihin vastataan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä – myös eurojen näkökulmasta.”

Siirtymäsuunnitelma auttaa yrityksiä priorisoimaan ja tekemään päätöksiä tilanteessa, jossa säntely ja vaatimukset elävät. Parhaimmillaan se tuo selkeyttä ja tukee liiketoiminnan jatkuvuutta epävarmuudesta huolimatta.

Siirtymäsuunnitelma auttaa yritystä

- hahmottamaan ilmastoon ja sääntelyyn liittyviä riskejä eri aikajäniteillä
- suhteuttamaan nykyiset toimet tuleviin vaatimuksiin
- välttämään yllätyksiä ja reagoimaan ajoissa muutoksiin

Hukkalämmön kierrätys pienentää hiilijalanjälkeä

Kauppakeskus Sello kehittää energiatehokkuuttaan pitkäjänteisesti. Yhteistyössä Granlundin kanssa kiinteistöön toteutettiin energiankierrätysratkaisuja ja talotekniikan uudistuksia, jotka vähentävät energiankulutusta ja päästöjä.

Energiankäyttö vaikuttaa merkittävästi kiinteistön ylläpitokustannuksiin ja ympäristövaikutuksiin. Espoon Leppävaarassa sijaitsevassa Kauppakeskus Sellossa energiatehokkuutta kehitetään suunnitelmallisesti.

”Energiatehokkuus on meille keskeinen osa vastuullisuutta. Se pienentää hiilijalanjälkeämme ja auttaa meitä hallitsemaan kustannuksiamme pitkällä aikavälillä. Seuraamme ja optimoimme järjestelmiä jatkuvasti”, Sellon kiinteistöpäällikkö **Olli Paunola** sanoo.

SELLON KÄYTTÄMÄT sähkö ja kaukolämpö tuotetaan hiilineutraalisti, kiinteistöön on kytketty virtuaalivoimalaitos ja katolla on yli 2 300 aurin-

kopaneelia. Tästä huolimatta energiankäytön vähentäminen on edelleen keskeinen tavoite.

”Sellossa on jo aiemmin tehty energiatehokkuutta parantavia korjauksia. Granlundin kanssa toteutettava hanke edustaa kuitenkin seuraavaa kehitysvaihetta, jossa talotekniikkaa uudistetaan aiempaa laajemmin ja energiatehokkuutta parannetaan edelleen.”

HANKKEEN TAUSTALLA oli käytännön tarve uusia ikääntyvää talotekniikkaa. Muutoksia tehtiin myös pitkäaikaisen vuokralaisen K-Citymarketin mittavan uudistuksen yhteydessä.

”Sellon kiinteistö on yli 20 vuotta vanha, mikä luo paineita järjestelmien peruskorjaamiselle.

”Talotekniikan päivittämisellä parannamme Sellon kiinteistön energiatehokkuutta ja vähennämme korjausvelkaa”, kiinteistöpäällikkö **Olli Paunola** sanoo.

Talotekniikan päivittämisellä parannetaan energiatehokkuutta ja vähennetään korjausvelkaa. Samalla voimme varmistaa, että tilat vastaavat vuokralaistemme tarpeita.”

NYT K-CITYMARKETIN kylmälaitteiden lauhde- lämpöä, ravintoloiden huippumurien poistoilman lämpöä ja kiinteistön akustojen tuottamaa lämpöä otetaan talteen ja käytetään kiinteistön lämmittämiseen. Lisäksi yksi vedenjäähdytyskone uusittiin lämpöpumpuksi, jolloin se tuottaa kesällä jäähdytystä ja talvella lämpöä rakennuksen käyttöön.

Toisessa vaiheessa energiankierrätystä laajennettiin asentamalla erillinen lämpöpumppujärjestelmä, joka tehostaa kiinteistössä syntyvän hukkalämmön kierrättämistä entisestään.

”Sellon eri taloteknisissä järjestelmissä syntyy jatkuvasti lämpöä. Kun aiemmin ulos johdettu lämpö voidaan kierrättää takaisin hyötykäyttöön, kaukolämmön tarve vähenee ja energiatehokkuus paranee”, Granlundin energiatehokkuushankkeiden operatiivinen johtaja **Miika Nuutila** sanoo.

GRANLUND TOIMI hankkeessa omistajien ja Sellon kokonaisvaltaisena kumppanina. Asiantuntijat kartoittivat energiaratkaisut ja laativat kannattavuuslaskelmat. He vastasivat myös kokonaisuuden suunnittelusta ja rakennuttamisesta, urakoitsijoiden kilpailutuksesta sekä toteutuksen

”

Lämmittämisestä syntyvät hiilidioksidipäästöt vähenevät noin 64 tonnia vuodessa.

valvonnasta. Granlundin valintaan hankkeen kumppaniksi vaikuttivat Paunolan mukaan erityisesti yrityksen asiantuntemus sekä Sellon omistajien eli eläkevakuutusyhtiöiden Kevan, Elon ja Ilmarisen aiemmat hyvät kokemukset.

ENSIMMÄISET UUDISTETUT järjestelmät ovat olleet käytössä vuoden 2025 kesäkuusta, ja jälkimmäinen muutosprojekti on loppusuoralla.

Toteutettujen ratkaisujen tavoitteena on vähentää ostetun kaukolämmön tarvetta noin 3 250 megawattituntia (MWh) vuodessa. Järjestelmät käyttävät sähköä noin 755 MWh vuodessa. Kokonaisuutena kiinteistön lämmittämisestä

syntyvät hiilidioksidipäästöt vähenevät noin 64 tonnia vuodessa.

”Järjestelmät ovat toimineet suunnitellusti, ja alustavasti näyttää siltä, että odotuksemme täyttyvät. Tärkeintä on, että saavutamme energiansäästö-tavoitteet ja pystymme pitämään kiinteistön ylläpitokustannukset hallinnassa. Pitkällä aikavälillä siitä hyötyvät myös vuokralaiset”, Paunola sanoo.

Nyt toteutettu projekti antaa Sellolle hyvän pohjan seuraaviin kehitystoimiin.

”Tämä on ollut meille tärkeä lähtölaukaus. Energiatehokkuuden parantaminen on jatkuvaa työtä, ja nyt meidän on helpompi edetä myös tuleviin hankkeisiin.”

Sellon Olli Paunola ja Granlundin energiatehokkuushankkeiden operatiivinen johtaja Miika Nuutila.

Logistiikan opiskelija Osku Kivimaa arvostaa Roihupellon kampuksen moderneja energiaratkaisuja. "On hienoa, että energiaa tuotetaan mahdollisimman puhtaasti."

Energiatehokas jättikampus luo hyvät puitteet oppimiselle

Roihupellon uusi kampus Helsingissä on Suomen suurin ammattikoulu. Huolellinen talotekninen suunnittelu ja moderni energiaratkaisu varmistavat, että tiloissa on miellyttävä opiskella ja työskennellä.

Kun logistiikkaa opiskeleva **Osku Uusitalo**, 18, saapuu aamulla Stadin ammattiopiston suurkampukselle, hän ei ajattele rakennuksen energiajärjestelmiä tai talotekniikkaa. Hän huomaa, että tiloissa on helppo keskittyä tärkeimpään: opintoihin, jotka vievät kohti työelämää. Nuorukainen valmistuu linja-autonkuljettajaksi keväällä 2026.

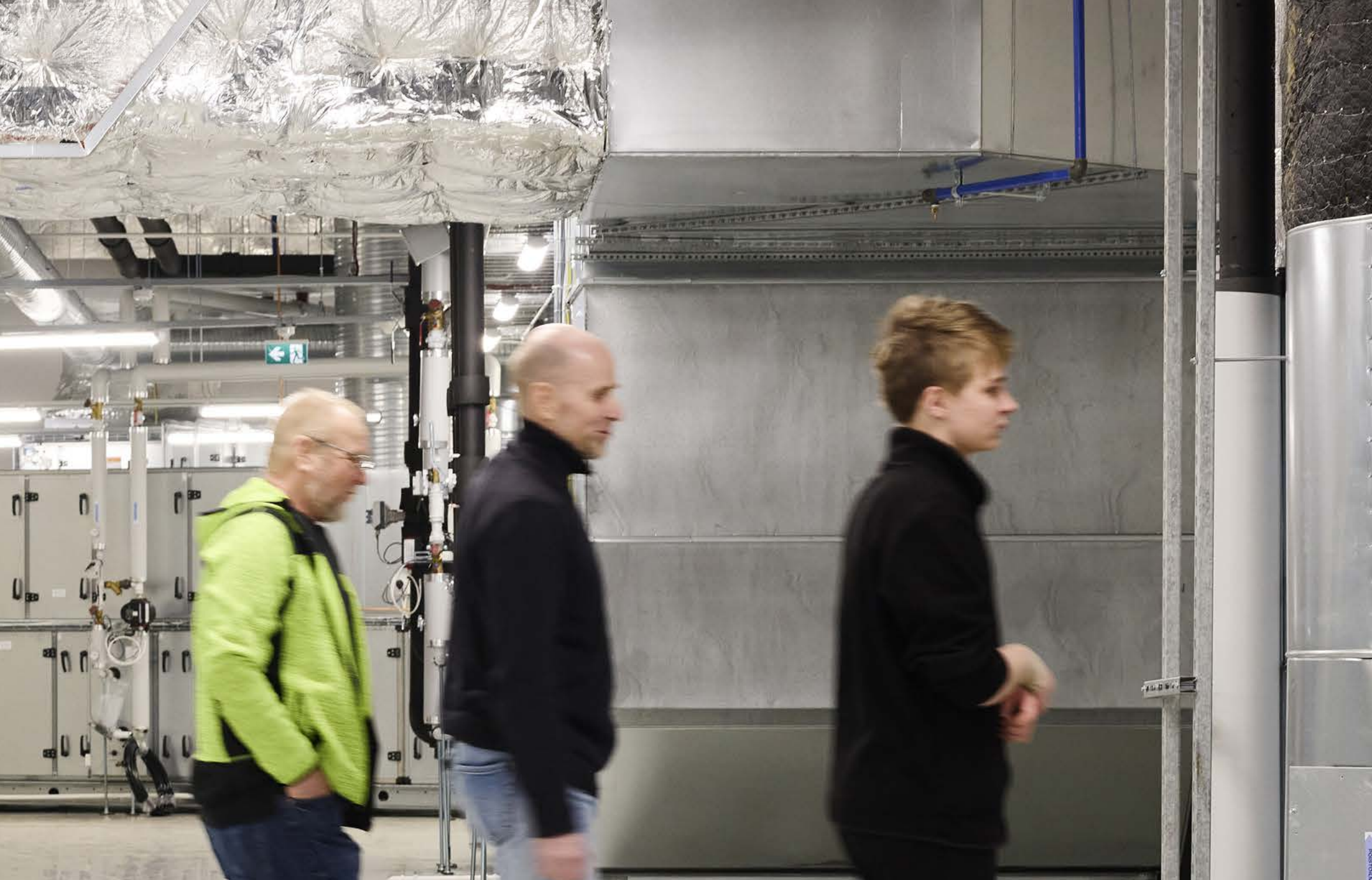
"Täällä on tosi rauhallista ja mukavaa. Kaikki on avaraa ja uutta. Valoa on paljon, ilma on raikas, ja luokissa on sopivan lämmin. Tilat toimivat, ja siirtyminen paikasta toiseen on sujuvaa. Sekin on hauskaa, että saman katon alla on paljon eri

alojen opiskelijoita", yhteisöllisyyttä tärkeänä pitävä Uusitalo kuvailee.

Hän kertoo arvostavansa myös kampuksen energiaratkaisuja.

"Itselläni on aika vihreät arvot, joten on hienoa, että energiaa tuotetaan mahdollisimman puhtaasti."

HAVAINTO MIELLYTTÄVÄSTÄ oppimisympäristöstä kertoo paljon onnistuneesta suunnittelusta. Granlundilaisilla oli siinä keskeinen rooli: he toimivat pääurakoitsija Lujatalon suunnittelukumppanina ja vastasivat talotekniikka- ja elinkaari-suunnittelusta.

Rakennuksen energiankulutukselle asetettiin kunnianhimoiset tavoitteet. Energiaratkaisun perustana on lähes sadan maalämpökaivon muodostama järjestelmä. Moderni maalämpövoimala on Suomen suurimpia, ja se tuottaa valtaosan rakennuksen lämmitys- ja jäähdytysenergiasta.

”Energiatehokkuutta parannettiin monilla nerokkilla lämmöntalteenottoratkaisuilla. Lämpöä otetaan talteen esimerkiksi ruiskumaalauskammiosta, hitsauksen erillispoistoista, paineilmakompressoreista sekä keittiön kylmälaitteista”, hankkeen käyttäjävastuuhenkilö **Petri Heinilä** Stadin AO:sta kertoo.

Jättikampuksella on niin paljon tekniikkaa, että kokonaisuus muistuttaa paikoin enemmän pienteollisuusympäristöä kuin koulurakennusta. Kierroksella vas. Petri Heinilä, Perttu Vuorenmaa ja Osku Uusitalo.

ROIHUPELLON KAMPUS on Helsingin kaupungin viime vuosien suurimpia rakennushankkeita ja samalla Suomen suurin ammattikoulu. Ovet avattiin tammikuussa 2026 viiden vuoden suunnittelu- ja rakennusurakan jälkeen.

Kampus kokoaa saman katon alle useita ammatillisen koulutuksen aloja. Rakennuksessa yhdistyvät opetustilat, työpajat ja harjoitteluympäristöt. Heinilä kuvailee, että kokonaisuus muistuttaa monin paikoin enemmän pienteollisuusympäristöä kuin perinteistä koulurakennusta.

”Kiinteistössä on yli 500 opetukseen ja harjoitteluun liittyvää konetta ja laitetta. Niiden sijoittaminen ja yhteensovittaminen tilojen toiminnallisuuden sekä talotekniikan kanssa oli poikkeuksellisen vaativaa.”

LOGISTIIKAN LEHTORI Perttu Vuorenmaa on toiminut yli kolmikymmenvuotisen uransa aikana monenlaisissa oppimisympäristöissä. Roihupellon kampuksen suunnittelussa kuultiin laajasti opettajia ja opiskelijoita, jotta tilat vastaisivat mahdollisimman hyvin erilaisia tarpeita. Vuorenmaan mukaan tämä näkyy arjessa.

”Vanhoissa tiloissa opetettiin usein rakennuksissa, joita ei ollut alun perin suunniteltu kouluksi. Nyt tilat on tehty alusta asti oppimista varten. Sen huomasi heti: opiskelijoiden on helpompi keskittyä ja opetus sujuu paremmin.”

Itselläni on vihreät arvot, joten on hienoa, että energiaa tuotetaan täällä mahdollisimman puhtaasti.

Kampus on suunniteltu tukemaan ammatillisen koulutuksen muuttuvia tarpeita. Tavoitteena oli luoda ympäristö, jossa eri alojen opiskelijat kohtaavat ja oppivat toimimaan yhdessä – aivan kuten työelämässäkin.

”Täällä opiskelijat näkevät toistensa tekemistä ja ymmärtävät paremmin, miten eri ammatit liittyvät toisiinsa.”

HELSINGIN KAUPUNGIN asettamat tekniset ja pedagogiset tavoitteet ohjasivat suunnittelua vahvasti. Monia ratkaisuja hyödynnetään opetuksen tukena.

Energiankulutuksen seuranta varten kampukselle asennettiin kaikkien nähtävillä infotaulu, josta näkee, mikä osuus energiasta tuotetaan maalämmöllä ja mikä aurinkosähköllä. Osassa LVI-järjestelmien koneista on läpinäkyvät luukut, jotta opiskelijat voivat hahmottaa järjestelmien toimintaa käytännössä.

MAALÄMPÖKENTTÄ VARMISTAA KAMPUKSEN ENERGIATEHOKKUUDEN

Granlundin kestävän rakentamisen ryhmäpäällikkö **Panu Rautio** on tyytyväinen ison ja vaativan hankkeen lopputulokseen. Roihupellon kampus osoittaa, mitä syntyy, kun energia- ja ympäristöasiat suunnitellaan huolellisesti ja tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Roihupellon lähes kuuden hehtaarin tontille rakennettiin laaja maalämpökenttä, jossa porakaivojen sijoittelu ja keskinäiset etäisyydet vaikuttavat ratkaisevasti järjestelmän toimivuuteen.

”Suuren kohteen maalämpösuunnittelu vaatii kokemusta ja ymmärrystä porakaivojen toiminnasta sekä mitoituksesta. Roihupellossa oli etuna, että kaivoja saatiin sijoitettua eri puolille rakennusta. Kun kaivoja hyödynnetään myös jäähdytyksessä, energiatehokkuus paranee huomattavasti, sillä jäähdytyksen hukkalämpö voidaan syöttää takaisin kaivokenttään. Samalla taataan

tilojen käyttäjille miellyttävät olosuhteet myös kesäaikaan”, Rautio sanoo.

Granlund ohjasi hanketta alusta lähtien Rakennustiedon ympäristöluokitus -työkalun avulla, jonka tavoitteena on varmistaa ympäristötehokas rakentaminen ja laadukkaat sisäolosuhteet.

Kun maalämpökaivoja hyödynnetään myös jäähdytyksessä, energiatehokkuus paranee huomattavasti. Jäähdytyksen hukkalämpö voidaan syöttää takaisin kaivokenttään.

Roihupellon kampus numeroina

97 maalämpökaivoa

Kampukselle rakennettiin yksi Suomen suurimmista maalämpövoimaloista. Sen toteuttamisen mahdollisti tontin suuri koko, 56 000 m².

90% lämmityksestä maalämmöllä

Maalämpö tuottaa valtaosan rakennuksen lämmityksestä ja mahdollistaa energiatehokkaan jäähdytyksen ilman erillistä jäähdytysjärjestelmää.

45 000 m² oppimisympäristöä

Roihupellon kampus on Suomen suurin ammattikoulu. Siellä voi suorittaa 13 ammatillista perustutkintoa.

4 500 opiskelijaa

Täydessä käytössä kampus palvelee tuhansia käyttäjiä. Rakennusta käyttävät muutkin helsinkiläiset. Esimerkiksi suuri liikuntasali vastaa urheiluseurojen tarpeisiin. Nuorten työpajoilla madalletaan kynnystä ammatilliseen koulutukseen.

PIDÄMME HUOLTA TYÖNTEKIJÖISTÄMME

Vastuullisuus ei ole meille erillinen ohjelma vaan tapa toimia arjessa.

Minna Lappalainen,
henkilöstöjohtaja

“Ylikierrokset alkoivat tuntua normaaleilta”

Työuupumus pysäytti Jere Korpisaloon, mutta työnantajan tuki, toimiva työterveys ja hallittu työhönpaluu mahdollistivat toipumisen ja lopulta uudenlaisen tavan tehdä työtä.

Kukaan muu ei voi pelastaa sinua. Se sinun pitää tehdä itse. Työterveyslääkärin sanat pysäyttivät Jere Korpisaloon. Hänellä on ollut aina vahva eteenpäin menemisen tarve. Ajatus, että koko ajan on pakko kehittyä eikä paikalleen saa jäädä. Kuormitus oli kasvanut vaivihkaa liialliseksi, eikä entiseen tapaan jatkaminen ollut enää mahdollista.

JERE KORPISALO aloitti Granlundilla vuonna 2019 LVI-asiantuntijana. Nuoren miehen työura eteni nopeasti, vastuu kasvoi ja kunnianhimo vei eteenpäin. Itseltä liikoja vaatiminen alkoi vähitellen kääntyä kuormitukseksi. Keskittymiskyky ei tuntunut riittävän. Arki alkoi ahdistaa.

”Pitkään ajattelin, että näin tämän kuuluu mennä. Että työn kuuluu viedä paljon energiaa.”

Uupumuksen salakavalin piirre on se, ettei sitä huomaa ajoissa. Raja siirtyy askel askeleelta. Ylikierroksilla käyminen alkaa tuntua normaalilta.

KORPISALON TILANTEESSA käänne tuli työterveyden kautta. Ulkopuolinen arvio toi tilanteeseen sanat ja mittasuhteet – ensimmäisen kerran jo syksyllä 2022 työterveyshoitajan vastaanotolla.

Masennusdiagnoosi ja terapian aloittaminen auttoivat eteenpäin, ja Korpisalo siirtyi uuteen tehtävään hankekehityspäälliköksi. Varsinainen pysähtyminen tapahtui, kun työterveyslääkäri arvioi tilannetta uudelleen kontrollikäynnillä syksyllä 2023.

”Itse ajattelin, ettei tilanne ole kovin paha, mutta arvio meni heittämällä yli vakavan työuupumuksen rajan.”

”

Kukaan muu ei voi pelastaa sinua – se pitää tehdä itse. Vastuullinen työnantaja voi tehdä avun hakemisesta helppoa.

Korpisaloon mukaan erityisesti tunnollisille ja uraorientoituneille asiantuntijoille avun hakeminen voi tuntua epäonnistumiselta.

”Olin ajatellut, että mitä enemmän teen, sitä tärkeämpi olen. Itselleni se tarkoitti pitkään, että pitää vain jaksaa vielä vähän. Että avun pyytäminen on luovuttamista, vaikka se on usein ainoa keino katkaista kierre.”

KUN SAIRAUSLOMA tuli ajankohtaiseksi, ratkaisevaa oli tunne siitä, että pysähtyminen oli sallittua.

”Viesti työpaikaltani oli selkeä: hoida itsesi rauhassa kuntoon. Työt kyllä hoituvat.”

Työuupumus ei ole koskaan vain yksilön asia. Ratkaisevaa on, millaisessa ympäristössä ihminen saa luvan pysähtyä, toipua ja palata työhön. Työyhteisön ja esihenkilön suhtautuminen loivat Korpisalolle turvallisuuden tunteen juuri silloin, kun luottamus itseen oli heikoimmillaan. Hän oli sairauslomalla kaksi kuukautta.

SAIRAUSLOMAN JÄLKEEN Jere Korpisalo palasi töihin vaiheittain. Hän aloitti 60 prosentin työajalla, siirtyi myöhemmin 80 prosenttiin ja lopulta täyteen työaikaan.

”Se, että paluuta ei kiirehditty, oli minulle todella tärkeää. Sain rauhassa rakentaa uudelleen tapoja tehdä työtä.”

”

Olin ajatellut, että mitä enemmän teen, sitä tärkeämpi olen.

Osa-aikaisen työhönpaluun aikana Korpisaloon toimeentulo oli turvattu, mikä mahdollisti keskittymisen toipumiseen ilman taloudellista painetta.

VUODEN 2025 ALUSSA Jere Korpisalo siirtyi nykyiseen ryhmäpäällikön rooliinsa. Oma uupumuskokemus on vaikuttanut siihen, miten hän suhtautuu työhön ja johtamiseen. Oman terveyden pitäminen etusijalla työelämässäänkin on ollut yksi tärkeimmistä opeista.

”Olen herkempi tunnistamaan kuormitusta ja tietoisempi omasta esimerkistäni. Jos en itse pidä rajoja, en voi odottaa sitä muiltakaan.”

Korpisalo pyrkii ottamaan asiat puheeksi tiimiläistensä kanssa varhain, jo silloin, kun kuormitus näkyy pieninä muutoksina arjessa. Hän korostaa, ettei pidä itseään valmiina. Vaikka olo on monin verroin kevyempi, omien rajojen asettaminen vaatii yhä tietoista työtä.

Hän nimeää jaksamisensa peruspilarit: uni, ateriarytmi ja liikkuminen. Kun ne alkavat rakoilla, suunta on väärä.

”Jos energia uhkaa loppua, vastuullisin teko on koneen sulkeminen. Väsyneenä tehty viimeinen puristus kuormittaa usein enemmän kuin mitä se oikeasti auttaa.”

ME GRANLUNDILLA KANNAMME VASTUUTA JAKSAMISESTA

Granlundilla vastuullisuus näkyy arjessa – erityisesti silloin, kun työ kuormittaa ja jaksamisen rajat tulevat vastaan.

”Vastuullisuus ei ole meille erillinen ohjelma, vaan tapa toimia arjessa. Henkilöstön hyvinvointi on keskeinen osa vastuullisuuttamme”, henkilöstöjohtaja **Minna Lappalainen** sanoo.

NÄIN GRANLUND TUKEE JAKSAMISTA

- Varhaisen välittämisen mallit
- Hyvää johtamista vahvistava esihenkilöiden GraNautti-koulutusohjelma
- Tiivis yhteistyö työterveyden kanssa
- Joustavat ja vaihteittaiset työhönpaluut
- Mielenterveyden tuki osana työterveys-sopimusta5
- 1to1-keskustelut

Asiantuntijatyö on vaativaa, eikä jaksamista voi jättää vain yksilön oman tulkinnan varaan. Työnantajan vastuulla on luoda toimintamallit, jotka auttavat tunnistamaan kuormitusta ajoissa, madaltavat avun hakemisen kynnyksiä ja tukevat turvallista työhönpaluuta.

”Meillä vastuullisuus ei tarkoita sitä, ettei kukaan koskaan uupuisi. Se tarkoittaa sitä, että suhtaudumme uupumiseen vakavasti ja rakentavasti – ja että tuki löytyy silloin, kun sitä tarvitaan.”

Vaiheittainen työhönpaluu

60 % → 80 % → 100 %

Työhönpaluuta helpottaa kevennetty työaika, joka voidaan aluksi toteuttaa lyhyempinä työpäivinä tai esimerkiksi kolme työpäivää viikossa -mallilla. Vähitellen työaikaa lisätään ihmisen voimavarojen mukaan. Tavoitteena on aina täysi työaika.

8,02/10

”Työni on tasapainossa voimavarojeni kanssa”

Granlundin kuukausittaisessa Fiilispulssissa työn kuormittavuuden ja voimavarojen tasapainoa mittaava kysymys sai vuonna 2025 keskiarvon 8,02 (asteikko 0–10). Kehitys on mennyt hyvästä parempaan, sillä vastaava luku viisi vuotta sitten oli jo korkea 7,49.

Korkea arvosana kuormittavuus ja voimavarat -osiossa on merkityksellistä aikana, jolloin työelämän kuormitus ja mielenterveyteen liittyvät haasteet ovat yhteiskunnassa laajasti kasvaneet.

Minna Lappalainen
henkilöstöjohtaja

Perhearki ja ura luontevasti rinnakkain

Granlundilla perhemyönteistä kulttuuria on rakennettu pitkäjänteisesti jo vuosien ajan, ja se näkyy yrityksen tavassa toimia: työ joustaa elämän mukana. Etenkin miesten pitämät vanhempainvapaat ovat yleistyneet jatkuvasti.

"Se, että myös johtajat jäävät perhevapaalle, voi rohkaista muitakin tarttumaan mahdollisuuteen", Granlundin johtoryhmään kuuluva Juho Lepistö sanoo.

Kun lapsi määrittää päivän rytmin, asiat asettuvat uuteen mittakaavaan. Kalenteri ei enää määrää tahtia. Päivä kulkee hetkestä toiseen: nyt syödään, sitten nukutaan. Suunnitelmat vaihtuvat lennossa.

Tämän oivalsi Granlundin hankejohtamisen liiketoimintayksikön johtaja **Juho Lepistö** ensimmäisellä vanhempainvapaallaan syksyllä 2025.

”Mietin etukäteen, että päivät kotona voisivat tuntua pitkiltä ja että niihin pitäisi keksiä kauheasti ohjelmaa, mutta kivaa puuhaa löytyi tosi helposti

– ja päivät menivätkin lopulta usein aivan liian nopeasti lapsen rutiinien tahdissa.”

LEPISTÖLLE OLI SELVÄÄ, että työnantaja suhtautuu vanhempainvapaisiin joustavasti ja kannustavasti. Kahden pojan isä halusi olla enemmän läsnä kuopuksen vauva-arjessa ja jakaa vastuuta vaimonsa kanssa.

Vuoden 2022 perhevapaaudistus vahvisti isien roolia, mutta Granlundilla miesten vanhempainvapaat olivat arkea jo ennen sitä.

Paluu oli todella pehmeä. Tuli tunne, että minusta välitetään.

”Perhevapaa ei ole urakehityksen este, vaan yksi vaihe muiden joukossa”, Mira Lindholm-Heikkinen sanoo.

Uudistus teki näkyväksi kulttuurin, joka oli jo olemassa.

Kotona olemisessa merkityksellisintä olivat ihan tavalliset hetket.

”Paljon aikaa kului perusasioihin – syömiseen, pukemiseen, ulkoiluun ja nukuttamiseen. Tärkeintä oli läsnäolo ja yhteyden rakentaminen. Yksi vanhempainvapaan oppi oli, että ulos kannattaa lähteä joka päivä – se tekee hyvää niin lapselle kuin vanhemmallekin.”

KOLMEN KUUKAUDEN vanhempainvapaa toi esiin Granlundin toimintakulttuurin ytimen: työjoustaa eri elämäntilanteissa. Se vahvistaa luottamusta ja pitkäjänteistä sitoutumista.

Granlundilla erityisesti miesten vanhempainvapaat ovat lisääntyneet tasaisesti viime vuosina. Ne ovat luonnollinen osa työelämää eri uravaiheissa.

”Se, että myös johtajat jäävät vanhempainvapaalle, voi omalta osaltaan näyttää suuntaa ja rohkaista muitakin tarttumaan mahdollisuuteen”, Granlundin johtoryhmään kuuluva Juho Lepistö sanoo.

ENERGIAJOHTAMISEN RYHMÄPÄÄLLIKKÖ
Mira Lindholm-Heikkinen jäi vanhempainvapaalle kesällä 2024 esikoistyttärensä syntymän myötä. Työn ja perheen yhteensovittamista ei tarvinnut erikseen pohtia, sillä työyhteisön suhtautuminen oli alusta asti lämmin ja positiivinen.

”Vauvauutinen otettiin vastaan ilolla ja onnitellen.”
Lindholmin arki jakautuu kahden kaupungin välille. Perheellä on kodit Oulussa ja Helsingissä. Aiemmat joustot työnteon tavoissa loivat levollisen mielen myös uuteen tilanteeseen.

”Olen aina ollut innostunut työstäni. Saan siitä paljon energiaa. Kun perhe kasvoi, oli luonnollista siirtää painopistettä hetkeksi toisaalle.”

KESKEN VANHEMPAINVAPAANSA

Lindholm-Heikkinen sai mieluisan puhelun. Häntä pyydettiin nykyiseen ryhmäpäällikön tehtävään.

”Se tuntui todella hyvältä. Ylennys vahvisti sen, että Granlundilla asiantuntijoiden osaamista arvostetaan elämäntilanteesta riippumatta. Perhevapaa ei ole urakehityksen este, vaan yksi vaihe muiden joukossa.”

VANHEMPAINVAPAANSA AIKANA

Lindholm-Heikkinen halusi saattaa muutaman käynnissä olleen projektin loppuun, mutta lähtökohta oli selvä: vanhempainvapaa oli vapaa.

”En kokenut painetta olla tavoitettavissa. Kävin työpaikalla vauvan kanssa ja tapasin kollegoita silloin, kun se tuntui hyvältä. Minulla ei ollut missään vaiheessa tunnetta, että jäisin sivuun tai putoaisin kelkasta, vaikka olisin ollut täysin irti.”

PALUU TÖIHIN yhdeksän kuukauden jälkeen vahvisti Lindholm-Heikkiselle sen, mistä

Granlundin perhemyönteisessä kulttuurissa on kyse.

”Paluu oli todella pehmeä: kiinnostus kohdistui ensin kuulumisiini, ei tehtävälistaan. Vastuut käytiin rauhassa läpi, ja ne asettuivat luontevasti paikoilleen.”

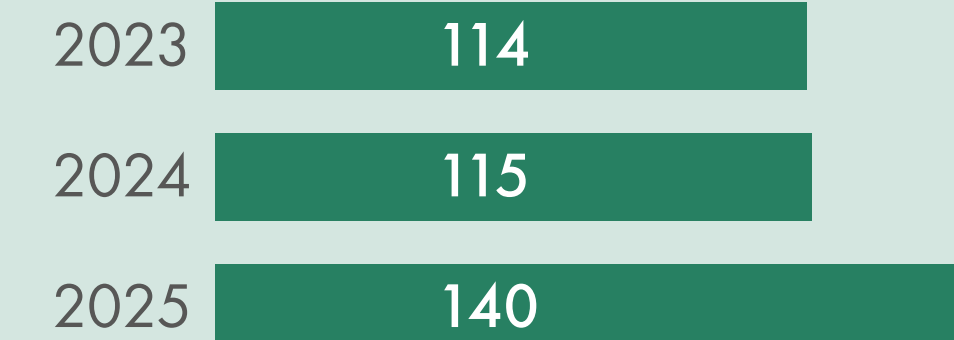
Mira Lindholm-Heikkinen muistuttaa, että perhevapaat ovat laajempi yhteiskunnallinen kysymys. Ihmisten tulee voida tehdä elämäänsä koskevia päätöksiä ilman pelkoa työn puolesta.

”On tärkeää, että perhe ja ura eivät asetu vastakkain. Granlundilla molemmille on tilaa.”

NÄIN GRANLUND TUKEE PERHEVAPAITA

- Luottamukseen perustuva perhevapaa-kulttuuri
- Kannustus vanhempainvapaisiin kaikilla organisaatiotasolla
- Joustavat ratkaisut vapaan ajankohtaan ja pituuteen
- Yksilöllinen ja kevennetty paluun tuki

Perhevapaille isien lukumäärä

Olemme rakentaneet perhemyönteistä kulttuuriamme pitkäjänteisesti, ja etenkin isien perhevapaat ovat lisääntyneet. Vuoden 2022 perhevapaaudistus on vahvistanut jo olemassa ollutta kehitystä: meillä on asiantuntijaorganisaatioksi poikkeuksellisen paljon miehiä jatkuvasti vanhempainvapaalla. Vapaat ovat vakiintunut osa työelämää organisaation kaikilla tasoilla.

Minna Lappalainen
henkilöstöjohtaja

Vielä ei ole valmista

Olemme hyviä laskemaan vastuullisuuden tunnuslukuja. Osaamme tuoda pöytiin tasokkaita ehdotuksia vastuullisuustavoitteisiin pääsemiseksi.

VASTUULLISUUS KIINTEISTÖ- ja rakennus-alalla vaatii kuitenkin paljon enemmän: kaikkien hankkeisiin ja kiinteistön arjen johtamiseen osallistuvien yhteistyötä ja oikea-aikaisia toimia. Alan vastuullisuus ei todellakaan ole vielä maalissa, eikä kunnianhimosuudessa ole aina juhlimista.

TOIMIALALLAMME ON edelleen mustia pisteitä. Ei riitä, että keskitytään vain uudisrakentamiseen, sillä korjauksilla on iso vaikutus. Ei riitä, että keskitytään vain ilmastovaikutuksiin, koska alan luontovaikutukset ovat vähintään yhtä merkittävät. Ei riitä, että keskitytään ympäristövastuuseen, kun myös sosiaalisessa vastuussa on paljon tekemistä.

VASTUULLISUUS EI ole erillinen palikka, jonka voimme liimata rakennukseen sen valmistuessa. Tärkeimmät päätökset vaikutusten osalta tehdään hankkeiden alkuvaiheessa, ja niitä on johdettava

määrätietoisesti koko hankkeen ajan. Kun huomio kohdennetaan kokonaisuuteen, löydetään vastuullisuuden edistämiseen parhaat ja kustannustehokkaimmat ratkaisut.

KIERTOTALOUDELLA VOISI kunnolla käyntiin päästessään olla iso vaikutus päästöjen vähentämiseen. Tällä hetkellä kuitenkin vasta melko harvat edelläkävijät vievät kehitystä systemaattisesti eteenpäin. Meiltä puuttuvat vielä kiertotalouden kaupalliset alustat ja palvelumallit.

VASTUULLISUUS EI koskaan ole irrallaan yhteiskunnasta ja taloudellisista tosiasioista. Kiinteistöomaisuudesta huolehtiminen ja rakennusten kestävyys muuttuvassa ilmastossa on myös vastuullisuusteko. Sen hyvässä kunnossa pitäminen ja korjaaminen on paitsi halvempaa myös ympäristöystävällisempää kuin uudisrakentaminen.

IHMISTEN TARPEET muuttuvat. Muuttoliike ja yhteiskunnalliset uudistukset johtavat siihen, että yhä useampi rakennus jää tyhjilleen. Meidän on ratkaistava, mitä tyhjiille tiloille tehdään. Jos

päädytään rakennuksen purkamiseen, pitäisi olla olemassa selkeä polku, jolla sen materiaalit saadaan kiertoon.

ME GRANLUNDILAISET haluamme jatkossakin luoda kestäväää ja älykästä tulevaisuutta yhdessä asiakkaidemme ja sidosryhmiemme kanssa. Haluamme avata kehitystyötämme koko toimialalle. Paljon olemme tehneet, mutta paljon on vielä tekemättä. Meidän tehtävämme on varmistaa, että seuraavat askeleet vievät meitä oikeaan suuntaan.

Vastuullisuus ei ole erillinen palikka, joka voidaan liimata rakennukseen.

Tytti Bruce-Hyrkäs
vastuullisuusliiketoiminnan johtaja

VASTUULLISUUSTIEDOT 2025

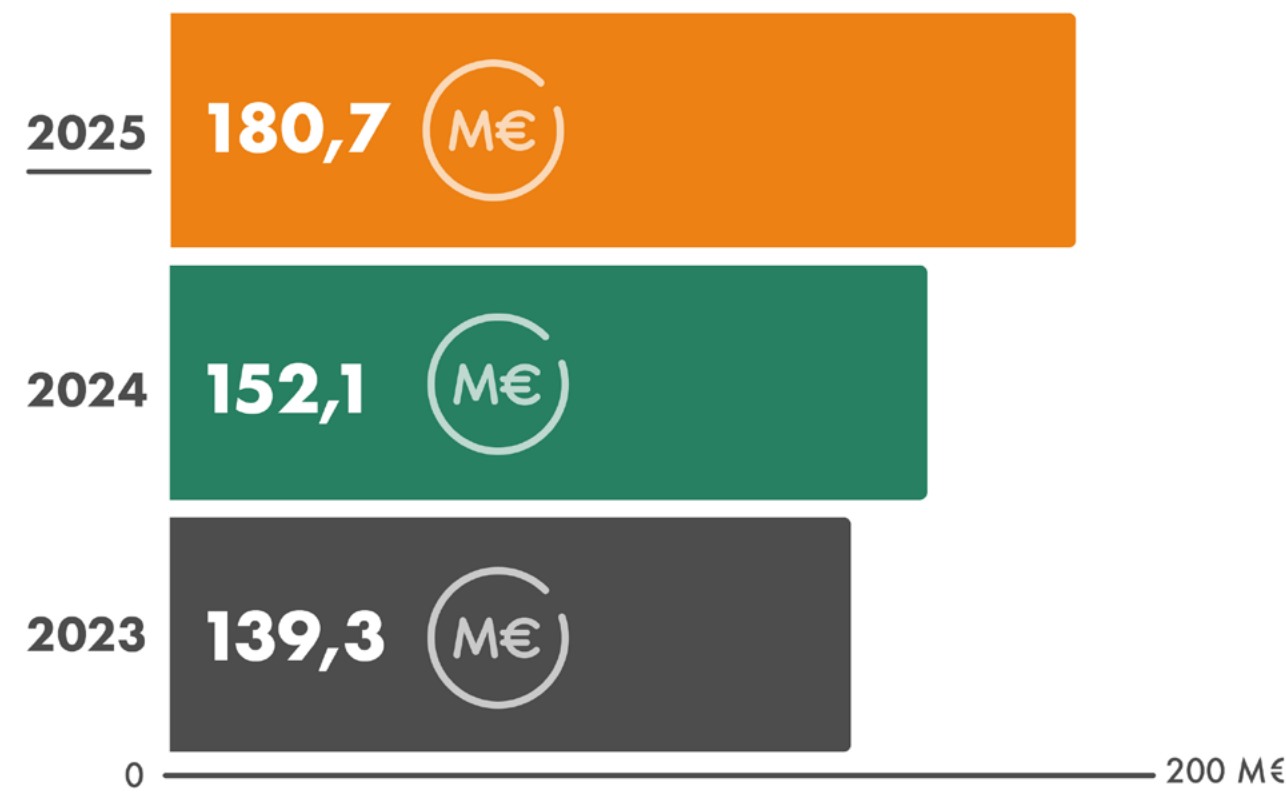
Granlund lyhyesti

Granlund on kiinteistö- ja rakennusalan asiantuntijayhtiö, jonka liiketoiminta-alueita ovat talotekninen suunnittelu, rakennesuunnittelu, arkkitehtisuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta, konsultointi sekä ohjelmistot.

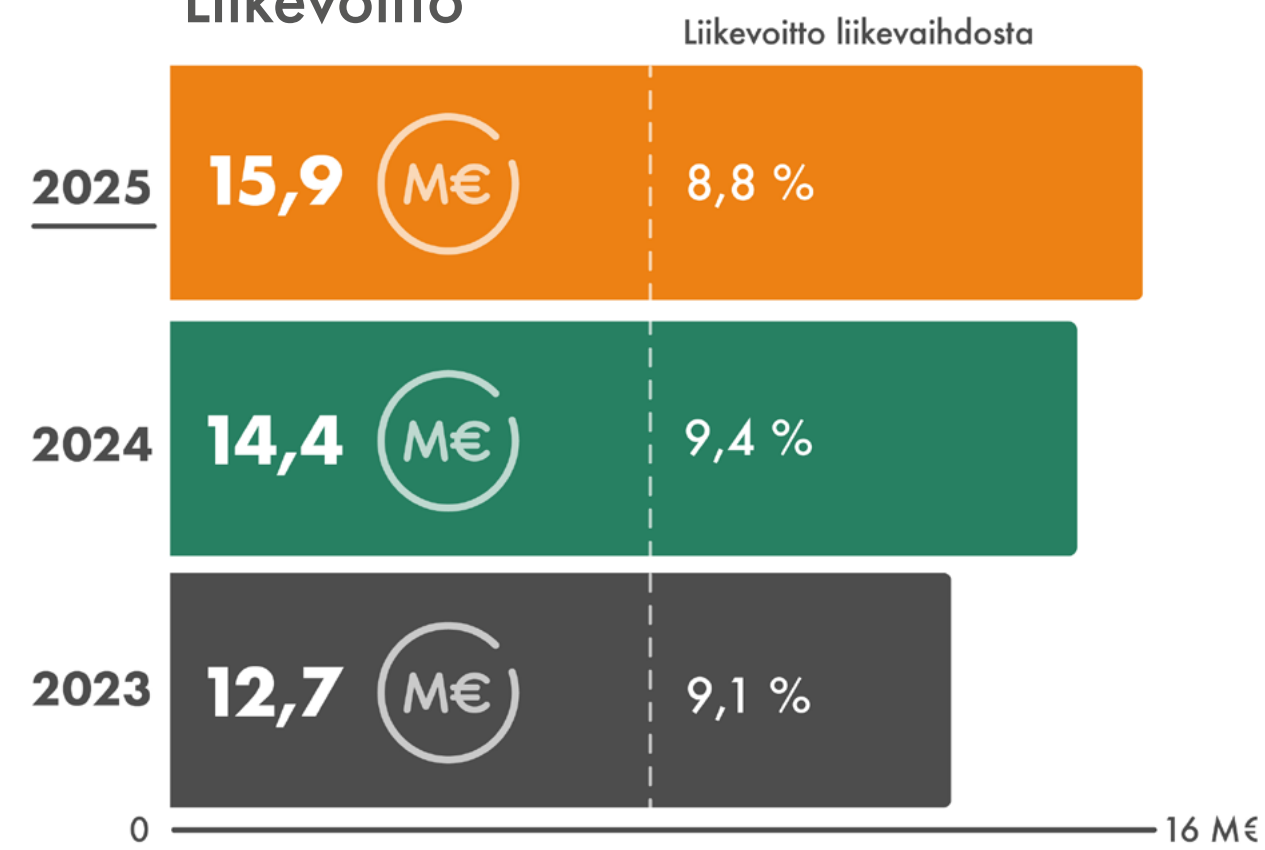
Vastuullisuus on kiinteä osa Granlundin strategiaa niin liiketoiminnallisesti kuin oman toiminnan kehittämisessä. Granlund huomioi toiminnassaan sosiaaliset, ympäristö- ja hallinnolliset vaikutukset. Granlund on sitoutunut toimimaan eettisesti, vastuullisesti ja kestävästi.

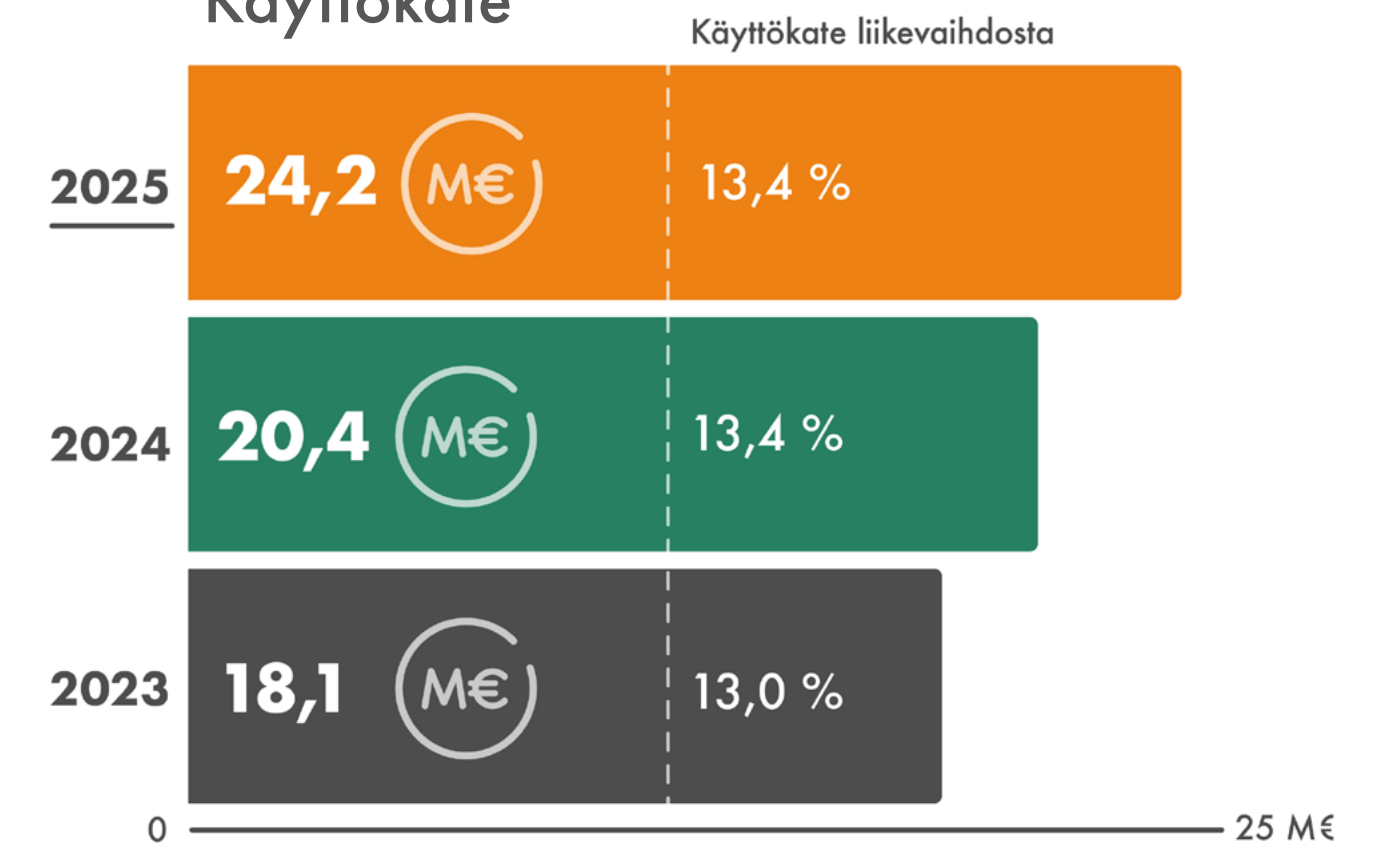
Liikevaihto

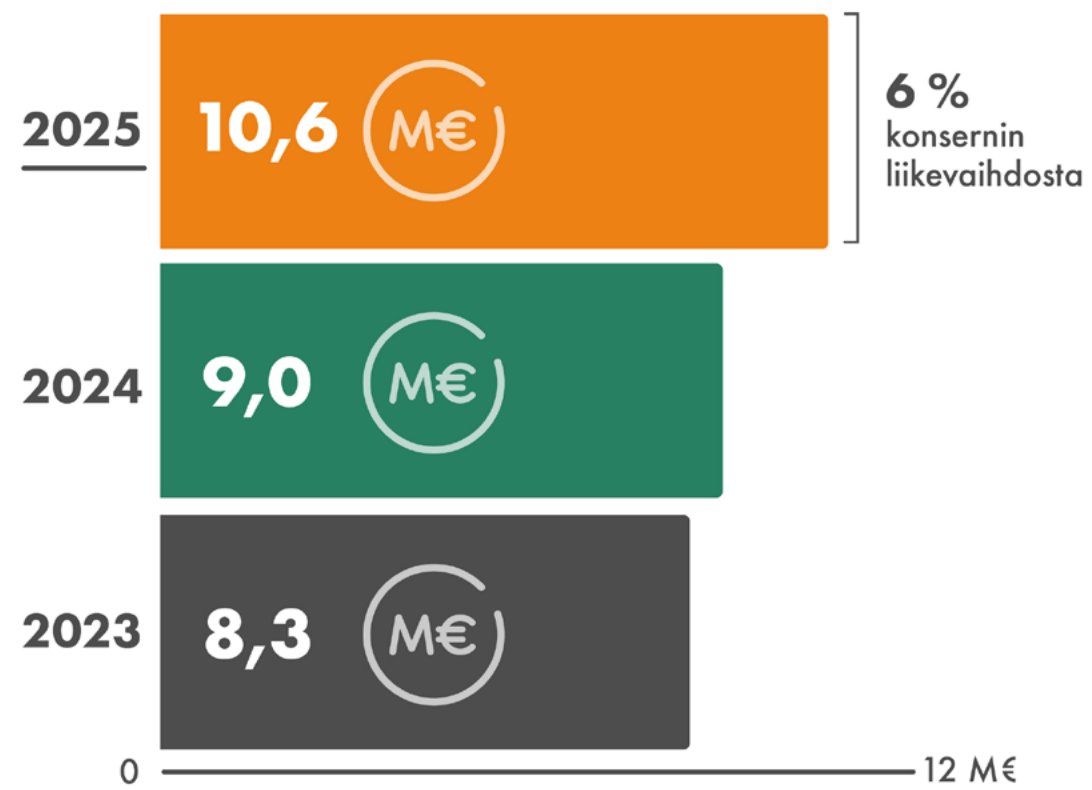
Liikevoitto

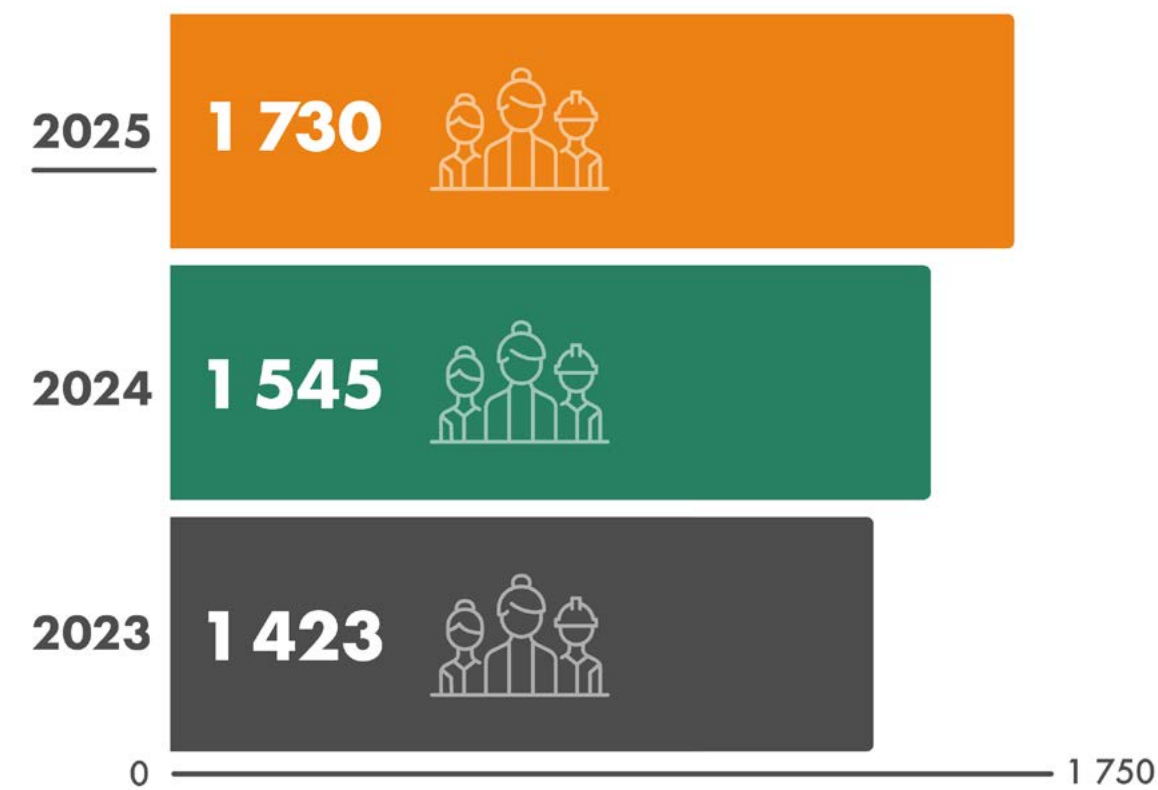
Käyttökate

Innovaatio- ja kehitystoiminta

Henkilöstö

Tulospalkkio

Vastuullisuuden johtaminen ja katsauksen laadintaperiaatteet

Raportin laadintaperiaatteet

Tämä vastuullisuuskatsaus koskee Granlund-konsernin toimintaa 1.1.2025–31.12.2025 ja kattaa lähtökohtaisesti Granlund-konsernin emoyhtiö Granlund Oy:n sekä tytäryhtiöt Granlund Sweden AB:n, Granlund Stockholm AB:n, Granlund K-Lab AB:n ja Granlund Group UK Ltd:n. Kaikilta osin tytäryhtiöiden tietoja ei ole pystytty kokoamaan, joten läpinäkyvyyden varmistamiseksi kunkin tietopisteen kohdalla on kuvattu, mitä Granlundin osia tieto koskee, mikäli se ei koske koko konsernia.

Päivitetyt lainsäädännön mukaan Granlundia ei koske CRSD:n mukainen kestävyysraportointivaatimus. Tästä huolimatta Granlund haluaa kuvata avoimesti vastuullisuuteen liittyviä tietoja, minkä vuoksi tämä katsaus on julkaistu. Raportoinnissa on hyödynnetty EU:n vapaaehtoisen VSME-viitekehyksen lisäksi olennaiselta osin katsausta tukevia näkökohtia myös ESRS-viitekehyksestä. Granlundin tavoitteena on kehittää raportointia kohti ESRS-viitekehyksen vaatimuksia. Vastuullisuuskatsaus ei ole Suomen kirjanpitolain luvun 7 mukainen kestävyysraportti.

Raportin VSME-indeksitaulukkoon (sivu 73) on koottu raportoidut aihealueet sivunumeroineen sekä viittaus siihen, mitä VSME- ja osin myös ESRS-viitekehyksen osa-aluetta aihe koskee.

Olennaisuusanalyysi

Vastuullisuuskatsauksen pohjana on olennaisuusanalyysi, jossa arvioitiin Granlundin vastuullisuuden tärkeimmät aihealueet. Olennaisuusanalyysi toteutettiin kysymällä omistajien ja toimittajien näkemyksiä vastuullisuusteemoihin sekä haastatteleamalla avainasiakkaita.

Olennaisuusanalyysi on tehty ESRS-viitekehyksen mukaisesti. Olennaisuusanalyysissä olennaiseksi nousseilla teemoilla on täydennetty tätä VSME-viitekehyksen mukaista katsausta. Olennaisuusanalyysi hyväksyttiin Granlundin hallituksessa joulukuussa 2024.

Granlundille olennaisimmat aihealueet ovat ilmastonmuutos (E1), oma työvoima (S1) ja liiketoiminnan harjoittaminen (G1).

Ilmastonmuutos pitää sisällään energiankulutuksen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen. Asiakastyön kautta Granlund vaikuttaa näihin kaikkiin

positiivisesti. Nämä luovat myös liiketoimintamahdollisuuksia. Oman toiminnan negatiivinen jalanjälkivaikutus on verrattain pieni, eikä siihen liity merkittäviä riskejä.

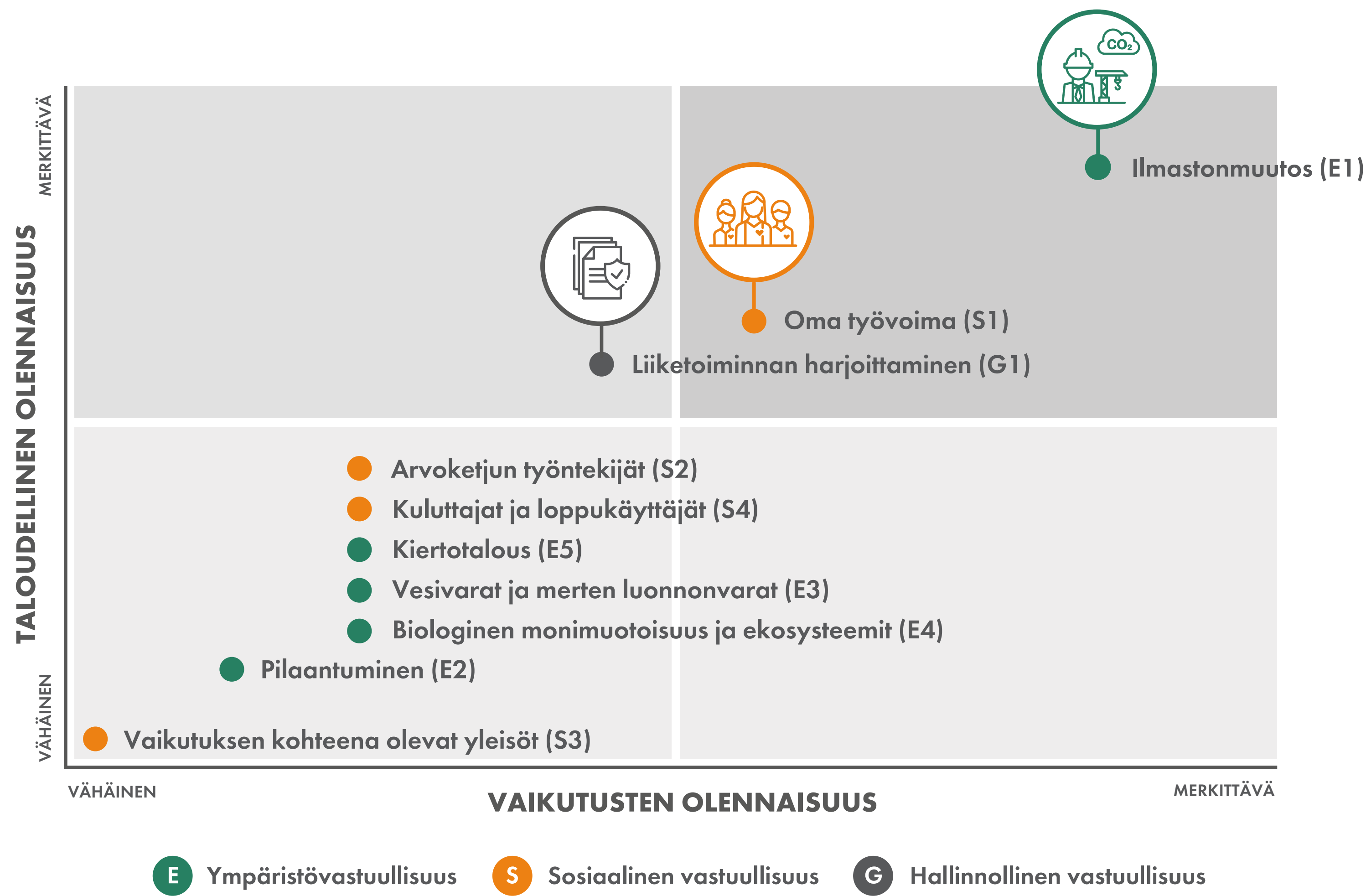
Omaan työvoimaan liittyvät merkittävimmät aiheet ovat koulutus ja taitojen kehittäminen sekä terveys ja turvallisuus. Nämä ovat olennaisia nimenomaan positiivisten vaikutustensa kautta.

Samalla tavoin tärkeitä aiheita, juuri positiivisten vaikutusten kautta, ovat toimenpiteet työpaikalla esiintyvän väkivallan ja häirinnän torjumiseksi, sukupuolten tasa-arvo ja sama palkka samanarvoisesta työstä sekä työ- ja yksityiselämän tasapaino. Työ- ja yksityiselämän tasapainoon olennaisuusanalyysin tulokset näyttävät myös pienen negatiivisen vaikutuksen.

Liiketoiminnan harjoittamisessa yrityskulttuurin positiivinen vaikutus nostaa sen tärkeimpien olennaisten aiheiden joukkoon.

Tehdyn olennaisuusanalyysin lisäksi Granlund on tunnistanut, että biodiversiteettiin ja kiertotalouteen liittyy liiketoimintamahdollisuuksia, minkä vuoksi ne on nostettu katsukseen. Olennaisuus arvoketjussa -taulukko (s. 40) kuvaa vastuullisuusvaikutusten sijoittumisen arvoketjussa, niiden suuruusluokan sekä riskit, mahdollisuudet ja aikavälin.

Olennaisten ja vapaaehtoisten aiheiden vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on avattu tarkemmin taulukossa Olennaiset kestävyteen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sivuilla 41 ja 42. Arvoketju on kuvattu sivulla 47.

	Aihealue	Arvoketjun alkupää	Oma toiminta	Arvoketjun loppupää	Oleellinen	Riski/mahdollisuus	Aikaväli
YMPÄRISTÖ	Ilmastonmuutos (E1)	●●●	●●	●●●●●	Kyllä	Riski/mahdollisuus	lyhyt/keskipitkä/pitkä
	Pilaantuminen (E2)	●		●	Ei		
	Vesivarat ja merten luonnonvarat (E3)	●	●	●●	Osin	Mahdollisuus	keskipitkä/pitkä
	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (E4)	●	●	●●	Osin	Mahdollisuus	keskipitkä/pitkä
	Kiertotalous (E5)	●	●	●●●	Osin	Mahdollisuus	keskipitkä/pitkä
SOSIAALINEN	Oma työvoima (S1)		●●●●●		Kyllä	Riski/mahdollisuus	lyhyt/keskipitkä/pitkä
	Arvoketjun työntekijät (S2)	●		●●	Osin	Riski/mahdollisuus	lyhyt/keskipitkä/pitkä
	Vaikutuksen kohteena olevat yhteisöt (S3)	●		●	Ei		
	Kuluttajat ja loppukäyttäjät (S4)			●●●●	Osin	Mahdollisuus	lyhyt/keskipitkä/pitkä
HALLINNOLLINEN	Liiketoiminnan harjoittaminen (G1)	●●	●●●	●●	Kyllä	Riski/mahdollisuus	lyhyt/keskipitkä/pitkä

Vaikutus: ● = pieni ... ●●●●● = suuri

	Aihealue	Olellaiset ja vapaaehtoiset aiheet	Miten Granlund vaikuttaa? (positiivinen/negatiivinen)	Miten vaikuttavat Granlundin? (riskit/mahdollisuudet)
YMPÄRISTÖ	Ilmastonmuutos (E1)	Ilmastonmuutoksen hillintä	P Granlundin tarjoamalla suunnittelu- ja konsultointipalveluilla vähennetään asiakkaiden rakennusten elinkaarenaikaisia päästöjä ja energiankulutusta ja edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista. (LP) (L/K/PV)	R Systemiset muutokset ilmastonmuutoksen seurauksista esim. talousjärjestelmään ja yhteiskuntaan. (KA) (L/K/PV)
		Ilmastonmuutokseen sopeutuminen		M Kasvava kysyntä vähähiilisyteen, energiatehokkuuteen ja resilienssiin tähtäävistä suunnittelu- ja konsultointipalveluista tuo kaupallisia mahdollisuuksia. (LP) (L/K/PV)
		Energia	P Granlund vähentää omia ilmastovaikutuksiaan koko arvoketjussa (SBTi:n validoimat päästövähennystavoitteet). (KA) (L/K/PV)	
	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (E4)	Vapaaehtoinen, tunnistettu vaikutusmahdollisuus	P Granlund lisää toimialan tietoisuutta arvoketjujen biodiversiteettivaikutuksista. (LP) (L/K/PV)	M Kaupalliset mahdollisuudet biodiversiteettiin liittyvistä palveluista. (LP) (K/PV)
Resurssien käyttö ja kiertotalous (E5)	Vapaaehtoinen, tunnistettu vaikutusmahdollisuus	P Granlundin suunnitteluratkaisut edistävät kiertotaloutta. (LP) (L/K/PV)	M Kaupalliset mahdollisuudet kiertotalouteen liittyvistä palveluista. (LP) (K/PV)	
Vesivarat ja merten luonnonvarat (E3)	Vapaaehtoinen, tunnistettu vaikutusmahdollisuus	P Granlundin suunnitteluratkaisut vähentävät vedenkulutusta. (LP) (L/K/PV)	M Kaupalliset mahdollisuudet vesiriskien torjuntaan liittyvistä palveluista. (LP) (K/PV)	
SOSIAALINEN	Oma työvoima (S1)	Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille	P Työnantajana Granlund varmistaa, että kaikkia kohdellaan tasapuolisesti ja jokaisella on turvallista olla oma itsensä. (OT) (L/K/PV)	R Osaavan ja monimuotoisen henkilöstön rekrytoinnin haasteet. (OT) (L/K/PV)
			P Granlund tunnistaa rekrytoinneissa erilaisten henkilöiden potentiaalin ja tukee urakehitystä. (OT) (L/K/PV)	M Onnistuminen osallisuuden ja monimuotoisuuden edistämässä lisää Granlundin houkuttelevuutta työnantajana ja edistää henkilöstön pysymistä. (OT) (L/K/PV)
				M Erilaisten henkilöiden urapolkujen tukeminen on kasvumahdollisuus. (OT) (L/K/PV)
	Työterveys ja työturvallisuus	P Työnantajana Granlund huolehtii, että työntekijät ovat turvassa ja voivat hyvin. (OT) (L/K/PV)	M R Työn ja yksityiselämän tasapainon säilyttäminen projektiluontoisessa työssä. (OT) (L/K/PV)	
			M Hyvinvoivat työntekijät ovat tuottavia ja sitoutuvat yritykseen. (OT) (L/K/PV)	
	Koulutus ja osaamisen kehittäminen	P Granlund mahdollistaa henkilöstölle koulutautumisen ja taitojen kehittämisen sekä tarjoaa omia koulutuksia ja mentorointiohjelman. (OT) (L/K/PV)	M Osaamisen kehittämisellä Granlund vastaa asiakastarpeisiin ja saavuttaa kilpailuetua. (OT) (L/K/PV)	
	P Työnantajana Granlund määrittelee osaajapolut ja tunnistaa kehittymismahdollisuudet. (OT) (L/K/PV)	M Koulutusmahdollisuudet edistävät työntekijöiden sitoutumista. (OT) (L/K/PV)		
	Työolot	P Granlund mahdollistaa eri rooleissa toimiville joustavan työ- ja yksityiselämän yhdistämisen esim. perhevapaat. (OT) (L/K/PV)	M Joustavuus ja työn ja yksityiselämän yhdistäminen pitää työntekijät sitoutuneina. (OT) (L/K/PV)	
Arvoketjun työntekijät (S2)	Vapaaehtoinen, tunnistettu vaikutusmahdollisuus	P Granlundin politiikat ja käytännöt pienentävät riskejä sosiaalisen vastuun laiminlyönteihin rakennushankkeissa, joissa Granlund toimii rakennuttajakonsulttina. (LP) (L/K/PV)	R Mahdolliset sosiaalisen vastuun laiminlyönnit rakennushankkeissa, joissa Granlund toimii rakennuttajakonsulttina, voivat aiheuttaa maineriskin. (LP) (L/K/PV)	
			M Kaupalliset mahdollisuudet arvoketjun työntekijöihin liittyvistä sosiaalisen vastuun palveluista. (LP) (K/PV)	
Kuluttajat ja loppukäyttäjät (S4)	Vapaaehtoinen, tunnistettu vaikutusmahdollisuus	P Granlund suunnittelee kiinteistöjen käyttäjien hyvinvointia tukevia tiloja ja ympäristöjä. (LP) (L/K/PV)	M Vahva osaaminen käyttäjien hyvinvointia tukevien tilojen suunnittelussa on Granlundille kilpailuetu. (LP) (L/K/PV)	

P = positiivinen vaikutus **N** = negatiivinen vaikutus **M** = mahdollisuus **R** = riski

Arvoketjun vaikutus: alkupää (AP), oma toiminta (OT), loppupää (LP), koko arvoketju (KA) Vaikutuksen aikaväli: lyhyt (L), keskipitkä (K), pitkä (PV)

HALLINNOLLINEN	Aihealue	Olellaiset ja vapaaehtoiset aiheet	Miten Granlund vaikuttaa? (positiivinen/negatiivinen)	Miten vaikuttavat Granlundiin? (riskit/mahdollisuudet)
	Liiketoiminnan harjoittaminen (G1)	Liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet ja yrityskulttuuri	<p>P Granlund noudattaa hyvää hallintotapaa. Eettiset toimintaperiaatteet ja arvot näkyvät yrityksen toiminnassa. (OT) (L/K/PV)</p> <p>P Granlundin periaatteet ja toimintatavat varmistavat eettisesti sopimattomien käytäntöjen havaitsemisen ja estämisen. (OT) (L/K/PV)</p>	<p>R Maineriski, taloudellinen riski. (OT) (L/K/PV)</p> <p>M Vapautta ja vastuuta korostava, osallistumiseen kannustava yrityskulttuuri on keskeinen vetovoimatekijä ja yrityksen kilpailukyvyyn varmistaja. (OT) (L/K/PV)</p>
	Poliittinen vaikuttaminen ja lobbaustoiminta		<p>P Granlund vaikuttaa toimialan lainsäädännön kehitykseen tuomalla asiantuntijanäkemyksiä ja osallistumalla alan järjestöjen toimintaan. (KA) (L/K/PV)</p>	<p>M Liiketoimintaedellytykset parantuvat paremman lainsäädännön kautta. (OT/LP) (L/K/PV)</p>

P = positiivinen vaikutus **N** = negatiivinen vaikutus **M** = mahdollisuus **R** = riski

Arvoketjun vaikutus: alkupää (AP), oma toiminta (OT), loppupää (LP), koko arvoketju (KA) **Vaikutuksen aikaväli:** lyhyt (L), keskipitkä (K), pitkä (PV)

Vastuullisuuden johtaminen ja periaatteet

Vastuullisuus on keskeinen osa Granlundin strategiaa ja liiketoimintamallia. Vastuullisuusohjelma sekä liiketoiminta-alueiden ja liiketoimintayksiköiden toimintasuunnitelmat konkretisoivat Plan G+ -strategiassa asetetut vastuullisuustavoitteet käytännön toimenpiteiksi osasto- ja ryhmätasolle. Vastuullisuutta käsitellään organisaation jokaisella tasolla hallituksesta aina yksittäisiin ryhmiin asti.

Vastuullisuuden strategisesta ohjauksesta vastaavat Granlund Oy:n hallitus ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajat. Heidän tehtävänä on varmistaa, että vastuullisuuden liiketoimintamahdollisuudet ja riskit on huomioitu lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja vastuullisuustavoitteet jalkautuvat läpi organisaation. Lisäksi yritysjohdon vastuulla on varmistaa, että työntekijät tuntevat ulkoiset ja sisäiset velvoitteet sekä noudattavat niitä.

Vastuullisuuden ohjausryhmä seuraa strategisten vastuullisuustavoitteiden etenemistä ja koordinoi eri liiketoiminta-alueiden vastuullisuustyötä. Ohjausryhmää johtaa vastuullisuusliiketoiminnan kehittämisestä vastaava liiketoimintajohtaja, ja sen jäseninä ovat liiketoiminta-alueiden edustajat sekä yrityksen sisäisestä vastuullisuudesta vastaavat laatu- ja vastuullisuusjohtaja ja vastuullisuuspäällikkö. Ohjausryhmä raportoi työn

etenemisestä Suomen johtoryhmälle ja tarvittaessa Granlund Oy:n hallitukselle.

Liiketoimintajohtajien vastuulla on varmistaa, että vastuullisuustavoitteet sisältyvät kunkin liiketoiminta-alueen strategiaan ja toimintasuunnitelmiin. He seuraavat vastuullisuustoimenpiteiden vaikutuksia ja yhdessä liiketoiminta-alueen ohjausryhmän kanssa varmistavat toiminnan kehittämisen.

Granlundin johtamisjärjestelmät tukevat vastuullista toimintaa. Ympäristövastuullisuuden toteutumista ohjaa ISO 14001:2015 -sertifioitu ympäristöjärjestelmä, joka kattaa muun muassa ympäristövaikutusten tunnistamisen, tavoitteiden asettamisen ja jatkuvan parantamisen.

Vastuullisuus osana Granlundin strategiaa ja liiketoimintaa

Vastuullisuus on yksi Granlundin Plan G+ -strategian neljästä strategisesta teemasta ja on ollut keskeinen osa Granlundin strategista suuntaa myös edellisellä strategiakaudella. Vastuullisuus on mukana myös Granlundin visiossa ja missiossa, arvoissa sekä Eettisissä pelisäännöissä, jotka ohjaavat toimintaa ja päätöksentekoa koko organisaatiossa. Lisäksi strategian Paras työpaikka teeman alla edistetään sosiaalista vastuullisuutta erityisesti henkilöstön näkökulmasta.

Vuonna 2025 Granlund päivitti strategiaansa ja vahvisti vastuullisuuden roolia osana liiketoiminnan

kehittämistä. Strategiapäivityksen yhteydessä vastuullisuuteen liittyvä liiketoimintapotentiaali tunnistettiin ensimmäistä kertaa systemaattisesti kaikilla liiketoiminta-alueilla. Vastuullisuuteen liittyvät riskit, mahdollisuudet ja palvelut tuotiin osaksi kaikkien liiketoiminta-alueiden strategioita sekä toimintasuunnitelmia, ja vastuullisuuteen liittyvien tavoitteiden määrittelystä tuli osa liiketoiminnan suunnittelua koko organisaatiossa.

Vastuullisuus on Granlundille liiketaloudellisesti merkittävää: strategiakaudella 2025–2029 vastuullisuuteen liittyvän liiketoiminnan odotetaan kaksinkertaistuvan vuoden 2024 tasosta.

Vastuullisuus ei ole Granlundilla erillinen toiminto vaan kiinteä osa liiketoiminnan johtamista, palvelukehitystä ja osaamisen kehittämistä. Strategiatyön myötä vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet, työkalut ja koulutus on viety osaksi arjen toimintaa kaikilla liiketoiminta-alueilla. Keskeistä on ollut tunnistaa vastuullisuuteen liittyvät palvelut ja erottautumistekijät sekä varmistaa, että henkilöstöllä on riittävä osaaminen ja käytännön työkalut vastuullisten ratkaisujen toteuttamiseen.

Vastuullisuusohjelmassa (sivulla 45) kuvataan yleisellä tasolla vastuullisuustavoitteiden periaatteita ja kokonaisuutta, joita sitten konkreettisesti toteutetaan strategian ja muun vastuullisuusjohtamisen kautta.

VISIO

Kohti kestäväää ja älykästä tulevaisuutta. Yhdessä.

MISSIO

Luomme hyvinvointia ihmisille, rakennuksille ja ympäristölle.

ARVOT

Viihdymme yhdessä.

Olemme asiakasta varten.

Kannamme vastuumme.

Innovoimme ja uudistamme.

PLAN G+ -STRATEGIA

VASTUULLISUUSOHJELMA

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

Seuraavat vastuullisuuden toteutumista ja varmistavat, että vastuullisuuden liiketoimintamahdollisuudet ja riskit on huomioitu lyhyellä ja pitkällä aikavälillä yrityksen strategiassa.

KONSERNIN JOHTORYHMÄT

Huolehtivat strategian toteutumisesta.

VASTUULLISUUDEN OHJAUSRYHMÄ

Integroii vastuullisuuden entistä vahvemmin osaksi koko organisaation toimintaa ja tunnistaa suurimpia liiketoimintalueiden vaikuttamismahdollisuuksia.

HR-OHJAUSRYHMÄ

Edistää henkilöstön hyvinvointia ja kehittymismahdollisuuksia sekä monimuotoisuuden ja osallisuuden huomioimista.

LAATU- JA VASTUULLISUUSJOHTAJA

Johtaa sisäistä vastuullisuustyötä.

HR-JOHTAJA

Vastaa siitä, että henkilöstön johtamisen käytännöt ovat linjassa lainsäädännön ja yhtiön arvojen kanssa ja edistävät monimuotoista, tasa-arvoista ja osallistavaa työyhteisöä.

LIIKETOIMINTAJOHTAJA
Vastuullisuusliiketoiminnan kehitys

Vastaa vastuullisuusliiketoiminnan strategisesta kehittämisestä sekä liiketoimintalueiden vastuullisuuden ja vastuullisuuspalvelujen kehittämisestä yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

LIIKETOIMINTAJOHTAJAT

Huolehtivat, että vastuullisuus on osa strategisia kehitysprojekteja.

Vastaavat oman liiketoimintalueensa vastuullisuustoimenpiteiden toteuttamisesta ja vastuullisuuspalveluiden kehittämisestä osana toiminnasuunnittelua.

LIIKETOIMINTAYKSIKÖIDEN JOHTAJAT

Vastaavat strategian ja vastuullisuustavoitteiden viemisestä käytäntöön.

OSASTONJOHTAJAT JA ESIHENKILÖT

Huolehtivat siitä, että vastuullisuus huomioidaan osana asiakastyötä. Vastaavat vastuullisuuspalveluiden myynnistä ja toteuttamisesta.

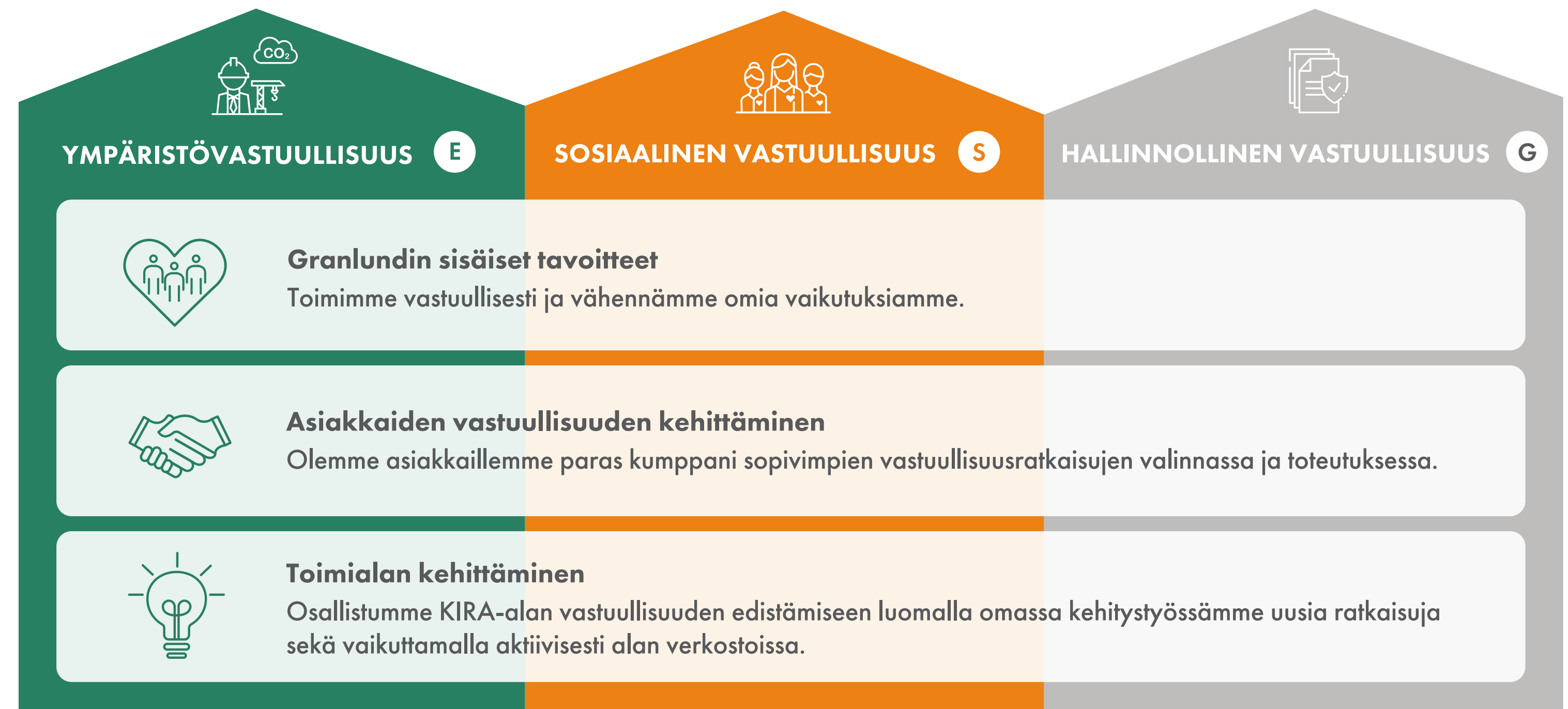
KOKO HENKILÖKUNTA

Granlundin vastuullisuusohjelma jakautuu kolmeen osaan: ympäristövastuullisuuteen, sosiaaliseen vastuullisuuteen ja hallinnolliseen vastuullisuuteen. Kussakin osa-alueessa Granlund huomioi oman sisäisen toiminnan, asiakkaiden vastuullisuuden kehittämisen ja toimialan kehittämisen näkökulmat.

Granlund tarjoaa asiakkailleen vastuullisia suunnittelu- ja ylläpitoratkaisuja sekä vastuullisuuspalveluita, jotka kattavat asiantuntijakonsultoinnin lisäksi rakennuttamisen, suunnittelun ja kiinteistöjohtamisen. Vastuullisuusliiketoiminta muodostaa näin laaja-alaisen kokonaisuuden, joka tukee asiakkaiden kestävyyttä ja Granlundin kilpailukykyä.

Oman toiminnan vastuullisuus on Granlundille tärkeää myös kilpailukyvyn ja asiakkaiden vaatimusten näkökulmasta. Lisäksi Granlund osallistuu kiinteistö- ja rakennusalan vastuullisuuden edistämiseen luomalla uusia ratkaisuja sekä vaikuttamalla aktiivisesti alan verkostoissa. Vuonna 2025 Granlund nosti esiin alan uusia vastuullisuusteemoja, kuten biodiversiteettiä ja materiaalivaikutuksia sekä kehitti toimintamalleja koko toimialan käyttöön.

Sivuilla 50–52 on esitelty vastuullisuustavoitteisiin liittyviä toimia vuodelta 2025.

Arvoketju

Granlundin vaikuttavimmat keinot edistää vastuullisuutta liittyvät asiakastyöhön ja arvoketjun loppupäähän. Alla on liiketoiminta-alueiden vaikutusmahdollisuudet. Toimijat on esitetty sivulla 47.

Taloteknisellä suunnittelulla on perinteisesti ollut suuri rooli hyvän sisäympäristön luomisessa sekä energiatehokkuudessa. Viime vuosina esiin ovat nousseet myös talotekniikan materiaalit ja niiden päästöt, materiaalitehokkuus, käyttöikä, vähähiiliset tuotteet ja kiertotalous.

Arkkitehti vaikuttaa keskeisesti hankkeen olemukseen. Keskeisiä keinoja ovat viihtyisä sisäympäristö, käyttäjää palvelevat muunneltavat ja tehokkaat tilat sekä rakennuksen ratkaisut. Pääsuunnittelijana arkkitehti myös yhteensovittaa eri toimialojen suunnitelmat.

Rakennesuunnittelu vaikuttaa keskeisesti hankkeen materiaalitehokkuuteen ja rakennusmateriaalien aiheuttamiin ilmastovaikutuksiin. Lisäksi rakennesuunnittelija voi mahdollistaa kiertotalouden.

Rakennuttaja on keskeisessä roolissa hankkeen tavoitteiden asettamisessa ja tavoitteiden toteutumisessa läpi hankkeen esimerkiksi varmistamalla osaamisen ja resurssit, viemällä tavoitteet hankinta-asiakirjoihin ja valvomalla hanketta.

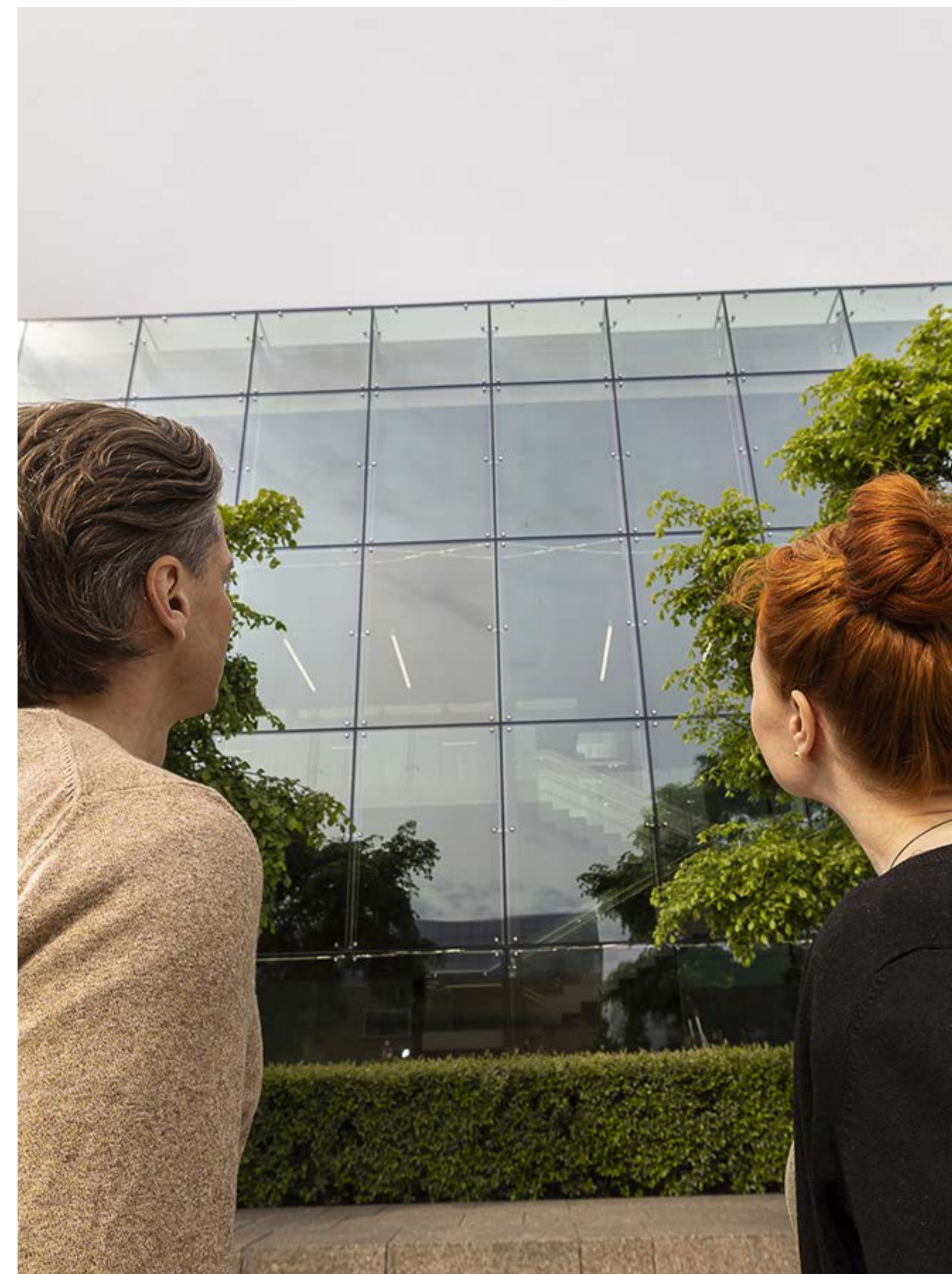
Granlund Manager -ohjelmisto tukee käyttäjiään vastuullisuustavoitteiden johtamisessa ja raportoinnissa.

Konsultointipalveluista merkittävä osa kuten energia- ja vastuullisuuspalvelut palvelevat suoraan asiakkaiden vastuullisuustavoitteiden asettamista ja ohjaamista. Lisäksi Granlund auttaa asiakasta huomaamaan vastuullisuusnäkökulmat osana kiinteistöjohtamista.

Sidosryhmien näkemykset

Granlundille sidosryhmien kuuleminen on olennainen osa sekä vastuullisuuden johtamista että liiketoiminnan kehittämistä. Yhtiö käy jatkuvaa vuoropuhelua keskeisten sidosryhmien – kuten asiakkaiden, henkilöstön, omistajien, toimittajien, viranomaisten sekä oppilaitosten ja tutkimuslaitosten – kanssa.

Sidosryhmäyhteistyötä edistetään periaatteilla, jotka korostavat avointa vuorovaikutusta, vastuullista toimintatapaa ja luottamuksellisten suhteiden pitkäjänteistä rakentamista. Näiden ryhmien näkemykset auttavat Granlundia tunnistamaan vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia, ja ne huomioidaan osana strategian, palveluiden ja päivittäisen toiminnan kehittämistä. Sidosryhmäyhteistyötä on kuvattu taulukossa Sidosryhmien näkemykset, odotukset ja huomiointi päätöksenteossa sivuilla 48–49.

ARVOKETJUN ALKUPÄÄ

OMA TOIMINTA

ARVOKETJUN LOPPUPÄÄ

Toimittajat

Palveluiden tuottajat mm.:

- Toimitilojen vuokraus
- Energiayhtiöt (sähkö ja lämpö)
- Alihankittava erikoissuunnittelu
- Ohjelmistot
- Vakuutukset
- Työterveyspalvelut
- Työsuhde-edut
- Koulutukset

Tuotteiden tuottajat mm.:

- IT-laitteet
- Toimistotarvikkeet ja -kalusteet
- Turvavarusteet

Henkilöstö

Talotekninen suunnittelu

Arkkitehtisuunnittelu

Rakennesuunnittelu

Rakennuttaminen ja valvonta

Ohjelmistot

Konsultointi

Asiakkaat

Granlundin suurimpia asiakassegmenttejä ovat kiinteistönomistajat ja -sijoittajat, terveys- ja sosiaalipalvelut, valtio, kunnat, tukku- ja vähittäiskauppa ja teollisuus.

Loppukäyttäjät

Rakennusten käyttäjät ovat Granlundin ratkaisujen päivittäisiä hyödyntäjiä: työntekijöitä, asukkaita, opiskelijoita, potilaita tai muita tiloissa toimivia ihmisiä. He kokevat suoraan sisäolosuhteiden laadun, tilojen toiminnallisuuden ja energiatehokkuuden vaikutukset.

Kiinteistö- ja rakennusala

Sidosryhmien näkemykset, odotukset ja huomioiminen päätöksenteossa

Sidosryhmä	Yhteenveto sidosryhmäyhteistyöstä ja vuorovaikutuskanavista	Keskeiset kiinnostuksen kohteet ja näkemykset suhteessa Granlundin strategiaan ja liiketoimintamalliin	Miten näkemykset viedään hallinto-, johto- ja valvontaelimille
Asiakkaat	Granlund käy järjestelmällistä vuoropuhelua asiakkaiden kanssa mm. tarjous- ja sopimusvaiheessa sekä projekti- ja työmaakokouksissa. Asiakassuhdetutkimus sekä asiakaspalautekyselyt täydentävät jatkuvaa dialogia.	Asiakkaat odottavat läpinäkyvyyttä, dataohjautuvaa suunnittelua, energiatehokkuutta, elinkaarikustannusten optimointia sekä hyvää käytettävyyttä. Odotukset ohjaavat Granlundin palveluportfoliota ja priorisoivat kehitystyötä.	Asiakas- ja projektipalautteet käsitellään projektiryhmissä, johtoryhmissä ja yhteenvetona hallituksessa. Johto käsittelee merkittävät poikkeamat ja asiakasvaatimukseen liittyvät riskit.
Loppukäyttäjät	Terveellisyys- ja turvallisuusvaatimuksia käsitellään suunnittelu- ja valvontavaiheissa. Palautteet dokumentoidaan osaksi hankekohtaisia päätöksiä.	Keskeisiä näkemyksiä ovat sisäilman laatu, akustiikka, valaistus, turvallisuus, esteettömyys ja tilojen muuntojoustavuus. Nämä näkemykset linkittyvät Granlundin liiketoimintamalliin, jonka tavoitteena on tehdä kiinteistöistä toimivampia ja älykkäämpiä sekä parantaa hyvinvointia rakennetussa ympäristössä.	Käyttäjäpalautteita käsitellään projektien ohjausryhmissä.
Henkilöstö	Granlund kerää henkilöstön näkemyksiä säännöllisillä tutkimuksilla ja palautekyselyillä sekä kehityskeskusteluilla. Henkilöstöä osallistettiin myös strategian päivittämiseen. Osaamisen kehittymistä tuetaan koulutusohjelmilla ja urapoluilla.	Keskeisiä teemoja ovat osaamisen kehittäminen, työkuorman hallinta, yhdenvertaisuus ja hyvinvointi. Nämä näkemykset on kuvattu strategian Paras työpaikka -teeman sisällä.	Henkilöstötutkimuksen ja kyselyiden tulokset käsitellään johtoryhmässä sekä yhteenvetona hallituksessa. Henkilöstön hallintoedustaja on osa johtoryhmää. Nuorten johtoryhmä tuo aloitteita johtoryhmälle.

Jatkuu →

Sidosryhmä	Yhteenveto sidosryhmäyhteistyöstä ja vuorovaikutuskanavista	Keskeiset kiinnostuksen kohteet ja näkemykset suhteessa Granlundin strategiaan ja liiketoimintamalliin	Miten näkemykset viedään hallinto-, johto- ja valvontaelimille
Omistajat	Henkilöstö omistaa Granlundista enemmistön. Kansainvälinen sijoitusyhtiö ICG on vähemmistöomistaja. Vuoropuhelu omistajien kanssa toteutuu säännöllisen tiedottamisen, yhtiökokousten ja taloudellisen ja kestävyysraportoinnin, kautta. Granlund varmistaa läpinäkyvyyden ja ennakoitavuuden keskeisissä päätöksissä.	Omistajien näkemykset painottuvat kannattavuuteen, riskienhallintaan, vastuullisuusstrategian vaikuttavuuteen ja pitkän aikavälin arvonluontiin.	Omistajien palautteet käsitellään hallituksessa osana strategista suunnittelua ja riskiraportointia. Tarvittaessa tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan.
Toimittajat ja alihankkijat	Suhteita johdetaan sopimusehdoilla ja eettisillä toimintaohjeilla. Projekteissa vuorovaikutus tapahtuu projektikokousten ja projektiviestinnän kautta.	Keskeisiä odotuksia ovat laatu, toimitusvarmuus, turvallisuus, eettisyys ja ympäristövastuu. Nämä näkemykset liittyvät suoraan Granlundin kykyyn tuottaa arvoa asiakkaille ja varmistaa koko arvoketjun vastuullisuus.	Merkittävät havainnot viedään johdon tietoon osana riskiraportointia ja hankintaperiaatteiden kehittämistä.
Viranomaiset ja sääntelyorganisaatiot	Yhteistyö liittyy sääntely- ja standardointikysymyksiin. Granlund osallistuu lausuntokierroksille ja lakien valmisteluihin sekä osallistuu alan järjestöjen ja verkostoiden kautta toimialan keskusteluihin.	Odotuksissa korostuvat sääntelyn noudattaminen, turvallisuus ja vähähiilisyys sekä raportoinnin oikeellisuus. Nämä näkemykset vaikuttavat suoraan Granlundin palvelusisältöön ja sisäisiin prosesseihin.	Sääntelymuutoksia ja viranomaispalautteita tuodaan johdon ja hallituksen tietoon. Tarvittaessa politiikkoja, prosesseja ja koulutuksia päivitetään.
Oppilaitokset ja tutkimuslaitokset	Vuoropuhelu toteutuu tutkimus- ja kehityshankkeissa, opetustyössä, rekrytointitapahtumissa, oppilasvierailuissa, harjoitteluissa ja opinnäytetöissä.	Odotuksia ovat työn ja koulutuksen tiiviimpi yhteys ja mahdollisuudet yhteiskehittämiseen. Nämä vahvistavat Granlundin innovaatiotoiminnan strategisia painopisteitä.	Opiskelija- ja harjoittelijatutkimusten tulokset käsitellään Suomen johtoryhmässä. Tutkimus- ja kehityshankkeita käsitellään konsernikehityksen ohjausryhmässä.

Vastuullisuustavoitteet

Vastuullisuusohjelman mukaisesti Granlund on asettanut tavoitteita sisäisen vastuullisuuden, asiakkaiden vastuullisuuden ja toimialan kehittämiseksi.

Granlundin sisäiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Nostoja 2025 toimista
Vähennämme oman toimintamme hiilijalanjälkeä SBTi-tavoitteen mukaisesti.	Hiilijalanjälki, tCO ₂ e	<ul style="list-style-type: none"> • Vuokrakiinteistöissä siirrytty vihreän kaukolämmön hankintaan. • Energiatehokkuustoimia kiinteistöissä, mm. päällmanvaihtokone uusittiin, kaukolämmön AI-ohjausta pilotoitiin. • Kaikki uudet leasing-autot sähköisiä. • Päästöraja virkistysrahalla matkustamiselle. • Pyöräily-ystävällinen työpaikka -tunnus pääkonttorille. • Päästöjen ulkoinen varmentaminen.
Olemme alan houkuttelevin työnantaja. Kulttuurimme tukee ihmisten viihtymistä, hyvinvointia ja kehittymistä. Jokainen meistä on tärkeä talentti, ja haluamme mahdollistaa kullekin sopivan urapolun.	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstötyytyväisyys eNPS • Lähtövaihtuvuus • Koulutuksen määrän kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstö osallistettiin strategiaprosessiin. • Järjestettiin esihenkilökoulutuksia, Granlund Akatemian koulutuksia ja mentorointiohjelma. • Turvallisemman tilan periaatteet julkaistiin. • Naisten työntekijäverkosto perustettiin. • Valmistauduttiin ISO 45001 -sertifiointiin.
Toimimme oikein kaikissa tilanteissa.	Eettiset pelisäännöt koulutus, suoritus-%	<ul style="list-style-type: none"> • Keskeiset politiikat päivitettiin. • Hankintakäytäntöjä kehitettiin. • Kolmansien osapuolien due diligence -arvioinnit aloitettiin.

Asiakkaiden vastuullisuuden kehittäminen

Tavoite	Nostoja vuoden 2025 toimista
Vastuullisuuteen liittyvien palveluiden määrittely ja liiketoiminnan kasvattaminen kaikilla liiketoiminta-alueilla	<ul style="list-style-type: none">• Vastuullisuusliiketoiminnan edistämiseen liittyvät vastuut tarkennettiin ja johtaminen tuotiin vahvemmin osaksi liiketoiminnan johtamista.• Kaikille liiketoiminta-alueille asetettiin vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet.• Mahdollisuuksia tunnistettiin ja uusia palveluita määriteltiin mm. talotekniikan ja rakennuttamisen liiketoiminta-alueilla.
Vastuullisuusosaamisen kasvattaminen	<ul style="list-style-type: none">• Vastuullisuuteen liittyviä koulutuksia järjestettiin mm. rakennuttamisen, rakennesuunnittelun ja arkkitehtuurin liiketoiminta-alueille.• Viisi vastuullisuuteen liittyvää opinnäytetyötä valmistui.
Liiketoimintaa tukevien vastuullisuuteen liittyvien työkalujen ja prosessien kehittäminen ja käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none">• Talotekniikan hiilijalanjäljen arviointiin liittyvä ratkaisu kehitettiin ja julkaistiin.• Rakennuttamisen malliasiakirjojen päivitettiin vastuullisuuden osalta.

Toimialan kehittäminen vuonna 2025

Tavoite	Nostoja vuoden 2025 toimista
<p>Ajatusjohtajuus ja toimialan kehittäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuullisen rakentamisen markkinatutkimus toteutettiin. • Pääsuunnittelijoille ja arkkitehdeille tuotettiin hiilijalanjäljen ohjauksen ohjekortit. • Talotekniikan materiaalien vaikutuksia tuotiin näkyväksi mm. mediahaastattelujen ja seminaaripuheenvuorojen kautta. • Luontojalanjälki-pilottihanke toteutettiin ja luontojalanjälkiopas julkaistiin. • Talotekniikan kiertotaloushanke käynnistettiin yhdessä TALTEKA:n kanssa. • Osallistuttiin alan lainsäädännön kehittämiseen mm. ilmastaselvityksen ja EPBD:n sidosryhmätyössä sekä ministeriön asiantuntijana.
<p>Toimialan kehittäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innovaatiorahastoilla edistettiin laajasti vastuullisuuden kehittymistä. Granlund oli mukana mm. seuraavissa EU- ja Business Finland -hankkeissa: <ul style="list-style-type: none"> • Energy-Carbon-KOM (Development of energy-carbon coordinated key operation management technology of district energy system based on mechanism-data fused modeling, 2023–2026) • HumanIC (Human – Centric Indoor Climate for Healthcare Facilities, 2024–2028) • RESPED (Enabling Energy Resilience through new energy flexible and affordable PED concepts, 2024–2027) • NSDC (Nordic Superblocks as Decarbonization Catalysts, 2023–2025) • RESPED (Enabling Energy Resilience through new energy flexible and affordable Positive Energy Districts concepts, 2024–2027) • Granlund on mukana kiinteistö- ja rakennusalan kehittämisen yhteishankkeissa, kuten: <ul style="list-style-type: none"> • Talotekniikka 2030 -ohjelma ja Building 2030 -konsortio

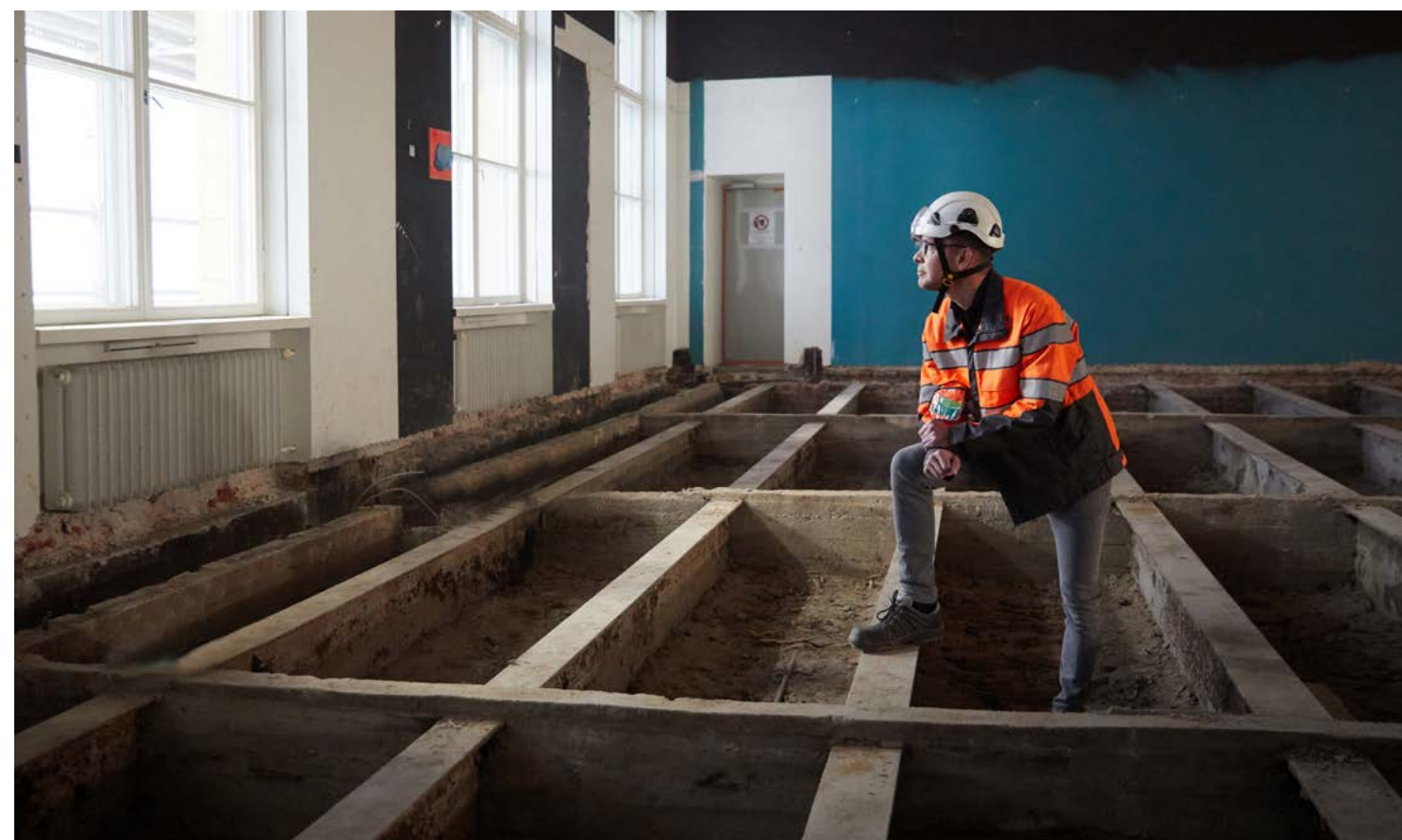
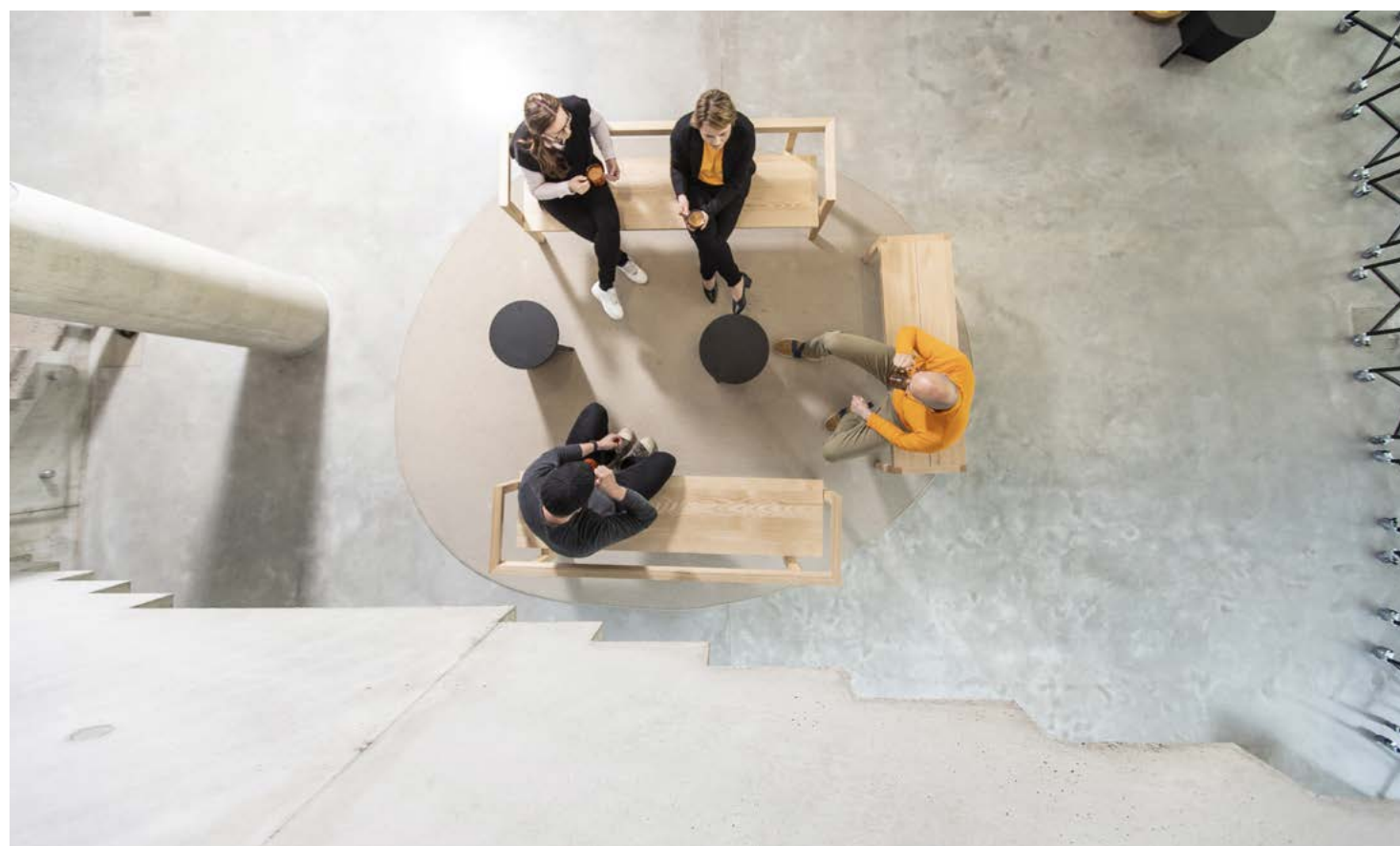
Yleiset tiedot

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot																																														
B1 Valmistelun lähtökohta																																																	
B1	24a	Raportin laajuus (perus-/syventävä moduuli ja kattavuus)	Vaihtoehto B: perus- ja syventävä moduuli																																														
B1	24b	Selitys arkaluonteiseksi luokitellun tiedon poisjättämisestä	Raportista ei ole jätetty tietoa sen arkaluonteisuuden vuoksi pois.																																														
B1	24c	Itsenäinen raportti vai konserniraportti	Konserni																																														
	24d	Jos kyseessä on konsernitason kestävyysraportti, on raportissa esitettävä luottelo tytäryhtiöistä sekä niiden virallinen rekisteröity osoite	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nimi</th> <th>Osoite</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Granlund Isännöinti Oy</td> <td>Näyttelijäntie 14 B, 00400 Helsinki, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Granlund Sweden AB</td> <td>Torggatan 8, 531 30 Lidköping, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>Granlund Stockholm AB</td> <td>Hammarby Fabriksväg 43, 120 30 Stockholm, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>K-Lab Projektering AB</td> <td>Repslagargatan 17B, 118 46 Stockholm, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>K-Lab Structural consultants pvt, ltd.</td> <td>B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Dadar-W, Mumbai City, Mumbai, Maharashtra, India, 400028</td> </tr> <tr> <td>Granlund Group UK Ltd</td> <td>Electric Works, Sheffield Digital Campus, Sheffield, South Yorkshire, S1 2BJ, United Kingdom</td> </tr> <tr> <td>Kiinteistö Oy Helsingin Malminkaari 21</td> <td>Malminkaari 21, 00700 Helsinki, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Kiinteistö Oy Kuopion Hyrräkatu 3</td> <td>Hyrräkatu 3, 70500 Kuopio, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy</td> <td>Asemakatu 38-40 A, 70110 Kuopio, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Coordia Consult AB</td> <td>Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>Marklund Ahlen Konsult AB</td> <td>Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>Umeå Projekt Team AB</td> <td>Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>Umeå Projekt Team EL AB</td> <td>Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi</td> </tr> <tr> <td>NQE Rakennetekniikka Oy</td> <td>Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi</td> </tr> <tr> <td>NQE Teollisuus Oy</td> <td>Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Insinööritoimisto Stacon Oy</td> <td>Pukinmäenaukio 2, 00720 Helsinki, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Kauto Nikulainen Arkkitehdit Oy</td> <td>Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Derigo Group Ltd. Oy</td> <td>Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Derigo Oy</td> <td>Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Timbal Palvelut Oy</td> <td>Linnanrakentajantie 6 C, 00810 Helsinki, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Derigo Global Oy Ltd.</td> <td>Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi</td> </tr> <tr> <td>Derigo .uk. Ltd.</td> <td>27 Old Gloucester Street London, WC1N 3AX, United Kingdom</td> </tr> </tbody> </table>	Nimi	Osoite	Granlund Isännöinti Oy	Näyttelijäntie 14 B, 00400 Helsinki, Suomi	Granlund Sweden AB	Torggatan 8, 531 30 Lidköping, Ruotsi	Granlund Stockholm AB	Hammarby Fabriksväg 43, 120 30 Stockholm, Ruotsi	K-Lab Projektering AB	Repslagargatan 17B, 118 46 Stockholm, Ruotsi	K-Lab Structural consultants pvt, ltd.	B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Dadar-W, Mumbai City, Mumbai, Maharashtra, India, 400028	Granlund Group UK Ltd	Electric Works, Sheffield Digital Campus, Sheffield, South Yorkshire, S1 2BJ, United Kingdom	Kiinteistö Oy Helsingin Malminkaari 21	Malminkaari 21, 00700 Helsinki, Suomi	Kiinteistö Oy Kuopion Hyrräkatu 3	Hyrräkatu 3, 70500 Kuopio, Suomi	Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy	Asemakatu 38-40 A, 70110 Kuopio, Suomi	Coordia Consult AB	Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi	Marklund Ahlen Konsult AB	Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi	Umeå Projekt Team AB	Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi	Umeå Projekt Team EL AB	Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi	NQE Rakennetekniikka Oy	Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi	NQE Teollisuus Oy	Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi	Insinööritoimisto Stacon Oy	Pukinmäenaukio 2, 00720 Helsinki, Suomi	Kauto Nikulainen Arkkitehdit Oy	Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi	Derigo Group Ltd. Oy	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi	Derigo Oy	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi	Timbal Palvelut Oy	Linnanrakentajantie 6 C, 00810 Helsinki, Suomi	Derigo Global Oy Ltd.	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi	Derigo .uk. Ltd.	27 Old Gloucester Street London, WC1N 3AX, United Kingdom
Nimi	Osoite																																																
Granlund Isännöinti Oy	Näyttelijäntie 14 B, 00400 Helsinki, Suomi																																																
Granlund Sweden AB	Torggatan 8, 531 30 Lidköping, Ruotsi																																																
Granlund Stockholm AB	Hammarby Fabriksväg 43, 120 30 Stockholm, Ruotsi																																																
K-Lab Projektering AB	Repslagargatan 17B, 118 46 Stockholm, Ruotsi																																																
K-Lab Structural consultants pvt, ltd.	B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Dadar-W, Mumbai City, Mumbai, Maharashtra, India, 400028																																																
Granlund Group UK Ltd	Electric Works, Sheffield Digital Campus, Sheffield, South Yorkshire, S1 2BJ, United Kingdom																																																
Kiinteistö Oy Helsingin Malminkaari 21	Malminkaari 21, 00700 Helsinki, Suomi																																																
Kiinteistö Oy Kuopion Hyrräkatu 3	Hyrräkatu 3, 70500 Kuopio, Suomi																																																
Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy	Asemakatu 38-40 A, 70110 Kuopio, Suomi																																																
Coordia Consult AB	Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi																																																
Marklund Ahlen Konsult AB	Sollentunavägen 63, 191 40 Sollentuna, Ruotsi																																																
Umeå Projekt Team AB	Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi																																																
Umeå Projekt Team EL AB	Västra Kyrkogatan 23, 903 29 Umeå, Ruotsi																																																
NQE Rakennetekniikka Oy	Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi																																																
NQE Teollisuus Oy	Kasarmintie 15, 90130 Oulu, Suomi																																																
Insinööritoimisto Stacon Oy	Pukinmäenaukio 2, 00720 Helsinki, Suomi																																																
Kauto Nikulainen Arkkitehdit Oy	Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi																																																
Derigo Group Ltd. Oy	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi																																																
Derigo Oy	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi																																																
Timbal Palvelut Oy	Linnanrakentajantie 6 C, 00810 Helsinki, Suomi																																																
Derigo Global Oy Ltd.	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi																																																
Derigo .uk. Ltd.	27 Old Gloucester Street London, WC1N 3AX, United Kingdom																																																

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot				
B1	24e	i. Yhtiömuoto	Osakeyhtiö				
		ii. Toimiala	NACE N - 71.12 Engineering activities and related technical consultancy 71126 Muu rakennustekninen palvelu				
		iii. Tase	124,0 M€				
		iv. Liikevaihto (euroina)	180,7 M€				
		v. Henkilöstömäärä	1730				
		vi. Toiminnan sijainti ja sijoituspaikat	Osoite	Postinumero	Kaupunki	Maa	GPS koordinaatit (geolokaatio)
			Malminkaari 21	00701	Helsinki	Suomi	60.249951, 25.009400
			Salmentie 1	63300	Alavus	Suomi	62.585865, 23.619423
			Piispantilankuja 4	02240	Espoo	Suomi	60.162116, 24.724300
			Keilakatu 1	13210	Hämeenlinna	Suomi	61.000225, 24.488714
			Koskenparras 1	55100	Imatra	Suomi	61.170761, 28.771887
			Kauppakatu 29	80100	Joensuu	Suomi	62.603100, 29.762500
			Kympinkatu 3 C	40320	Jyväskylä	Suomi	62.241869, 25.698982
			Kehräämöntie 5	87400	Kajaani	Suomi	64.219426, 27.780427
			Keskuspuistokatu 10 LH6	94100	Kemi	Suomi	65.737310, 24.563530
			Koppisentie 3	67600	Kokkola	Suomi	63.827119, 23.151451
	Tornatorintie 3	48100	Kotka	Suomi	60.466390, 26.928388		
	Kauppalankatu 14	45100	Kouvola	Suomi	60.869847, 26.703058		
	Hyrräkatu 3	70500	Kuopio	Suomi	62.897054, 27.702005		
	Vesijärvenkatu 9D (6.krs)	15140	Lahti	Suomi	60.982797, 25.662450		
	Kasarmikatu 10	53900	Lappeenranta	Suomi	61.059200, 28.173500		
	Suurlohjankatu 10	08100	Lohja	Suomi	60.251266, 24.069383		
	Papintie 14	04600	Mäntsälä	Suomi	60.626140, 25.307028		
	Prikaatinkatu 3	50100	Mikkeli	Suomi	61.681173, 27.260639		
	Kiviharjunlenkki 1D	90220	Oulu	Suomi	65.009946, 25.510060		
	Kauppakatu 1	76100	Pieksämäki	Suomi	62.299560, 27.161150		
	Pohjoisranta 11	28100	Pori	Suomi	61.493039, 21.798680		
	Tempelikatu 8	11100	Riihimäki	Suomi	60.736335, 24.767502		
	Postikatu 1	96100	Rovaniemi	Suomi	66.497868, 25.712177		
	Vipusenkatu 12	57200	Savonlinna	Suomi	61.868290, 28.914620		
	Tiedekatu 2	60320	Seinäjoki	Suomi	62.787440, 22.820050		
	Järvensivuntie 1	33101	Tampere	Suomi	61.492096, 23.782417		
	Laasmäenkatu 6	20780	Kaarina	Suomi	60.420433, 22.378977		

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot																																																																																										
B1	24e	vi. Toiminnan sijainti ja sijoituspaikat	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Osoite</th> <th>Postinumero</th> <th>Kaupunki</th> <th>Maa</th> <th>GPS koordinaatit (geolokaatio)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hovioikeudenpuistikko 19 A</td> <td>65100</td> <td>Vaasa</td> <td>Suomi</td> <td>63.097066, 21.617587</td> </tr> <tr> <td>Kuoppakankaankatu 2</td> <td>78200</td> <td>Varkaus</td> <td>Suomi</td> <td>62.318264, 27.859808</td> </tr> <tr> <td>Vierimaantie 5</td> <td>84100</td> <td>Ylivieska</td> <td>Suomi</td> <td>64.074698, 24.515178</td> </tr> <tr> <td>Näyttelijäntie 14 B</td> <td>00400</td> <td>Helsinki</td> <td>Suomi</td> <td>60.2297, 24.8961</td> </tr> <tr> <td>Kasarmintie 15</td> <td>90130</td> <td>Oulu</td> <td>Suomi</td> <td>65.01851, 25.48529</td> </tr> <tr> <td>Pukinmäenaukio 2</td> <td>00720</td> <td>Helsinki</td> <td>Suomi</td> <td>60.24218, 24.99119</td> </tr> <tr> <td>Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi</td> <td>02200</td> <td>Espoo</td> <td>Suomi</td> <td>60.17062, 24.76774</td> </tr> <tr> <td>Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi</td> <td>20100</td> <td>Turku</td> <td>Suomi</td> <td>60.45417, 22.26553</td> </tr> <tr> <td>Linnanrakentajantie 6 C</td> <td>00810</td> <td>Helsinki</td> <td>Suomi</td> <td>60.18732, 25.04348</td> </tr> <tr> <td>Västra Kyrkogatan 23</td> <td>90329</td> <td>Umeå</td> <td>Ruotsi</td> <td>63.82476, 20.26418</td> </tr> <tr> <td>Sollentunavägen 63</td> <td>19140</td> <td>Sollentuna</td> <td>Ruotsi</td> <td>59.42827, 17.95082</td> </tr> <tr> <td>Torggatan 8</td> <td>53130</td> <td>Lidköping</td> <td>Ruotsi</td> <td>58.5051354, 13.1576541</td> </tr> <tr> <td>Hammarby Fabriksväg 43</td> <td>12030</td> <td>Tukholma</td> <td>Ruotsi</td> <td>59.3009875, 18.0981373</td> </tr> <tr> <td>Repslagargatan 17B</td> <td>11846</td> <td>Tukholma</td> <td>Ruotsi</td> <td>59.316667, 18.0709648</td> </tr> <tr> <td>27 Old Gloucester Street London</td> <td>WC1N 3AX</td> <td>London</td> <td>UK</td> <td>51.52115, -0.12128</td> </tr> <tr> <td>Electric Works, Sheffield Digital Campus</td> <td>S1 2BJ</td> <td>Sheffield</td> <td>UK</td> <td>53.38014, -1.46318</td> </tr> <tr> <td>B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Da, dar-W</td> <td>400028</td> <td>Mumbai</td> <td>Intia</td> <td>19.010217, 72.836452</td> </tr> </tbody> </table>	Osoite	Postinumero	Kaupunki	Maa	GPS koordinaatit (geolokaatio)	Hovioikeudenpuistikko 19 A	65100	Vaasa	Suomi	63.097066, 21.617587	Kuoppakankaankatu 2	78200	Varkaus	Suomi	62.318264, 27.859808	Vierimaantie 5	84100	Ylivieska	Suomi	64.074698, 24.515178	Näyttelijäntie 14 B	00400	Helsinki	Suomi	60.2297, 24.8961	Kasarmintie 15	90130	Oulu	Suomi	65.01851, 25.48529	Pukinmäenaukio 2	00720	Helsinki	Suomi	60.24218, 24.99119	Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi	02200	Espoo	Suomi	60.17062, 24.76774	Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi	20100	Turku	Suomi	60.45417, 22.26553	Linnanrakentajantie 6 C	00810	Helsinki	Suomi	60.18732, 25.04348	Västra Kyrkogatan 23	90329	Umeå	Ruotsi	63.82476, 20.26418	Sollentunavägen 63	19140	Sollentuna	Ruotsi	59.42827, 17.95082	Torggatan 8	53130	Lidköping	Ruotsi	58.5051354, 13.1576541	Hammarby Fabriksväg 43	12030	Tukholma	Ruotsi	59.3009875, 18.0981373	Repslagargatan 17B	11846	Tukholma	Ruotsi	59.316667, 18.0709648	27 Old Gloucester Street London	WC1N 3AX	London	UK	51.52115, -0.12128	Electric Works, Sheffield Digital Campus	S1 2BJ	Sheffield	UK	53.38014, -1.46318	B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Da, dar-W	400028	Mumbai	Intia	19.010217, 72.836452
Osoite	Postinumero	Kaupunki	Maa	GPS koordinaatit (geolokaatio)																																																																																									
Hovioikeudenpuistikko 19 A	65100	Vaasa	Suomi	63.097066, 21.617587																																																																																									
Kuoppakankaankatu 2	78200	Varkaus	Suomi	62.318264, 27.859808																																																																																									
Vierimaantie 5	84100	Ylivieska	Suomi	64.074698, 24.515178																																																																																									
Näyttelijäntie 14 B	00400	Helsinki	Suomi	60.2297, 24.8961																																																																																									
Kasarmintie 15	90130	Oulu	Suomi	65.01851, 25.48529																																																																																									
Pukinmäenaukio 2	00720	Helsinki	Suomi	60.24218, 24.99119																																																																																									
Vuoritontuntie 22, 02200 Espoo, Suomi	02200	Espoo	Suomi	60.17062, 24.76774																																																																																									
Maariankatu 4 C 64, 20100 Turku, Suomi	20100	Turku	Suomi	60.45417, 22.26553																																																																																									
Linnanrakentajantie 6 C	00810	Helsinki	Suomi	60.18732, 25.04348																																																																																									
Västra Kyrkogatan 23	90329	Umeå	Ruotsi	63.82476, 20.26418																																																																																									
Sollentunavägen 63	19140	Sollentuna	Ruotsi	59.42827, 17.95082																																																																																									
Torggatan 8	53130	Lidköping	Ruotsi	58.5051354, 13.1576541																																																																																									
Hammarby Fabriksväg 43	12030	Tukholma	Ruotsi	59.3009875, 18.0981373																																																																																									
Repslagargatan 17B	11846	Tukholma	Ruotsi	59.316667, 18.0709648																																																																																									
27 Old Gloucester Street London	WC1N 3AX	London	UK	51.52115, -0.12128																																																																																									
Electric Works, Sheffield Digital Campus	S1 2BJ	Sheffield	UK	53.38014, -1.46318																																																																																									
B-304, 3rd Floor, Plot FP 616, Naman Midtown, Senapati Bapat Marg, Near Indiabulls, Da, dar-W	400028	Mumbai	Intia	19.010217, 72.836452																																																																																									
B1	25	Tiedot kestävyyssertifikaateista	Granlundilla on sertifioitu ISO 14001 ympäristöjohtamisjärjestelmä.																																																																																										
B2 Käytännöt, politiikat ja tulevaisuuden aloitteet kestävyden edistämiseksi																																																																																													
B2	26	Kestävyden edistämistä koskevien käytäntöjen, toimintatapojen ja aloitteiden sekä näihin liittyen tavoitteiden olemassaolo	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Aihe</th> <th>Onko organisaatiolla kestävyteen liittyviä käytäntöjä, toimintatapoja tai tulevia aloitteita tulevaisuudelle seuraavista kestävyysaiheista</th> <th>Sisältävätkö politiikat tavoitteita (KYLLÄ/EI)?</th> <th>Julkinen linkki (mikäli on)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ilmastonmuutos</td> <td>Kyllä</td> <td>Kyllä</td> <td>Laatu- ja ympäristöpolitiikka</td> </tr> <tr> <td>Oma työvoima</td> <td>Kyllä</td> <td>Kyllä</td> <td>Eettiset pelisäännöt</td> </tr> <tr> <td>Arvoketjun työvoima</td> <td>Kyllä</td> <td>Kyllä</td> <td>Yhteistyökumppaneiden eettiset toimintaohjeet</td> </tr> <tr> <td>Liiketoimintakäytännöt</td> <td>Kyllä</td> <td>Kyllä</td> <td>Korruption ja lahjonnan vastainen politiikka</td> </tr> </tbody> </table>	Aihe	Onko organisaatiolla kestävyteen liittyviä käytäntöjä, toimintatapoja tai tulevia aloitteita tulevaisuudelle seuraavista kestävyysaiheista	Sisältävätkö politiikat tavoitteita (KYLLÄ/EI)?	Julkinen linkki (mikäli on)	Ilmastonmuutos	Kyllä	Kyllä	Laatu- ja ympäristöpolitiikka	Oma työvoima	Kyllä	Kyllä	Eettiset pelisäännöt	Arvoketjun työvoima	Kyllä	Kyllä	Yhteistyökumppaneiden eettiset toimintaohjeet	Liiketoimintakäytännöt	Kyllä	Kyllä	Korruption ja lahjonnan vastainen politiikka																																																																						
Aihe	Onko organisaatiolla kestävyteen liittyviä käytäntöjä, toimintatapoja tai tulevia aloitteita tulevaisuudelle seuraavista kestävyysaiheista	Sisältävätkö politiikat tavoitteita (KYLLÄ/EI)?	Julkinen linkki (mikäli on)																																																																																										
Ilmastonmuutos	Kyllä	Kyllä	Laatu- ja ympäristöpolitiikka																																																																																										
Oma työvoima	Kyllä	Kyllä	Eettiset pelisäännöt																																																																																										
Arvoketjun työvoima	Kyllä	Kyllä	Yhteistyökumppaneiden eettiset toimintaohjeet																																																																																										
Liiketoimintakäytännöt	Kyllä	Kyllä	Korruption ja lahjonnan vastainen politiikka																																																																																										

Aihe	Viite	Vaatumuksen kuvaus	Tiedot																				
C1 Strategia: liiketoimintamalli ja vastuullisuuteen liittyvät aloitteet																							
C1	47	Yrityksen on julkistettava liiketoimintamallinsa ja -strategiansa keskeiset elementit, mukaan lukien:																					
	47a	Kuvaus merkittävistä tuote- ja/tai palveluryhmistä	Granlund on kiinteistö- ja rakennusalan asiantuntijayhtiö, jonka liiketoiminta-alueita ovat talotekninen suunnittelu, rakennesuunnittelu, arkkitehtisuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta, konsultointi sekä ohjelmistot.																				
	47b	Kuvaus merkittävästä markkinasta/markkinoista, joilla yritys toimii (kuten B2B, tukku- ja vähittäiskauppa, maat)	Granlundin päämarkkina-alue on Suomi. Granlundin suurimpia asiakassegmenttejä ovat kiinteistönomistajat ja -sijoittajat, terveys- ja sosiaalipalvelut, valtio, kunnat, tukku- ja vähittäiskauppa ja teollisuus.																				
	47c	Kuvaus tärkeimmistä liikesuhteista (kuten tärkeimmät toimittajat, asiakkaat, jakelukanavat)	Arvoketju-kappale s. <u>46</u> .																				
	47d	Jos strategiassa on keskeisiä elementtejä, jotka liittyvät kestävyyskysymyksiin tai vaikuttavat niihin, lyhyt kuvaus näistä keskeisistä elementeistä.	Vastuullisuus osana Granlundin strategiaa ja liiketoimintaa -kappale s. <u>43</u> .																				
C2 Kuvaus käytännöistä, politiikoista ja tulevaisuuden aloitteista kestävyden edistämiseksi																							
C2	48 -49	Kestävyden edistämistä koskevien käytäntöjen, toimintatapojen ja aloitteiden kuvaus sekä korkein näiden toimeenpanosta vastuussa oleva taso yrityksessä	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Aihe</th> <th>Kuvaus käytännöistä, toimintatavoista tai aloitteista, jotka on mainittu kohdassa B2</th> <th>Kuvaus tulevaisuuden aloitteista tai toimintatavoista, jotka on mainittu kohdassa B2</th> <th>Ylin taso työntekijöidensä keskuudessa, joka on vastuussa käytäntöjen toteuttamisesta.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ilmastonmuutos</td> <td>E1 Ilmastonmuutos-kappale s. <u>57</u></td> <td></td> <td>Toimitusjohtaja</td> </tr> <tr> <td>Oma työvoima</td> <td>S1 Oma työvoima -kappale s. <u>65</u></td> <td></td> <td>Toimitusjohtaja</td> </tr> <tr> <td>Arvoketjun työvoima</td> <td>S2 Arvoketjun työntekijät -kappale s. <u>66</u></td> <td></td> <td>Toimitusjohtaja</td> </tr> <tr> <td>Liiketoimintakäytännöt</td> <td>G1 Liiketoiminnan harjoittaminen -kappale s. <u>70</u></td> <td></td> <td>Toimitusjohtaja</td> </tr> </tbody> </table>	Aihe	Kuvaus käytännöistä, toimintatavoista tai aloitteista, jotka on mainittu kohdassa B2	Kuvaus tulevaisuuden aloitteista tai toimintatavoista, jotka on mainittu kohdassa B2	Ylin taso työntekijöidensä keskuudessa, joka on vastuussa käytäntöjen toteuttamisesta.	Ilmastonmuutos	E1 Ilmastonmuutos-kappale s. <u>57</u>		Toimitusjohtaja	Oma työvoima	S1 Oma työvoima -kappale s. <u>65</u>		Toimitusjohtaja	Arvoketjun työvoima	S2 Arvoketjun työntekijät -kappale s. <u>66</u>		Toimitusjohtaja	Liiketoimintakäytännöt	G1 Liiketoiminnan harjoittaminen -kappale s. <u>70</u>		Toimitusjohtaja
Aihe	Kuvaus käytännöistä, toimintatavoista tai aloitteista, jotka on mainittu kohdassa B2	Kuvaus tulevaisuuden aloitteista tai toimintatavoista, jotka on mainittu kohdassa B2	Ylin taso työntekijöidensä keskuudessa, joka on vastuussa käytäntöjen toteuttamisesta.																				
Ilmastonmuutos	E1 Ilmastonmuutos-kappale s. <u>57</u>		Toimitusjohtaja																				
Oma työvoima	S1 Oma työvoima -kappale s. <u>65</u>		Toimitusjohtaja																				
Arvoketjun työvoima	S2 Arvoketjun työntekijät -kappale s. <u>66</u>		Toimitusjohtaja																				
Liiketoimintakäytännöt	G1 Liiketoiminnan harjoittaminen -kappale s. <u>70</u>		Toimitusjohtaja																				

Ympäristövastuullisuus

Kiinteistö- ja rakennusalalla on merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, erityisesti ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja biologiseen monimuotoisuuteen. Tämän vuoksi myös Granlundilla on kiinteistö- ja rakennusalan asiantuntijayrityksenä huomattava mahdollisuus vaikuttaa kehityksen suuntaan myönteisesti.

Granlundin liiketoiminnalla on merkittävä positiivinen vaikutus ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen suunnittelu-, rakennuttamis- ja konsultointipalvelujen kautta: asiantuntijatyöllä vähennetään asiakkaiden rakennusten elinkaarenaikaisia päästöjä ja energiankulutusta ja edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä suoraan näihin liittyvien palveluiden kautta että huomioimalla ilmastonmuutokseen liittyvät näkökulmat osana suunnittelua.

Granlundin merkittävimmät vaikutusmahdollisuudet syntyvät asiakkaiden hankkeissa ja arvoketjun loppupäässä, kun suunnittelun, rakennuttamisen ja kiinteistöjen johtamisen kautta vaikutetaan rakentamiseen ja kiinteistöjen

elinkaaren aikaisiin ratkaisuihin. Lisäksi Granlundilla on asiakastyönsä kautta tunnistettu mahdollisuuksia vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen, resurssien käyttöön, kiertoalouteen ja vesivaroihin.

Ympäristövastuullisuuden vaatimukset muuttuvat ja kasvavat kiihtyvien ilmastonmuutoksen ja luontokadon sekä näihin liittyvien kansallisten ja kansainvälisten säädösten, julkisen sektorin, rahoittajien ja markkinoiden kautta, mikä luo Granlundille vastuullisuuteen liittyviä merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia.

Olenaisuusanalyysin perusteella Granlundin merkittävimmät ympäristöön liittyvät omat vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet kohdistuvat ilmastonmuutokseen. Granlund tunnistaa oman toimintansa ja arvoketjun alkupään ympäristövaikutukset, jotka liittyvät muun muassa liikkumiseen, hankintoihin ja energiankulutukseen. Näitä vaikutuksia pyritään vähentämään systemaattisesti osana yrityksen omaa vastuullisuustyötä.

Ympäristövastuullisuutta tarkastellaan seuraavissa alaosioissa sekä liiketoiminnan ja asiakastyön että Granlundin oman toiminnan näkökulmasta.

E1 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos on Granlundin olennaisin ympäristövastuullisuuden teema. Rakennushankkeissa ja kiinteistöjen ylläpidossa syntyvät ilmastovaikutukset ovat mittaluokaltaan huomattavasti suuremmat kuin niihin liittyvässä asiantuntijatyössä syntyvät oman toiminnan päästöt. Siksi Granlundin suurin vaikutusmahdollisuus ilmastonmuutokseen syntyy asiantuntijatyön kautta.

Tätä positiivista vaikutusta voidaan mitata hiilikädenjäljellä. Vuonna 2025 Granlundin hiilikädenjälki laskettiin viidestä eri palvelukategoriasta ja 51 projektista. Näiden laskettujen projektien suhteen Granlundin asiakastyön toteutunut kädenjälki vuodelle 2025 oli 12 427 t CO₂e ja potentiaalinen kädenjälki

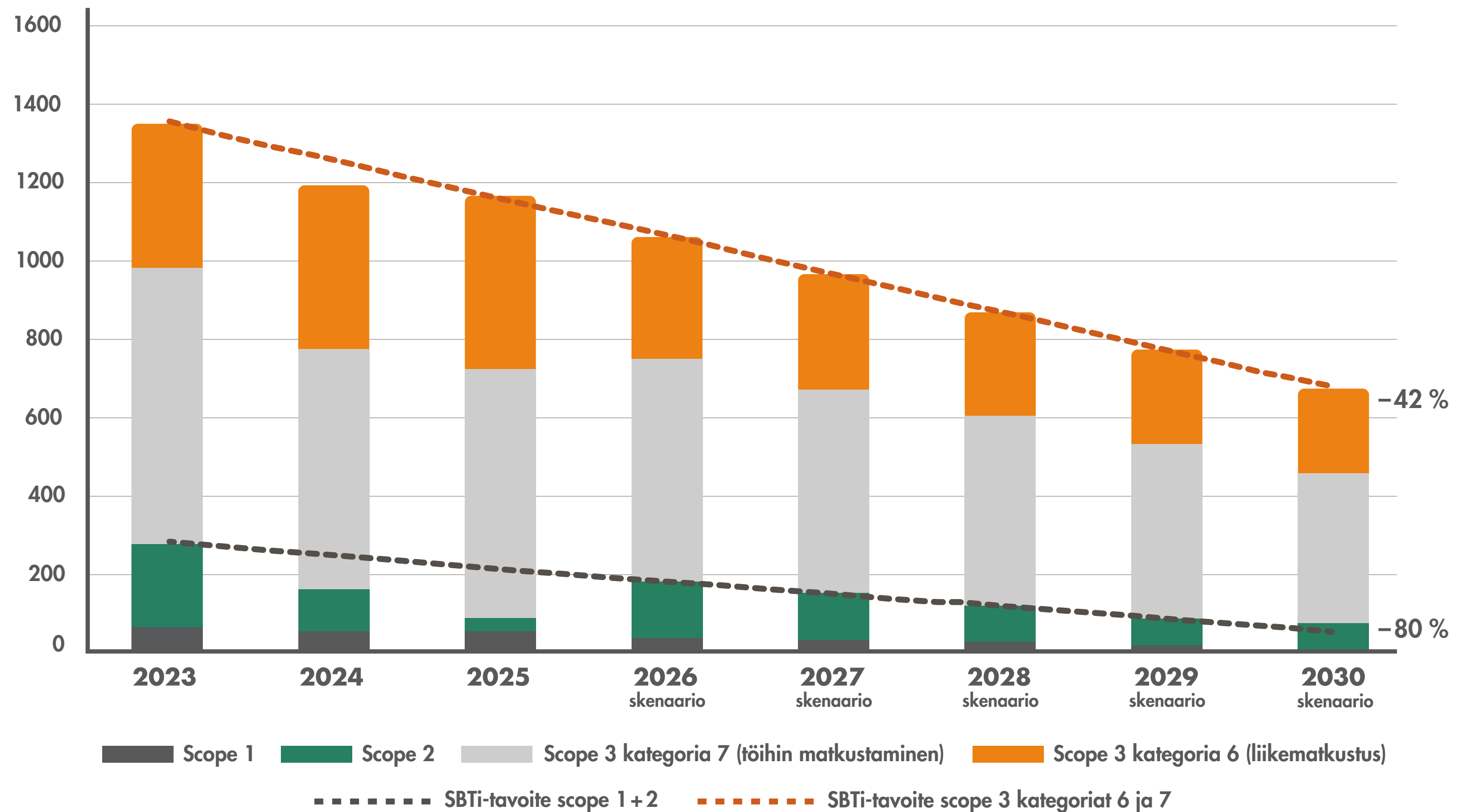
oli 665 423 t CO₂e, eli yhteensä 677 850 t CO₂e.

Ilmastonmuutokseen liittyvät vaatimukset ovat lisääntyneet viime vuosina erityisesti lainsäädännön, julkisen sektorin tavoitteiden ja rahoitusmarkkinoiden kautta. Tämä on lisännyt kysyntää Granlundin vähähiilisyyteen, energiatehokkuuteen ja ilmatoriskeihin liittyville palveluille. Samalla ilmastonmuutos luo systeemisiä riskejä, jotka vaikuttavat kiinteistöjen arvoon, käytettävyyteen ja investointipäätöksiin pitkällä aikavälillä.

Granlund tunnistaa myös oman toimintansa negatiiviset ilmastovaikutukset, jotka liittyvät erityisesti työ- ja liikematkustamiseen, toimistojen energiankulutukseen sekä hankintoihin. Näitä vaikutuksia pyritään vähentämään koko arvoketjussa. Granlund on asettanut tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet, jotka SBTi validoi maaliskuussa 2025.

Granlundin päästövähennystavoitteet:

- Omien ajoneuvojen ja ostetun energian scope 1 ja scope 2 -päästöjä vähennetään 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2023 lähtötasosta.
- Työntekijöiden töihin matkustamisesta ja liikematkustamisesta syntyviä scope 3 -päästöjä vähennetään 42 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.
- Lisäksi Granlund edellyttää oman hankintaketjun investointihyödykkeiden, kuten tietokoneiden, toimittajilta SBTi-tavoitteiden asettamista vuoteen 2029 mennessä.

Oman toiminnan ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävät toimet vuonna 2025

Granlundin scope 1 -päästöt pienentyivät 17 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2025 lopussa jo 76 prosenttia työsuhdeautoista oli sähköisiä, ja kaikki uudet tilaukset olivat sähköautoja.

Omissa kiinteistöissä Granlund käyttää ainoastaan uusiutuvaa sähköä ja vihreää kaukolämpöä, ja useilla toimistoilla tuotetaan omaa aurinkosähköä. Pääkonttorilla toteutettiin lisäksi tekoälyyn perustuva lämmitysohjauksen pilotti, joka vähensi kaukolämmön kulutusta. Vuonna 2025 myös useat vuokranantajat siirtyivät hankkimaan vihreää kaukolämpöä. Näiden toimien ansiosta scope 2 -päästöt vähenivät 59 prosenttia.

Scope 3 -päästöjen osalta töihin matkustamisen ja liikematkustamisen SBTi-tavoite on kunnianhimoinen. Kummankin päästövähennysskenaariossa on otettu huomioon henkilöstömäärän kasvu, mutta Granlund on silti tavoitteista jäljessä.

Töihin matkustamisen päästöihin vaikuttavat joustavat etätyökäytännöt, sähköautojen latausinfrastruktuurin vahvistaminen, työmatkaedun korotus sekä pyöräilyn tukeminen erilaisin kannustimin. Granlundin pääkonttori sai vuonna 2025 Pyöräily-ystävällinen työpaikka -tunnuksen. Henkilöä kohden lasketut työmatkapäästöt vähenivät kahdella prosentilla, vaikka henkilöstömäärän kasvu nosti kokonaispäästöjä kuusi prosenttia. Henkilöstön kannustamista

vähäpäästöisempään työmatkaliikkumiseen jatketaan.

Vuoden 2025 liikematkustamisen päästöt kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 4 %. Liikematkustamisen päästöjä Granlund vähentää muun muassa vähäpäästöisiä kulkutapoja suosivalla matkustussäännöllä sekä tarjoamalla oman auton käytölle vaihtoehtoja, kuten yhteiskäyttöautoja, polkupyöriä ja sähköpotkulautoja. Vuonna 2025 johtoryhmä hyväksyi virkistysrahalla matkustamiselle päästörajan.

Investointihyödykkeiden osalta IT-laitteet hankitaan keskitetysti toimittajalta, jolla on SBTi-validoidut päästövähennystavoitteet, ja tavoitteena on, että myös muut keskeiset toimittajat asettavat vastaavat tavoitteet.

Asiakkaiden ja toimialan ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävät toimet vuonna 2025

Granlund tarjoaa asiakkaille mm. ilmastovaikutusten arviointiin ja ohjaukseen, energiatehokkuuteen sekä ilmastoriskien hallintaan liittyviä palveluita. Ilmastovaikutukset ovat myös keskeinen rakennuttamisessa ja suunnittelussa ohjattava näkökulma.

Vuonna 2025 Granlund edisti ilmastotyötä muun muassa seuraavilla toimilla:

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen asiakastyössä sekä Granlundin vastuullisuuspalveluiden kautta että osana rakennuttamista ja suunnittelua.

- Hiilijalanjäljen ohjauksen RT-ohjekorttien tuottaminen pääsuunnittelijoille ja arkkitehdeille.
- Talotekniikan materiaalien vaikutusten tuominen näkyväksi mm. medianäkyvyyden ja seminaaripuheen-vuorojen kautta.
- Uuden datapohjaisen ratkaisun julkaiseminen talotekniikan hiilijalanjäljen arviointiin ja pienentämiseen rakennushankkeissa.
- Uusi palvelu vastuullisuusdatan keräämiseen julkaistiin.
- Reservimarkkinoiden tarve on kasvanut merkittävästi sekä tuuli- ja aurinkovoiman kasvun myötä että polttoon perustuvan energiantuotannon pienenemisen vuoksi. Moni kiinteistön omistaja oli kiinnostunut liittymisestä reservimarkkinoille, ja Granlund julkaisi tähän sopivan palvelun loppuvuodesta 2025.
- Osallistuminen alan lainsäädännön kehittämiseen (mm. ilmastoselvitys ja EPBD) sidosryhmätyössä ja ministeriön asiantuntijana. Granlund toteutti mm. rakennushankkeiden hiilijalanjäljen raja-arvo-ohjauksen vaikutusarvioinnit.
- Granlund toimi asiantuntijana Green Building Council Finlandille alan vähähiilisyiden tiekarttojen tuottamisessa.

E3 Vesivarat ja merten luonnonvarat

Vedenkulutuksen pienentäminen on ollut osa rakennusten suunnittelua ja ylläpitoa jo pitkään. Ilmastonmuutos tuo

vesiteemaan uusia riskejä. Lisääntyvät kuivuusjaksot, sään ääri-ilmiöt ja tulvariskit vaikuttavat kiinteistöjen toimivuuteen ja arvoon erityisesti kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Granlund tunnistaa vesivaroihin liittyvät riskit osana laajempaa ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyvää resilienssin tarkastelua. Vesiteema on esimerkki ympäristövastuullisuuden alueesta, jossa vaikutukset eivät välttämättä ole vielä akuutteja kaikilla markkinoilla, mutta jonka merkitys kasvaa ilmastomuutoksen edetessä.

Vesivarat ja merten luonnonvarat eivät ole Granlundin oman toiminnan näkökulmasta olennainen näkökulma. Granlundin omassa toiminnassa, joka ei ole tuotteita valmistavaa toimintaa vaan palveluita tuottavaa asiantuntijatyötä, ei ole merkittävää vedenottoa tai vesipäästöjä. Granlundin toimintaa ei sijaitse vesistressialueilla.

E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit

Luontokadon kiihtymisen myötä biologinen monimuotoisuus on noussut keskeiseksi ympäristövastuullisuuden teemaksi rakennetussa ympäristössä, mikä tarjoaa myös Granlundin asiakastyölle vaikutusmahdollisuuksia. Tontilla tapahtuvien vaikutusten lisäksi rakentamisella on merkittäviä vaikutuksia ekosysteemeihin toimialan resurssien käytön kautta, mutta näitä vaikutuksia on tunnistettu vasta rajallisesti.

Vuonna 2025 Granlund kehitti ja pilotoi koko elinkaaren vaikutukset huomioivan rakennushankkeen luontojalan-

jäljen arviointia ensimmäisenä Suomessa ja tuotti oppaan luontojalanjäljen laskentaan. Näiden tavoitteena on lisätä toimialan ymmärrystä koko arvoketjuun liittyvistä biodiversiteettivaikutuksista ja tuoda ne osaksi suunnittelua ja päätöksentekoa.

Arvoketjujen biodiversiteettivaikutusten tunnistamiseen liittyvä työ edustaa Granlundille ajatusjohtajuutta: teeman merkitys on vasta nousemassa, mutta siihen liittyvät riskit ja vaikutukset ovat huomattavia erityisesti rakennetun ympäristön toimialalla.

Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit eivät ole Granlundin oman toiminnan näkökulmasta olennainen näkökulma. Granlund ei omista, vuokraa tai hallinnoi alueita, jotka sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta herkällä alueella tai sen lähellä. Toimintaan ei myöskään liity merkittäviä materiaalivirtoja.

E5 Resurssien käyttö ja kiertotalous

Resurssien käyttö ja kiertotalous on tunnistettu Granlundilla merkittävänä ympäristöön liittyvänä vaikutus- ja liiketoimintamahdollisuutena. Teema on keskeinen rakennetun ympäristön toimialalla, joka käyttää jopa puolet globaaleista resursseista ja tuottaa kolmanneksen jätteistä.

Granlundin positiivinen vaikutus resurssien käyttöön ja kiertotalouteen syntyy erityisesti asiakastyön kautta arvoketjun loppupäässä. Suunnitteluratkaisujen avulla voidaan vähentää neitseellisten materiaalien käyttöä,

pidentää rakennusten ja teknisten järjestelmien elinkaarta sekä tukea uudelleenkäyttöä ja kierrätystä. Näin Granlundin asiantuntijatyö tukee resurssitehokkaita ja kestävämpiä ratkaisuja rakennushankkeissa ja kiinteistöjen johtamisessa.

Rakennetussa ympäristössä kiertotalouden rooli ja merkittävyys on alettu tunnistaa viime vuosina ja esimerkiksi materiaalien uudelleenkäyttö etenee edelleen pääosin pilottihankkeiden voimin. Joidenkin materiaalivirtojen, kuten talotekniikan, merkittävyys ja vaikutukset ovat nousseet laajemmin esiin vasta viime vuosina, ja aiheeseen liittyvä ymmärrys on toimialalla vielä osin kehittymässä.

Vuoden 2025 aikana Granlund edisti kiertotaloutta muun muassa talotekniikan kiertotalouteen liittyvän kehityshankkeen kautta sekä tuomalla aiheeseen liittyvää tietoa ja ohjeistusta toimialalle. Työ on kuitenkin vielä kesken: tilaajien ja markkinoiden ymmärrys materiaalivaikutuksista vaihtelee, mikä rajoittaa mahdollisuuksia toteuttaa kiertotalousratkaisuja kaikissa hankkeissa. Kiertotalouden laajempi hyödyntäminen edellyttää vastuullisuustavoitteiden huomiointia riittävän varhaisessa vaiheessa osana hankkeiden suunnittelua ja päätöksentekoa.

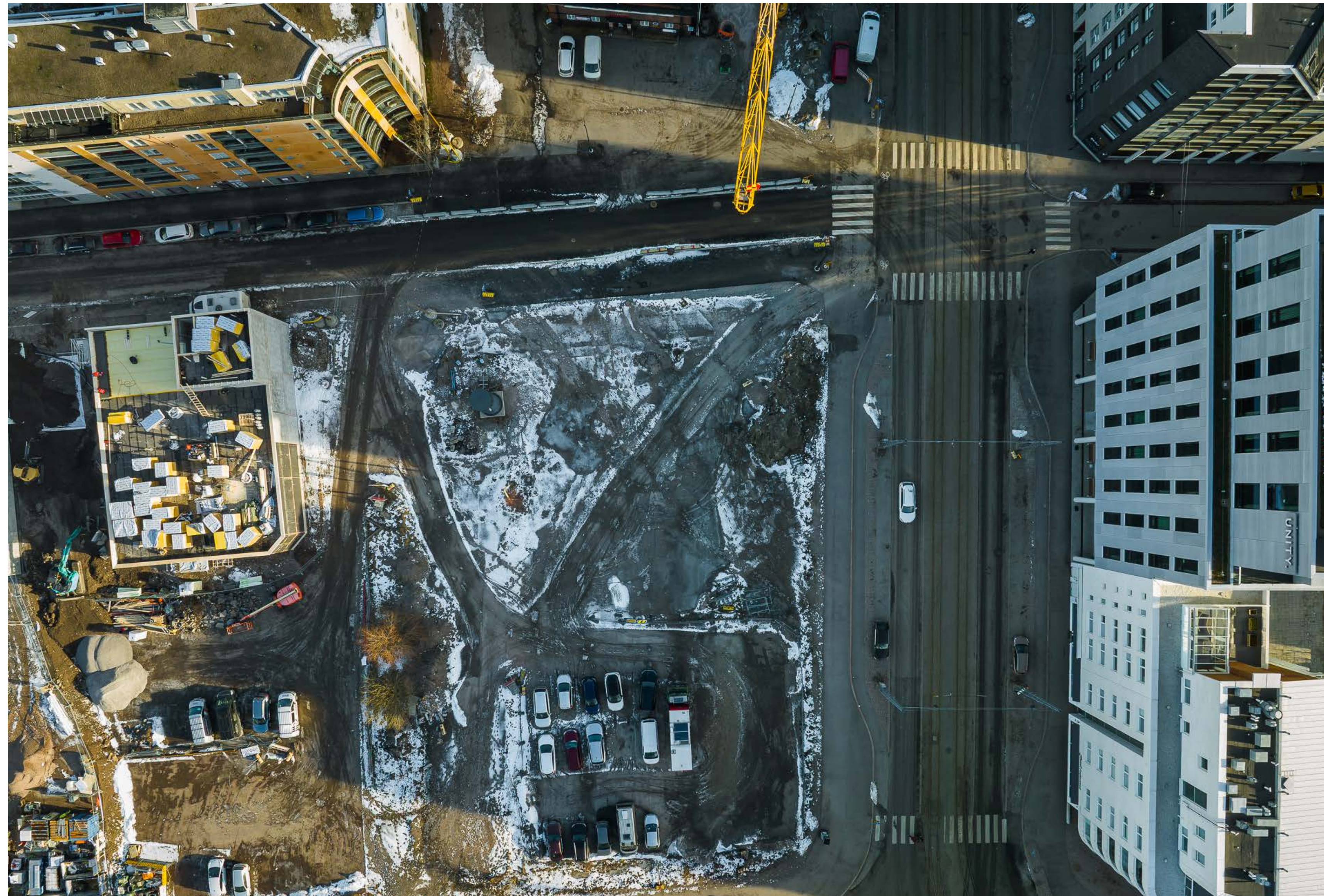
Konversiohankkeissa kiertotalous on mahdollista huomioida suurensakin mittakaavassa. Näissä esimerkiksi rakennuksen käyttötarkoitusta on muutettu ja tyhjäksi jäävälle rakennukselle on löydetty uutta käyttöä. Granlund on ollut suunnittelijana mukana hankkeissa, joissa olemassa

olevaa tekniikkaa ja vanhoja rakennusmateriaaleja on hyödynnetty mahdollisimman tehokkaasti.

Kiertotalous nähdään Granlundilla liiketoimintamahdollisuutena. Sen laajamittainen toteutuminen edellyttää koko toimialan osaamisen ja kunnianhimon kasvua sekä asiakkaiden, suunnittelijoiden ja muiden toimijoiden tiiviimpää yhteistyötä resursiivisaiden ratkaisujen edistämiseksi.

Omassa toiminnassa Granlund noudattaa kiertotalouden periaatteita. Granlund ei valmista tuotteita vaan tuottaa asiantuntijatyötä, joten toiminnassa ei ole merkittäviä resurssien sisään- tai ulosvirtauksia. Granlund toimii lainsäädännön mukaisesti. Hankintaohjeessa kiertotalous on yksi hankintojen ympäristökriteereistä.

Asiantuntijatyössä jätteen tuotto on vähäistä: Jätettä syntyy ainoastaan konttoreissa ja pääkonttorin lounasravintolassa. Poistetut IT-laitteet päätyvät uudelleenkäyttöön. Toimitilamuutoksissa ja -muutoissa pyritään käyttämään esimerkiksi toimistokalusteet uudestaan. Sähköiset työkalut ovat vähentäneet tulostamisen tarvetta. Granlund hankkii omilla kiinteistöillään uusiutuvaa energiaa sekä tuottaa omaa aurinkoenergiaa. Lisäksi käytössä on yhteiskäyttöautoja ja -pyöriä. Julkisten liikennevälineiden käyttöä on tuettu työmatkaidulla.

Ympäristö

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot					
B3 Energia ja kasvihuonekaasupäästöt (sisältää myös ESRS-tietovaatimukset E1-7, 25, 27 ja E1-8, 29)								
B3, 29 & E1-7, 25, 27		Energiankulutus (MWh)	Energialaji	Uusiutuva	Ydinvoima	Ei uusiutuva	Kokonaiskulutus	Yksikkö
			Sähkö	1290	35	3	1327	MWh
			Itse tuotettu sähkö	35	0	0	0	MWh
			Kaukolämpö	1916	0	88	2003	MWh
			Polttoaineet	0	0	221	221	MWh
B3,30 & E1-8, 29		Absoluuttiset Scope 1 -päästöt	Päästöt scope-luokittain	Markkinaperustainen	Sijaintiperustainen	Kokonaispäästöt		Yksikkö
		Absoluuttiset Scope 2 -päästöt (markkinapohjainen ja sijaintipohjainen)	Scope 1			51	tCO ₂ e	
		Absoluuttiset Scope 3 -päästöt yhteensä	Scope 2	42	289		tCO ₂ e	
		Absoluuttiset kokonaispäästöt	Scope 3			2299	tCO ₂ e	
B3	31	Intensiteettipohjaiset päästöt (tCO ₂ e/ MEUR liikevaihtoa) Scope 1-3	Kokonaispäästöt			2392	tCO ₂ e	
B3, 30 & E1-8, 29		Absoluuttiset Scope 3- päästöt kategorioittain	Päästöintensiteetti			13	tCO ₂ e/MEUR	
			Scope 3 -kategoria			Päästöt	Yksikkö	
			1. Ostetut tuotteet ja palvelut			828	tCO ₂ e	
			2. Käyttöomaisuus			182	tCO ₂ e	
			3. Polttoaineisiin ja energiaan liittyvät toiminnot (joita ei ole huomioitu osana scope 1 ja 2 -laskentaa)			156	tCO ₂ e	
			4. Ylävirran kuljetukset ja jakelu			36	tCO ₂ e	
			5. Toiminnassa syntyvät jätteet			23	tCO ₂ e	
			6. Liikematkustus			436	tCO ₂ e	
			7. Töihin matkustaminen			638	tCO ₂ e	
			8. Yrityksen vuokraama omaisuus			Ei oleellinen		
			9. Alavirran kuljetukset ja jakelu			Ei oleellinen		
			10. Myytyjen tuotteiden käsittely			Ei oleellinen		
			11. Myytyjen tuotteiden käyttö			Ei oleellinen		
			12. Myytyjen tuotteiden loppukäsittelystä aiheutuvat päästöt			Ei oleellinen		
			13. Alavirran vuokrattu omaisuus-			Ei oleellinen		
			14. Franchise-liiketoiminta			Ei oleellinen		
			15. Sijoitustoiminta			Ei oleellinen		

Aihe	Viite	Vaatumuksen kuvaus	Tiedot																														
C3 Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen E1-6, 23)																																	
C3, 54 & E1-6, 23		Absoluuttiset päästövähennystavoitteet (Scopet 1-3)	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2025</th> <th>2023 (perusvuosi)</th> <th>2030 (tavoitevuosi)</th> <th>Yksikkö</th> <th>Osuus päästöistä, joita tavoite koskee</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Scope 1</td> <td>51</td> <td>69</td> <td>14</td> <td>tCO₂e</td> <td>100 %</td> </tr> <tr> <td>Scope 2 markkinaperusteinen</td> <td>42</td> <td>212</td> <td>42</td> <td>tCO₂e</td> <td>100 %</td> </tr> <tr> <td>Scope 3 kategoria 6 liikematkustus</td> <td>436</td> <td>375</td> <td>218</td> <td>tCO₂e</td> <td>100 %</td> </tr> <tr> <td>Scope 3 kategoria 7 töihin matkustaminen</td> <td>638</td> <td>695</td> <td>403</td> <td>tCO₂e</td> <td>100 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteet ovat tieteeseen perustuvia ja yhteensopivia maapallon lämpenemisen rajoittamisen kanssa 1,5 °C:een. Käytetty viitekehys ja menetelmä on Science Based Targets initiative, joka on myös validoinut Granlundin tavoitteet. Päätoimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi: Scope 1: Työsuhde- ja yhteiskäyttöautojen sähköistäminen. Scope 2: 100 % uusiutuva sähkö ja vihreä kaukolämpö ja energiatehokkuuden parantaminen. Scope 3 kategoria 7 töihin matkustaminen: Joustavat etätyökäytännöt, sähköautojen latauspaikkojen lisääminen, työmatkaedun arvon korotus siirtymä kohti joukkoliikennettä ja pyöräilyn edistäminen. Scope 3 kategoria 6 liikematkustus: Etäpalaverit, yhteiskäyttöautot ja -pyörät, vähäpäästöisiä kulkutapoja suosiva matkustussääntö ja päästöraja virkistysrahalla matkustamiseen.</p>		2025	2023 (perusvuosi)	2030 (tavoitevuosi)	Yksikkö	Osuus päästöistä, joita tavoite koskee	Scope 1	51	69	14	tCO ₂ e	100 %	Scope 2 markkinaperusteinen	42	212	42	tCO ₂ e	100 %	Scope 3 kategoria 6 liikematkustus	436	375	218	tCO ₂ e	100 %	Scope 3 kategoria 7 töihin matkustaminen	638	695	403	tCO ₂ e	100 %
	2025	2023 (perusvuosi)	2030 (tavoitevuosi)	Yksikkö	Osuus päästöistä, joita tavoite koskee																												
Scope 1	51	69	14	tCO ₂ e	100 %																												
Scope 2 markkinaperusteinen	42	212	42	tCO ₂ e	100 %																												
Scope 3 kategoria 6 liikematkustus	436	375	218	tCO ₂ e	100 %																												
Scope 3 kategoria 7 töihin matkustaminen	638	695	403	tCO ₂ e	100 %																												
C4 Ilmatoriskit																																	
C4	57	Jos yritys on tunnistanut ilmastoon liittyviä vaaroja ja ilmastoon liittyviä siirtymätapahtumia, jotka aiheuttavat yritykselle vakavia ilmastoon liittyviä riskejä, sen pitää raportoida näihin liittyvistä seikoista.	Granlundilla ei ole tunnistettu vakavia ilmastoon liittyviä riskejä.																														
B4 Saasteet ilmaan, veteen ja maaperään																																	
B4	32	Päästöt maahan, veteen ja ilmaan (raportoitava, mikäli yritys on veloitettu tähän lakien tai muun sääntelyn kautta tai se raportoi nämä päästöt jo tällä hetkellä vapaaehtoisesti)	Ei koske Granlundia. Granlund ei ole lain tai muiden kansallisten asetusten mukaan velvollinen raportoimaan toimivaltaisille viranomaisille päästöistään.																														
B5 Biodiversiteetti																																	
B5	33	Omistuksessa tai hallinnassa olevat tai vuokratut alueet luonnon monimuotoisuuden kannalta herkkien alueiden tai luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.	Granlundilla ei ole omistuksessa, hallinnassa tai vuokrattuna alueita luonnon monimuotoisuuden kannalta herkkien alueiden tai luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.																														
B6 Vesi																																	
B6	35	Veden kokonaisotto sekä vedenoton määrä korkean vesitressin alueilla sijaitsevilla kohteissa.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kokonaisvedenkulutus</th> <th>Kokonaisvedenkulutus korkean vesitressin alueilla</th> <th>Yksikkö</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3930</td> <td>0</td> <td>m³</td> </tr> </tbody> </table>	Kokonaisvedenkulutus	Kokonaisvedenkulutus korkean vesitressin alueilla	Yksikkö	3930	0	m ³																								
Kokonaisvedenkulutus	Kokonaisvedenkulutus korkean vesitressin alueilla	Yksikkö																															
3930	0	m ³																															
B7 Resurssien käyttö, kiertotalous ja jätteiden hallinta (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen E5-5, 16)																																	
B7	37	Kuvaus kiertotaloutta koskevista periaatteista ja näiden periaatteiden toimeenpanosta	Kuvattu Resurssien käyttö ja kiertotalous -kappaleessa s. 61																														
E5-5	16a	Kuvaus yrityksen jätevirroista	Granlundin asiantuntijatyössä ei synny merkittäviä jätevirtoja. Granlundilla lajiteltavat jätelajit ovat biojäte, energiajäte, paperi, pahvi ja kartonki, lasi, metalli, pakkausmuovi, sekajäte ja sähkö- ja elektroniikkaromu.																														

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot		
			Vaaraton jäte	Vaarallinen jäte	Yksikkö
B7, 38 & E5-5, 16b,c,d		Syntyneen jätteen kokonaismassa Uudelleenkäyttöön, kierrätykseen sekä muuhun hyödyntämiseen ohjatun jätteen osuus prosentteina syntyneen jätteen kokonaismäärästä, eriteltynä vaaralliseen ja vaarattomaan jätteeseen. Jätteenpolttoon tai loppusijoitukseen ohjatun jätteen osuus prosentteina syntyneen jätteen kokonaismäärästä, eriteltynä vaaralliseen ja vaarattomaan jätteeseen.	Jätteen kokonaismassa		
			88	0.9	t
			Uudelleenkäyttöön, kierrätykseen sekä muuhun hyödyntämiseen ohjatun jätteen osuus jätteen kokonaismäärästä		
			0	0	%
			71	1	%
			0	0	%
			Jätteenpolttoon tai loppusijoitukseen ohjatun jätteen osuus jätteen kokonaismäärästä		
			28	0	%
			0	0	%
			0	0	%
B7	38c	Vuosittainen olennaisten materiaalien massavirta, mikäli yritys toimii materiaali-intensiivisellä toimialalla	Ei koske Granlundia		

Sosiaalinen vastuullisuus

Olennaisuusanalyysin perusteella oma työvoima on Granlundin keskeisin sosiaalisen vastuullisuuden aihealue. Asiantuntijayrityksenä Granlundin toiminta ja liiketoiminnan menestys perustuvat henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin, sitoutumiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun.

Lisäksi Granlund on tunnistanut merkittäviä vaikuttamismahdollisuuksia asiakastyön kautta arvoketjun työntekijöihin sekä rakennusten ja palveluiden kuluttajiin ja loppukäyttäjiin. Rakennuttamisen ja valvonnan, taloteknisen suunnittelun ja arkkitehtisuunnittelun kautta Granlund voi vaikuttaa siihen, miten sosiaalinen vastuullisuus toteutuu rakennushankkeissa esimerkiksi arvoketjun työntekijöiden työoloissa ja turvallisuudessa, käyttäjien hyvinvoinnissa sekä hankkeiden ja rakennusten suhteessa ympäröivään yhteisöön.

S1 Oma työvoima

Asiantuntijayrityksenä oma työvoima on Granlundin yksi merkittävimmistä vastuullisuusteemoista sekä oman vaikut-

tamisen että liiketoiminnan kannalta. Granlundin keskeiset vaikutukset omaan työvoimaan liittyvät yhdenvertaiseen kohteluun, työterveyteen ja työturvallisuuteen, koulutukseen, osaamisen kehittämiseen ja urakehitykseen sekä joustavaan työn ja yksityiselämän yhdistämiseen.

Granlundin henkilöstövuosuutta kehitetään Plan G+ -strategian Paras työpaikka -teeman alla. Se ohjaa henkilöstön viihtymiseen, sitoutumiseen, osaamisen kehittämiseen ja hyvään johtamiseen liittyvää kehitystyötä.

Hyvää johtamista ja työn merkityksellisyyttä edistetään muun muassa esihenkilökoulutuksilla ja mentorointiohjelmissa. Granlund tarjoaa henkilöstölleen jatkuvia oppimismahdollisuuksia Granlund Akatemian kautta sekä tukemalla kouluttautumista. Osaamisen kehittäminen edistää sekä työntekijöiden sitoutumista että vastaa asiakastarpeisiin.

Henkilöstön sitoutumista ja osallisuutta edistetään myös säännöllisellä vuoropuhelulla. Keväällä 2025 henkilöstö osallistettiin strategian päivitystyöhön koko henkilöstölle suunnatulla kyselyllä. Henkilöstön kokemuksia seurataan henkilöstötutkimuksella, joka toteutetaan joka toinen vuosi

sekä kuukausittaisella Fiilispulssi-kyselyllä. Tuloksia hyödynnetään esihenkilötyössä ja kehittämistoimenpiteissä. Henkilöstötyytyväisyyttä mittaava eNPS oli erinomaisella tasolla vuonna 2025: 51.

Vuoropuhelua edistetään myös esimerkiksi koulutus- ja tiedotustilaisuuksien sekä luottamushenkilöiden ja johdon säännöllisten yt-toimikunnan tapaamisten kautta. Henkilöstöllä on käytössään useita kanavia huolenaiheiden esittämiseen, mukaan lukien Ei ole okei -toimintamalli, häirintäyhdyshenkilöt ja anonyymi whistleblowing-kanava.

Granlund edistää yhdenvertaista kohtelua ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille. Osallisuuden ja monimuotoisuuden edistäminen lisää Granlundin houkuttelevuutta työnantajana ja erilaisten urapolkujen tukeminen tuo kasvumahdollisuuksia. Monimuotoisuus- ja työyhteisön kehittämissuunnitelma ohjaa työtä, jonka tavoitteena on lisätä tietoisuutta monimuotoisuudesta, vahvistaa osallisuutta ja tukea tasa-arvoista kasvua.

Vuonna 2025 julkaistiin turvallisemman tilan periaatteet ja aloitettiin naisten urapolkuja kehittävän työntekijäverkoston

rakentaminen. Lisäksi toimintaansa jatkoivat neuromoni-naisuusverkosto, kansainvälisyysverkosto ja Nuorten johto-ryhmä. Monimuotoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja seurataan henkilöstötutkimusten ja Fiilispulssin avulla.

Granlund tarjoaa henkilöstölleen lakisääteistä laajemman työterveyshuollon. Projektiluontoisessa työssä työn ja yksityiselämän sovittaminen on tunnistettu mahdolliseksi riskiksi, jota pyritään hallitsemaan tarjoamalla joustavia työaikajärjestelyjä ja yksilöllisiä työn tekemisen tapoja työtilanteen ja työn luonteen mukaan. Granlund seuraa säännöllisesti henkilöstön vaihtuvuutta ja sairauspoissaoloja sekä tarjoaa varhaisen välittämisen työkaluja ja tukea sekä esihenkilöille että henkilöstölle.

Vuonna 2025 valmistauduttiin ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmän sertifiointiin, minkä yhteydessä muun muassa päivitettiin työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka.

S2 Arvoketjujen työntekijät

Olenaisuusanalyysissä arvoketjujen työntekijöihin liittyvät vaikutusmahdollisuudet tunnistettiin aiheeksi, jonka merkittävyys kasvaa erityisesti rakennuttamisen ja valvonnan liiketoiminnan kasvaessa. Granlundin vaikuttavuus arvoketjun työntekijöihin perustuu ennen kaikkea mahdollisuuteen ohjata ja hallita hankkeiden vaikutuksia asiakastyössä rakennuttajakonsulttina.

Rakennushankkeissa arvoketjun työntekijöihin liittyy esimerkiksi työoloihin, työturvallisuuteen, työvoiman

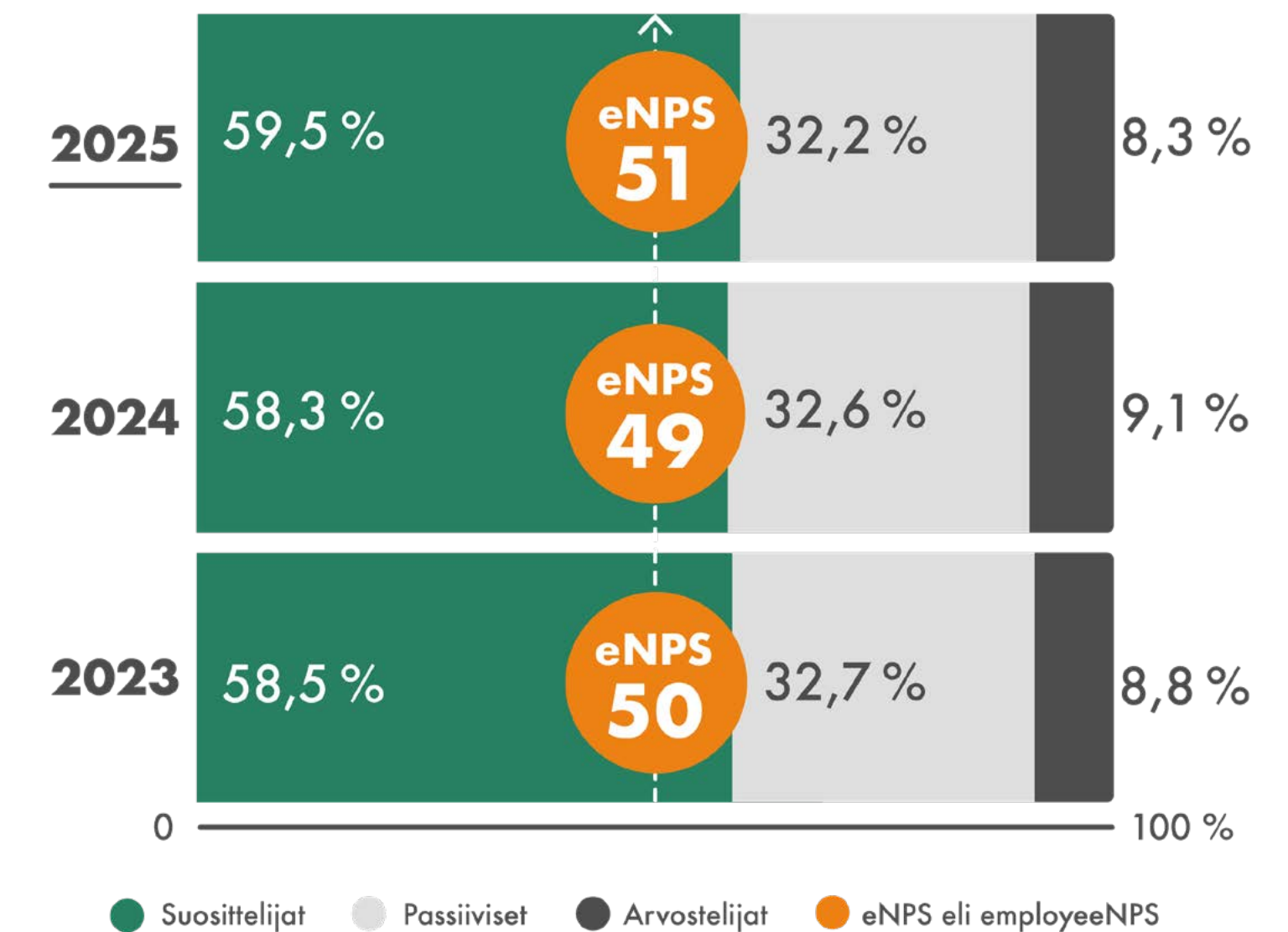
hyväksikäyttöön ja harmaan talouteen liittyviä riskejä. Granlund voi vaikuttaa asiakastyössä siihen, että hankkeissa noudatetaan asianmukaisia sopimuksia ja työturvallisuus- ja vastuullisuuskäytäntöjä sekä sopimus- että rakentamisvaiheessa sekä toteutetaan riittävää valvontaa hankkeen aikana.

Vuonna 2025 päivitettiin rakennushankkeiden vastuullisuuteen liittyviä ohjeita, sopimus pohjia ja tehtäväluetteloita sekä lisättiin projektin aloituspalaveriin turvallisemman tilan periaatteet. Sosiaalisen vastuun näkökohdat huomioitiin osana rakennuttamiselle luotua hankkeiden vastuullisuustavoitteiden tunnistamisen pohjaa sekä vastuullisuuden tehtäväluetteloita. Lisäksi henkilöstöä koulutettiin.

Omilta yhteistyökumppaneiltaan Granlund edellyttää lainmukaisuuden noudattamista, eettistä toimintaa, ihmisoikeuksien kunnioittamista, työntekijöiden oikeuksista, työturvallisuudesta ja työterveydestä huolehtimista ja tasa-arvoista kohtelua.

S3 Vaikutukset ympäröiviin yhteisöihin

Granlund on tunnistanut, että vaikutusmahdollisuudet ympäröiviin yhteisöihin tulevat kasvamaan, kun rakennuttamisen ja valvonnan sekä arkkitehtisuunnittelun liiketoiminta laajenee ja hankkeiden mittakaava kasvaa esimerkiksi datakeskusprojektien myötä. Granlundin vaikuttavuus ympäröiviin yhteisöihin perustuu ennen

kaikkea mahdollisuuteen ohjata ja hallita hankkeiden vaikutuksia osana asiakastyötä, ei vaikutusten aiheuttamiseen.

Rakennuttamisen ja valvonnan liiketoiminta-alueen kasvu lisää Granlundin mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, miten hankkeiden ympäristöön ja yhteisöihin kohdistuvia vaikutuksia tunnistetaan, hallitaan ja vähennetään. Rakennuttamisessa ja valvonnassa Granlundin roolina on osallistua hankkeiden tavoitteiden asettamiseen, toteutuksen ohjaukseen ja valvontaan. Näiden kautta esimerkiksi rakentamisen ja työmaa-ajan aikaiset vaikutukset lähiyhteisöihin voidaan huomioida.

Arkkitehtisuunnittelu kasvavana liiketoiminta-alueena laajentaa Granlundin vaikutusmahdollisuuksia ympäröiviin yhteisöihin. Arkkitehtisuunnittelulla voidaan vaikuttaa muun muassa rakennusten sijoittumiseen kaupunkirakenteessa, liikkumiseen ja ihmisvirtoihin, tilojen käytettävyyteen sekä siihen, miten rakennukset palvelevat ympäröivää yhteisöä. Arkkitehti voi myös edistää vuoropuhelua hankkeen sidosryhmien kanssa sekä auttaa yhteisöä muutoksessa.

Datakeskushankkeiden nousu suurimmaksi toimialaksi lisää Granlundin vaikuttamismahdollisuuksia. Näiden hankkeiden kokoluokka korostaa tarvetta suunnitelmalliselle sidosryhmävuoropuhelulle sekä rakennusaikaisten ja käytön aikaisten vaikutusten hallinnalle. Granlund voi asiantuntijaroolissaan tukea asiakkaita vaikutusten ennakoinnissa, haittojen vähentämisessä ja vuorovaikutuksessa ympäröivien yhteisöjen kanssa. Datakeskusten hukkalämpö

voidaan kierrättää kaukolämpöverkkoon, mikä tarkoittaa merkittävää energiansäästöä ja päästövähennyksiä lähiyhteisöille.

Granlundin omasta toiminnasta ei pääsääntöisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia ympäröiviin yhteisöihin.

S4 Käyttäjien hyvinvointi

Käyttäjien hyvinvointi on Granlundin keskeisimpiä sosiaalisen vastuun vaikutusalueita asiakastyössä. Käyttäjien hyvinvointiin voidaan vaikuttaa jokaisella liiketoiminta-alueella: suunnittelu-, rakennuttamis- ja ylläpitoratkaisut vaikuttavat siihen, miten rakennukset ja tilat tukevat käyttäjien terveyttä, turvallisuutta, hyvinvointia ja arjen sujuvuutta rakennuksen koko elinkaaren ajan.

Granlundin vaikutus käyttäjien hyvinvointiin on perinteisesti perustunut terveellisten ja turvallisten sisäympäristöjen suunnitteluun ja ylläpitoon, kuten teknisiin ratkaisuihin ja sisäilmaolosuhteiden hallintaan.

Arkkitehtisuunnittelun liiketoiminta-alueen kasvu laajentaa käyttäjien hyvinvointiin liittyviä vaikutusmahdollisuuksia. Arkkitehtisuunnittelulla voidaan vaikuttaa muun muassa tilojen esteettömyyteen, valaistukseen, akustiikkaan, opasteisiin sekä siihen, miten tilat tukevat käyttäjien osallisuutta, viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Käyttäjien osallistaminen suunnitteluun ja tilojen sopeuttaminen erilaisiin tarpeisiin tukevat osaltaan sosiaalisesti kestävästä rakennettua ympäristöä.

Sosiaalinen

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot	Yksikkö																																							
B8 Oma työvoima – yleiset ominaisuudet (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-5, 19)																																											
B8, 39 & S1-5, 19a,c		Työntekijöiden kokonaismäärä henkilömääränä sekä erittely sukupuolen mukaan ja maittain niissä maissa, joissa yrityksellä on vähintään 50 työntekijää ja jotka ovat työntekijämäärältään kymmenen suurinta maata Työsopimuksen tyyppi (määräaikainen vai vakituinen) Työntekijöiden vaihtuvuus raportointikaudella	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Sukupuoli</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nainen</td> <td>389</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Mies</td> <td>1333</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Muu</td> <td>2</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Ei raportoitu</td> <td>6</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Maa</th> </tr> <tr> <td>Suomi</td> <td>1626</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Ruotsi</td> <td>95</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta</td> <td>3</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Sopimustyyppi</th> </tr> <tr> <td>Vakituiset työntekijät</td> <td>1616</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Määräaikaiset työntekijät</td> <td>114</td> <td>hlö</td> </tr> <tr> <td>Vaihtuvuus</td> <td>6.9</td> <td>%</td> </tr> </tbody> </table>	Sukupuoli			Nainen	389	hlö	Mies	1333	hlö	Muu	2	hlö	Ei raportoitu	6	hlö	Maa			Suomi	1626	hlö	Ruotsi	95	hlö	Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta	3	hlö	Sopimustyyppi			Vakituiset työntekijät	1616	hlö	Määräaikaiset työntekijät	114	hlö	Vaihtuvuus	6.9	%	
Sukupuoli																																											
Nainen	389	hlö																																									
Mies	1333	hlö																																									
Muu	2	hlö																																									
Ei raportoitu	6	hlö																																									
Maa																																											
Suomi	1626	hlö																																									
Ruotsi	95	hlö																																									
Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta	3	hlö																																									
Sopimustyyppi																																											
Vakituiset työntekijät	1616	hlö																																									
Määräaikaiset työntekijät	114	hlö																																									
Vaihtuvuus	6.9	%																																									
C5 Työvoimaan liittyvät lisäkysymykset (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-6, 21)																																											
C5	59	Johtotason työntekijöiden sukupuolijakauma*	Naiset	12	hlö																																						
			Miehet	82	hlö																																						
C5, 60 & S1-6, 21		Sellaisten itsenäisten ammatinharjoittajien määrä, jotka työskentelevät yksinomaan yritykselle	75		hlö																																						
		Henkilöstövuokrauksen kautta yritykselle työskentelevien henkilöiden määrä	15		hlö																																						
B9 Työvoima – työturvallisuus (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-13,36)																																											
S1-13	36a	Yrityksen työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmän piiriin lainsäädännöllisten vaatimusten tai muun sääntelyn perusteella kuuluvien henkilöiden osuus (%) koko yrityksen omasta työvoimasta	100		%																																						
B9, 41 & S1-13, 36b		Lainsäädännön asettamat rajoitukset huomioon ottaen i. kirjattavissa olevista työtaturmista aiheutuneiden kuolemantapausten lukumäärä kaikkien yrityksen omaan työvoimaan kuuluvien henkilöiden sekä yrityksen toimipaikoissa työskentelevien, mutta sen omaan työvoimaan kuulumattomien työntekijöiden osalta	0		hlö																																						
		ii. kirjattavissa olevista työperäisestä sairaudesta aiheutuneiden kuolemantapausten lukumäärä omien työntekijöiden osalta	0		hlö																																						
B9, 41 & S1-13, 36c		Kirjattavissa olevien työtaturmien määrä*	14		kpl																																						
		Kirjattavissa olevien työtaturmien taajuus*	1,1																																								

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot	Yksikkö	
B10 Työvoima – Palkkaus, työsopimukset ja koulutus (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-12,34)					
B10	42a	Saavatko työntekijät palkkaa, joka on yhtä suuri tai suurempi kuin kyseisessä maassa sovellettava lakisääteinen vähimmäispalkka tai työehtosopimuksella määrätty vähimmäispalkka?	Kyllä		
B10	42b	Naisten ja miesten välinen palkkaero prosentteina	Raportoidaan vuodesta 2026 eteenpäin		
B10	42c	Työehtosopimusten piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus prosentteina	Raportoidaan vuodesta 2026 eteenpäin		
B10, 42d & S1-12, 34b		Työntekijää kohden laskettu vuosittainen keskimääräinen koulutustuntien määrä, jaoteltuna sukupuolen mukaan*	Naiset (tuntia)	6,2	h
			Miehet (tuntia)	5,6	h
C6 Työvoimaan liittyvät lisäkysymykset – Ihmisoikeuspolitiikat ja prosessit					
C6	61a	Onko olemassa omaa työvoimaa koskeva ihmisoikeuspolitiikka (KYLLÄ/EI)?	Kyllä		
C6	61b	Jos omaa työvoimaa koskeva ihmisoikeuspolitiikka on olemassa, koskeeko se:			
		i. lapsityövoimaa (KYLLÄ/EI)	Kyllä		
		ii. pakkotyötä (KYLLÄ/EI)	Kyllä		
		iii. ihmissalakuljetusta (KYLLÄ/EI)	Kyllä		
		iv. syrjintää (KYLLÄ/EI)	Kyllä		
	v. onnettomuuskasvatuksen ehkäisyä (KYLLÄ/EI)	Kyllä			
C6	61c	Onko yrityksellä valitusten käsittelymekanismi omalle työvoimalleen? (KYLLÄ/EI)	Kyllä		
C7 Vakavat ihmisoikeusloukkaukset					
C7	62	Onko yrityksellä vahvistettuja omaa työvoimaa koskevia ihmisoikeusloukkauksia koskien			
		i. lapsityövoimaa (KYLLÄ/EI)	Ei		
		ii. pakkotyövoimaa (KYLLÄ/EI)	Ei		
		iii. ihmissalakuljetusta (KYLLÄ/EI)	Ei		
	iv. syrjintää (KYLLÄ/EI)	Ei			
C7	62c	Onko yritys tietoinen vahvistetuista ihmisoikeusloukkauksista, jotka koskevat sen arvoketjun työntekijöitä, vaikutuspiirissä olevia yhteisöjä, kuluttajia tai loppukäyttäjiä ja jotka liittyvät edellä mainittuihin seikkoihin (KYLLÄ/EI)? Jos KYLLÄ, täsmennä	Ei		

* Data on Granlund Oy:n Suomen henkilöstöstä, mikä kattaa 90 % koko konsernin henkilöstöstä. Lukua ei ole saatavilla ulkomaan yhtiöistä tai vielä integroimattomista kotimaan yhtiöistä.

Hallinnollinen vastuullisuus

G1 Liiketoiminnan harjoittaminen

Liiketoiminnan harjoittaminen on tunnistettu Granlundilla taloudellisesti merkittäväksi näkökohdaksi. Granlundin oman toiminnan lisäksi Granlundin vaikutusmahdollisuudet näkyvät erityisesti rakennuttamisen ja valvonnan liiketoiminta-alueella.

Hallinnollinen vastuullisuus omassa toiminnassa

Hyvä hallintotapa ja johtaminen

Granlundin hyvä hallintotapa perustuu selkeisiin toimintaperiaatteisiin, johdon sitoutumiseen ja avoimeen toimintakulttuuriin.

Konsernilla on yhtenäinen laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjohtamisen kokonaisuus, joka ohjaa kaikkea toimintaa. Granlundin laatu- ja ympäristöjärjestelmät ovat ISO-sertifioituja ja niitä ylläpitää ja kehittää laatu- ja vastuullisuustiimi yhteistyössä liiketoiminnan kanssa.

Keskeiset politiikat ja periaatteet sekä hyvä hallintotapa on hyväksytty Granlund Oy:n hallituksessa, ja ne muodostavat perustan vastuulliselle johtamiselle sekä riskienhallin-

nalle. Hyvä hallintotapa on Granlundin sisäinen dokumentti, ja se tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain.

Turvallisuus- ja tietoturvapoliittikka määrittelee hallinnollisen ja fyysisen turvallisuuden sekä tietoturvan periaatteet, ja se on osa konsernin strategista riskienhallintaa ja jatkuvuuden turvaamista.

Johdon sitoutuminen näkyy erityisesti siinä, että vastuullisuus on Granlundin strateginen tavoite ja osa liiketoiminnan kehittämistä.

Eettinen toiminta ja läpinäkyvyys

Eettiset toimintaperiaatteet ovat keskeinen osa Granlundin hallinnollista vastuuta. Eettiset pelisäännöt ohjaavat kaikkia työntekijöitä ja jokaisen granlundilaisen on tehtävä pakollinen koulutus osana perehdytystä ja osaamisen ylläpitoa. Pelisäännöt käsittelevät muun muassa rehellisyyttä, lahjomattomuutta, eturistiriitoja, vastuullista viestintää ja yhdenvertaisuutta. Vuonna 2025 Eettiset pelisäännöt -kurssin oli käynyt 96 % henkilöstöstä.

Granlundilla on käytössä Korruption ja lahjonnan vastainen politiikka, joka korostaa nollatoleranssia ja ohjeistaa esimerkiksi lahjojen ja vieraanvaraisuuden tarjoamisessa sekä eturistiriitojen tunnistamisessa. Vuoden 2025 aikana julkaistiin myös Granlundin ihmisoikeuspolitiikka.

Toimitusketjun eettisyys on olennainen osa hallinnollista vastuuta. Granlund edellyttää yhteistyökumppaneiltaan Yhteistyökumppaneiden eettisten toimintaohjeiden noudattamista ja varmistaa osaltaan, että alihankintaketju toimii lainmukaisesti ja reilujen työehtojen mukaisesti.

Granlundilla on lisäksi käytössä whistleblowing-kanava, jonka kautta voi tehdä anonyymisti ilmoituksia epäilyistä väärinkäytöksistä. Kanava käsittelee ilmoitukset riippumattomasti ja luottamuksellisesti, ja se tukee avoimuutta sekä vastuullisen toimintakulttuurin vahvistamista.

Riskienhallinta

Granlundin riskienhallinta perustuu systemaattiseen ja ennakoivaan toimintatapaan, jonka tavoitteena on

varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus, eettisyys ja turvallisuus kaikissa konsernin toiminnoissa. Riskienhallintaa toteutetaan sekä strategisella että operatiivisella tasolla, ja se on kiinteä osa konsernin johtamisjärjestelmää.

Riskienhallintaa toteutetaan systemaattisesti vuosittaisten arviointien, sisäisten valvontatoimien ja johdon sekä hallituksen informoinnin kautta. Vastuullisuuteen liittyvät riskit ja mahdollisuudet liiketoiminta-alueittain arvioidaan osana tätä prosessia. Arvioinnissa määritellään riskin todennäköisyys ja vaikutus sekä varmistetaan korjaavat toimenpiteet. Hallitus, toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat jatkuvasta seurannasta, ja dokumentointi toteutetaan keskitettyjen järjestelmien avulla.

Hallinnollinen vastuullisuus hankkeissa

Rakennuttamisen ja valvonnan liiketoiminta-alueen kasvua lisää Granlundin vaikuttamismahdollisuuksia hankkeiden eettisyyteen ja hyvään hallintotapaan osallistumalla hankkeiden sopimukseen, toteutukseen, ohjaukseen ja valvontaan.

Rakennuttamisen ja valvonnan liiketoiminta-alueella kehitetyt sopimusmallit, tehtäväluettelot ja palvelut tukevat eettisten ja hallinnollisten periaatteiden, kuten harmaan talouden torjunnan sekä korruption ja lahjonnan ehkäisyn, jalkautumista hankkeisiin. Mallit ja tehtäväluettelot päivitettiin vuonna 2025.

Hallinnollinen

Aihe	Viite	Vaatimuksen kuvaus	Tiedot
B11 Tuomiot ja sakot korruptiosta ja lahjonnasta			
B11	43	Jos raportointijaksolla on tuomioita ja sakkoja, yrityksen on ilmoitettava tuomioiden määrä sekä korruption ja lahjonnan vastaisten lakien rikkomisesta määrättyjen sakkojen kokonaismäärä	Ei tuomioita tai sakkoja
C8 Tulot tietyiltä kiistanalaisilta toimialoilta			
C8	63	Jos yritys toimii yhdellä tai useammalla seuraavista toimialoilta, sen on julkistettava toiminnasta saadut tuotot: a) Kiistanalaiset aseet b) Tupakanvijely ja tuotanto c) Fossiilliset polttoaineet d) Kemikaalien tuotantoa	Granlund ei toimi näillä toimialoilla.
	64	Yrityksen on ilmoitettava, onko se suljettu pois minkään EU:n viiteindeksin piiristä, jotka ovat linjassa Pariisin ilmastopöytäkirjan kanssa	Ei ole
C9 Sukupuolten välinen jakauma hallintoelimessä			
C9	65	Hallituksen sukupuolijakauma (naisjäsenten lukumäärä / miesjäsenten lukumäärä)	0,1

Aihe	Sivu
B1 Valmistelun lähtökohta	<u>53</u>
B2 Käytännöt, politiikat ja tulevaisuuden aloitteet kestävyys edistämiseksi	<u>55</u>
C1 Strategia: Liiketoimintamalli ja vastuullisuuteen liittyvät aloitteet	<u>56</u>
C2 Kuvaus kestävyystoimista, -tavoista ja -aloitteista	<u>56</u>
B3 Energia ja kasvihuonekaasupäästöt (sisältää myös ESRS-tietovaatimukset E1-7, 25, 27 ja E1-8, 29)	<u>62</u>
C3 Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen E1-6, 23)	<u>63</u>
C4 Ilmastoriskit	<u>63</u>
B4 Saasteet ilmaan, veteen ja maaperään	<u>63</u>
B5 Biodiversiteetti	<u>63</u>
B6 Vesi	<u>63</u>
B7 Resurssien käyttö, kiertotalous ja jätteiden hallinta (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen E5-5, 16)	<u>63</u>
B8 Oma työvoima – yleiset ominaisuudet (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-5, 19)	<u>68</u>
C5 Työvoimaan liittyvät lisäkysymykset (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-6, 21)	<u>68</u>
B9 Työvoima – työturvallisuus (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-13,36)	<u>68</u>
B10 Työvoima – Palkkaus, työsopimukset ja koulutus (sisältää myös ESRS-tietovaatimuksen S1-12,34)	<u>69</u>
C6 Työvoimaan liittyvät lisäkysymykset – Ihmisoikeuspolitiikat ja prosessit	<u>69</u>
C7 Vakavat ihmisoikeusloukkaukset	<u>69</u>
B11 Tuomiot ja sakot korruptiosta ja lahjonnasta	<u>72</u>
C8 Tulot tietyiltä kiistanalaisilta toimialoilta	<u>72</u>
C9 Sukupuolten välinen jakauma hallintoelimessä	<u>72</u>

**KOHTI KESTÄVÄÄ
JA ÄLYKÄSTÄ
TULEVAISUUTTA.
YHDESSÄ.**

Granlund